

DREAM

Danish Research Institute for
Economic Analysis and Modelling

DREAM

Uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Fremskrivning af studieadfærd, antal studerende og
befolkningens uddannelsesniveau

Ida Anine Hedegaard Larsen, Tobias Markebrand og Mikkil Sønderby

November 2025

**Uddannelsesfremskrivning 2025
på mellemgrupper**

©DREAM

November 2025

Forfattere:

Ida Anine Hedegaard Larsen

Tobias Markeprand

Mikkel Sønderby

Rapporten er udgivet til digital brug og kan
hentes på www.dreamgruppen.dk

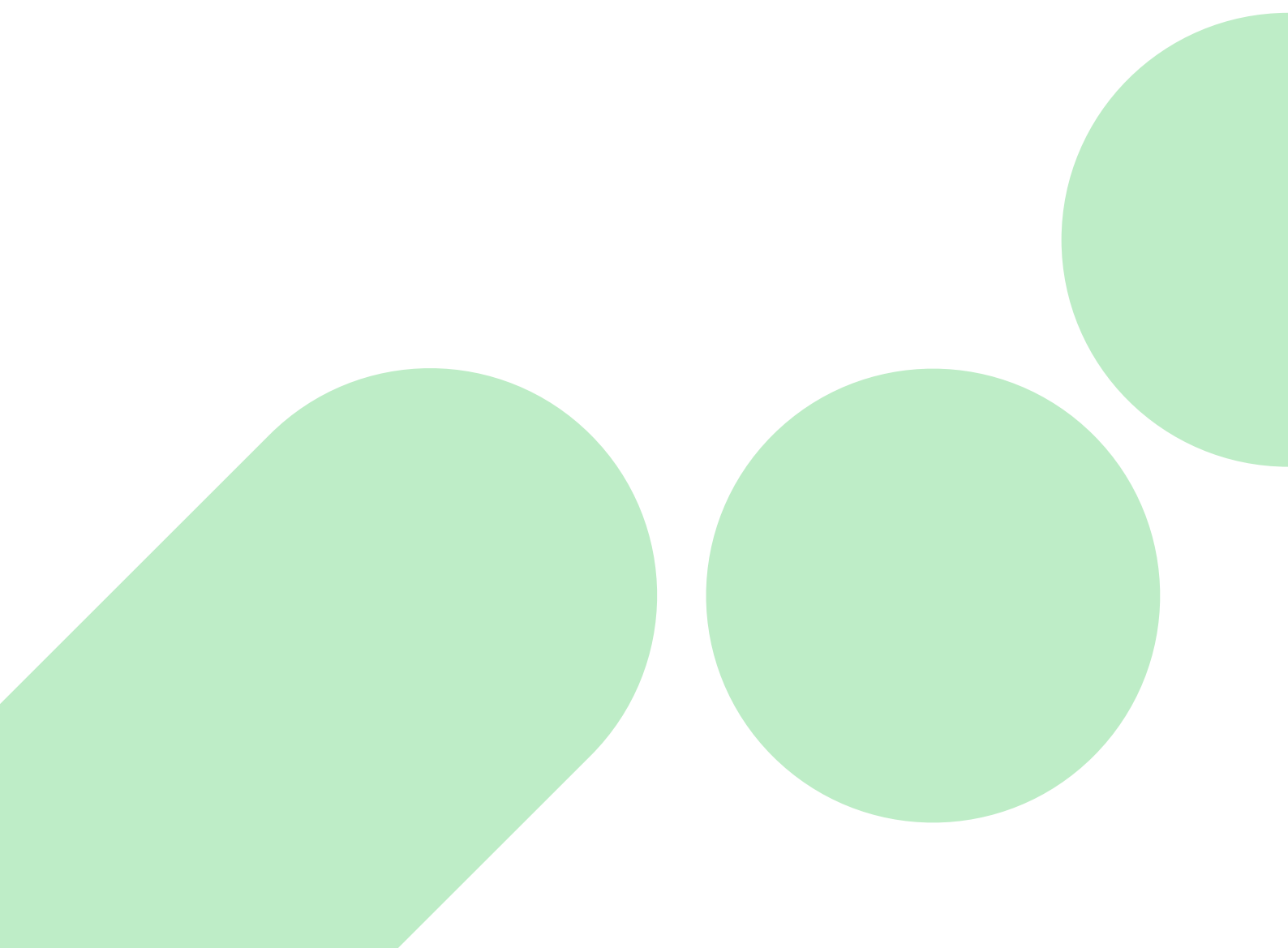
ISBN web: 978-87-91638-19-0

Uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Fremskrivning af studieadfærd, antal studerende og
befolkningens uddannelsesniveau

Ida Anine Hedegaard Larsen, Tobias Markebrand og Mikkel Sønderby

November 2025



Indhold

1.	Indledning	5
2.	Modellen.....	7
2.1	En mikrosimuleringsmodel	8
2.2	Bevægelser gennem modellen.....	9
2.3	Uddannelse for nyindvandrede	16
2.4	Modellens usikkerhed	20
2.5	Begrænsninger	21
2.6	Datasammenlignelighed	22
3.	Adfærd og politik i uddannelsessystemet	24
3.1	Metode til beregning af overgangssandsynligheder	24
3.2	Uddannelsespolitiske tiltag	25
4.	Beskrivelse af mellemgruppefremskrivningen	28
4.1	Demografisk udvikling	29
4.2	Fremskrivning af uddannelsesniveau og studerende	31
4.3	Uddannelsesmåltal.....	34
4.4	Effekt af universitetsreform	37
5.	De enkelte uddannelser	43
5.1	10. Klasse	44
5.2	Almengymnasiale	44
5.3	Erhvervsgymnasiale.....	47
5.4	Erhvervsfaglige	48
5.5	Korte videregående uddannelser.....	53
5.6	Professionsbachelor	56
5.7	Mellemlange videregående uddannelser	58
5.8	Universitetsbachelor	59
5.9	Kandidatuddannelser	61
5.10	Ph.d.....	64
6.	Sammenligning af fremskrivningen	67
6.1	Andel af befolkningen under uddannelse	67
6.2	Ændring i fremskrivning	69
7.	Referencer	72
A.	Bilagstabeller	73

1. Indledning

Dette års uddannelsesfremskrivning er en opdatering af DREAM's mellemgruppefremskrivning fra 2022. Strukturen er den samme, men estimationsperioden er opdateret med de nyeste år, den nye befolkningsfremskrivning fra 2025 anvendes, og effekten af universitetsreformen fra 2023 er implementeret. Fremskrivningen viser et lavere forventet uddannelsesniveau sammenlignet med forrige fremskrivning.

DREAMs uddannelsesmodel giver en langsigtet fremskrivning af uddannelsesniveaue i Danmark baseret på DREAMs befolkningsfremskrivning og observeret uddannelsesmæssig adfærd. Modellen giver et detaljeret bud på, hvor stor søgning der fremover kan forventes at være til forskellige uddannelses typer, og hvordan antallet af færdiguddannede personer fra hver uddannelses type kan forventes at udvikle sig i fremtiden.

Med nærværende rapport fremlægges resultaterne fra DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper. Fremskrivningen er baseret på uddannelsesadfærd til og med oktober 2024 og befolkningsfremskrivningen 2025.

I 2022-fremskrivningen, lå der en stor usikkerhed i, i hvor høj grad uddannelsessystemet blev påvirket permanent af corona-pandemien i form af ændrede søgning mod ungdoms – og videregående uddannelser. Derfor blev data fra denne periode udeladt grundet høj usikkerhed. I dag kan det ses i data, at udsvinget i adfærd til dels var midlertidigt og ikke har afvejet betydeligt fra sit strukturelle niveau. Data fra under pandemien og efterfølgende er derfor medtaget i denne uddannelsesfremskrivning.

Hovedkonklusionen af fremskrivningen mht. befolkningens uddannelsesniveau er, at en langt større del af befolkningen vil have gennemført en videregående uddannelse, mens færre vil have en ufaglært eller faglært uddannelse.

Antallet af 17-64-årige der opnår en videregående uddannelse, vokser fra omkring 1,42 mio. i 2025 til 1,79 mio. i 2050, svarende til at andelen af personer med en videregående uddannelse vokser fra lige knap 40 pct. i 2025 til lige over 50 pct. i 2050. Det dækker bl.a. over en kraftig stigning i antallet af kandidatuddannede, særligt samfundsvidenskabelige kandidater som i 2050 omfatter 253.000 personer, op fra ca. 156.000 i 2025. Omvendt reduceres antallet af personer med en erhvervsfaglig uddannelse fra omtrent 972.000 i 2025 til godt 653.000 frem mod 2050. Det er særligt inden for området Kontor, Handel og Service som står for omtrent 55 pct. af det samlede fald i antal erhvervsuddannede.

I kapitel 2 beskrives uddannelsesmodellen og dens centrale antagelser. I kapitel 3 beskrives metoden som anvendes til at fastlægge de såkaldte overgangssandsynligheder, som er en central byggekloks i modellen. Desuden redegøres der for en række uddannelses tiltag og politikker som kan tænkes at have indflydelse på den observerede uddannelsesadfærd. I kapitel 4 og 5 gennemgås resultaterne af fremskrivningen og endeligt i kapitel 6 sammenholdes resultaterne med den seneste fremskrivning på mellemgruppeniveau.

2. Modellen

I DREAMs uddannelsesmodel vurderes det hvor mange studerende, der fremover vil være på forskellige uddannelsestyper, på baggrund af optag og frafald på individuelle uddannelsesforløb. Herudover giver modellen en fremskrivning af uddannelsesniveaue i den danske befolkning. Modellen anvendes til analyser af ændringer i uddannelsesadfærden.

Uddannelsesmodellens resultater er interessante i sig selv, men indgår også som en integreret del af det samlede DREAM-system, som resulterer i en langsigtet økonomisk fremskrivning. I DREAMs langsigtede økonomiske fremskrivning er uddannelsesniveaue bestemmende for graden af arbejdsmarkedstilknytning.

DREAMs uddannelsesmodel kan anvendes til at analysere effekterne af forskellige tiltag i uddannelsessektoren, f.eks. øget eller mindsket optag og frafald, kortere eller længere studielængder, reduktion i antallet af sabbatår og lignende. Kombineret med det samlede DREAM-system kan modellen eksempelvis anvendes til at belyse de langsigtede makroøkonomiske effekter af ændringer i uddannelsesadfærden.

DREAMs befolkningsfremskrivning fremskriver den danske befolkning fordelt på køn, fødselsår, oprindelse, døds-/udvandringsår og eventuelt indvandringsår. Disse oplysninger anvendes som input til DREAMs uddannelsesmodel. Uddannelsesmodellen deler som udgangspunkt befolkningen op efter 70 igangværende uddannelser og 86 højst fuldførte uddannelser.¹ Resultaterne kan herefter gøres mere overskuelige ved at samle uddannelserne i de 12 aggregerede kategorier som er anvendt i tidligere uddannelsesfremskrivninger.

Udover de 12 uddannelseskategorier tilføjes kategorien "Ukendt". Se Tabel 2.1 for en oversigt over de anvendte uddannelseskategorier og Tabel A.1 for en fuld oversigt over mellemgrupper og deres forkortelser som bliver anvendt undervejs i rapporten. Uddannelsesniveaue uoplyst tildeles børn i førskolealderen, samt indvandrere hvis uddannelsesniveaue ikke er kendt eller ikke kan oversættes til det danske uddannelsessystem.

Ph.d.-uddannelsen og kandidatuddannelserne betegnes som lange videregående uddannelser. Udelte kandidatuddannelser findes stort set ikke længere, men der findes mange personer, som tidligere har opnået en sådan uddannelse. I uddannelsesfremskrivningen benyttes betegnelsen kandidat flere steder i betydningen udelte og delte kandidatuddannelser tilsammen. De videregående uddannelser omfatter korte videregående uddannelser, professionsbachelor, mellemlange videregående uddannelser og universitetsbachelor, foruden de lange videregående uddannelser. De gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser betegnes som ungdomsuddannelser.

¹ Forskellen mellem antallet af uddannelser skyldes, at nogle uddannelser såsom Videregående Uddannelse (VVU) ikke modelleres som aktive forløb i modellen. Derudover bliver indvandreres uddannelsesniveaue typisk placeret i en øvrig gruppe, hvilket ikke er tilfældet for igangværende forløb, hvor retningen på forløbet altid er kendt.

Tabel 2.1

Oversigt over uddannelsestyper - hovedgrupper

Forkortelse	Uddannelse	Eventuel gruppering
PhD	Ph.d.	Lange videregående uddannelser
LVU	Delt kandidatuddannelse (kandidat)	
LVU	Udelt kandidatuddannelse (kandidat)	
UBA	Universitetsbachelor	Videregående uddannelser
MVU	Mellemlang videregående uddannelse	
PBA	Professionsbachelor	
KVU	Kort videregående uddannelse	
ERF	Erhvervsfaglig uddannelse	Ungdomsuddannelser
EGY	Erhvervsgymnasial uddannelse	
AGY	Almengymnasial uddannelse	
10K	10. Klasse	Grundskole
GRD	Grundskole til og med 9. klasse	
NA	Ukendt	Ukendt

Kilde: Egen tilblivelse

Uddannelsesniveaet måles typisk ud fra begrebet "højest fuldførte uddannelse". Det vil sige, at man rangordner alle forskellige uddannelser på en skala svarende til rækkefølgen i Tabel 2.1, hvor de højest rangerede uddannelser er placeret øverst. Den af en persons fuldførte uddannelser, som rangerer højest på denne skala, bliver udslagsgivende for personens "niveau". Hvis man f.eks. kun har det meste af en videregående uddannelse, så tæller denne ikke, uanset hvor langt man nåede. Man kan måske ud fra et modelleringssynspunkt sige, at dette forekommer urimeligt, men på den anden side er eksamensbeviset ofte udslagsgivende mht. hvilke typer af jobs, man kan søge.

2.1 En mikrosimuleringsmodel

DREAMs mikrosimulerings-uddannelsesmodel blev introduceret i DREAMs uddannelsesfremskrivning 2012. En mikrosimuleringsmodel er en type af modeller, hvor adfærd simuleres på mikroniveau. I DREAMs uddannelsesmodel simuleres individers uddannelsesmæssige adfærd med henblik på en fremskrivning af uddannelsesniveaet i Danmark.

DREAMs uddannelsesmodel er en dynamisk mikrosimuleringsmodel, forstået på den måde at hver persons uddannelsesstatus opdateres hvert år. Personens uddannelsesmæssige historie og tilstand er betydende for efterfølgende uddannelsesvalg.

Modellen er bygget op omkring tidsenheder på ét år. Personerne i modellen interagerer som udgangspunkt ikke med hinanden; den enkelte person foretager sine uddannelsesvalg uafhængigt af den øvrige befolkning, herunder specielt forældrenes uddannelsesvalg.

DREAMs uddannelsesmodel tager udgangspunkt i DREAMs seneste befolkningsfremskrivning. For hver nulevende person og for hver af de fremtidige personer befolkningsfremskrivningen opererer med, oprettes et individ i uddannelsesmodellen. Ved simulationsstart er der således ca. 6 millioner individer i uddannelsesmodellen. Personernes demografiske egenskaber og deres udvandrings- eller dødstidspunkt er bestemt af befolkningsfremskrivningen ligesom fremtidig indvandring og fremtidige fødsler er det.

Hvert individ har en række demografiske egenskaber: køn, oprindelse og fødselsår. Dertil kommer personernes udvandrings-/dødstidspunkt, der som nævnt er estimeret uden for uddannelsesmodellen i befolkningsfremskrivningen. Egenskaberne køn, oprindelse og fødselsår har alle betydning for hvordan individet agerer under simuleringen, mens udvandrings-/dødstidspunktet alene er bestemmende for, hvor længe individet lever i modellen. Det antages desuden, at valg af uddannelse ingen betydning har for fertilitet og dødsfrekvenser og vice versa. Det samlede antal individer i modellen er således givet fuldstændigt ud fra befolkningsfremskrivningen.

I tillæg til de demografiske karakteristika har hvert individ i modellen en uddannelsesmæssig historik og tilstand, der opdateres i takt med at personen påbegynder, afslutter, fortsætter på eller frafalder et studie. Individets uddannelsesmæssige status er beskrevet ved hjælp af følgende tre variable:

- Højest fuldførte uddannelse, der er den højest rangerede uddannelse, som individet har gennemført og således ikke nødvendigvis den senest afsluttede uddannelse.
- Igangværende uddannelse, der angiver hvilket studie, individet er optaget på det pågældende år. Hvis individet ikke er under uddannelse, men f.eks. er ude på arbejdsmarkedet, vil igangværende studie være sat til "ikke under uddannelse".
- Antal studieår på indeværende uddannelse, der angiver antallet af år siden personen påbegyndte igangværende studie. Dette skal ikke forveksles med antallet af gennemførte normerede studieår. Når en person påbegynder et uddannelsesforløb, sættes varigheden til et år.

Det er udviklingen i individernes uddannelsesstatus, der udgør resultatet af DREAMs uddannelsesfremskrivning.

De enkelte individers uddannelsesvalg afgøres år for år på baggrund af en række overgangssandsynligheder, der er konstrueret på baggrund af observerede uddannelsesadfærd i Danmark. Disse data er hentet fra Danmarks Statistiks registerdata. Hvilke overgangssandsynligheder der benyttes, afhænger af individets demografiske egenskaber og aktuelle uddannelsesstatus. I afsnit 3 beskrives konstruktionen af overgangssandsynlighederne nærmere.

2.2 Bevægelser gennem modellen

Der findes mange forskellige veje igennem uddannelsessystemet og med de fininddelte mellemgrupper er kombinationerne talrige. I DREAMs uddannelsesmodel afhænger overgangssandsynlighederne for et individ af individets demografiske karakteristika og uddannelsesmæssige status.

Overordnet set kan vi skelne mellem to grupper af personer i modellen; dem som ikke er under uddannelse og dem som er. For begge typer af personer estimeres en række overgangssandsynligheder.

For personer som ikke er i gang med uddannelse i starten af året, står valget mellem at fortsætte uden for uddannelsessystemet eller at starte på en ny uddannelse og i givet fald hvilken. Sandsynligheden for at starte på en ny uddannelse afhænger i høj grad af om et individ har opnået sin ønskede uddannelse. Det kan vi naturligvis ikke aflæse direkte i data, men alder er en god indikator for dette. I 30-års alderen er de fleste færdige med at uddanne sig og er mere eller mindre en permanent del af arbejdsmarkedet og dermed er sandsynligheden for at genindtræde i uddannelsessystemet relativt lille.

Sandsynligheden afhænger naturligvis også af den højest fuldførte uddannelse en person har opnået. Som senere tabeller vil vise, videreuddanner langt de fleste sig efter en gymnasial uddannelse og det samme er tilfældet for universitetsbachelor.

For personer inden for uddannelsessystemet er de relevante overgange anderledes. For et givet år er der en vis sandsynlighed for at fuldende, fortsætte eller droppe ud af en uddannelse. Disse sandsynligheder afhænger i høj grad af, hvor længe den pågældende person har været i gang med uddannelsen, hvilket vi referer til som *varighed*. Betragt eksempelvis en person der går på 1. år på hhx. Det første år er der en lav sandsynlighed for at blive færdig, da uddannelsen som udgangspunkt er 3 år. Sandsynligheden for at droppe ud af uddannelsen er samtidig større i det første år sammenlignet med det andet år, da nogle indser, de har valgt forkert. Hvis man dropper ud, starter man med en vis sandsynlighed på en ny uddannelse eller man går ud af uddannelsessystemet, hvorefter man som tidligere nævnt har en vis sandsynlighed for at genindtræde i næste periode.

På det tredje år vil størstedelen af de tilbageblivende fuldføre uddannelsen, og spørgsmålet er så, hvad de gør herefter. Nogle starter en ny uddannelse med det samme, andre tager et sabbatår (i særdeleshed efter gymnasiale uddannelser) og nogle er helt færdige med at udanne sig.

I Tabel 2.2 er det angivet, hvor stor en andel af samtlige studerende på en given uddannelsestype der, uanset demografiske egenskaber og uddannelsesmæssig baggrund, fortsætter på hver af de øvrige uddannelsestyper efter afslutning af uddannelsen (inkluderer både færdiggørelse og frafald). Det kan give et indblik i de mange overgange, som er til stede i modellen. I princippet kunne vi konstruere en tabel svarende til samtlige igangværende mellemgrupper, men for at gøre det overskueligt præsenterer vi her overgangene mellem hovedgrupper og ikke mellemgrupper.²

Ud fra denne tabel kan vi se at 44 pct. med en 10. klasse går direkte videre mod en almen-gymnasial uddannelse, 19 pct. på en erhvervsgymnasial, 18 pct. på et erhvervsfaglig grundforløb mens 18 pct. ikke er under uddannelse primo næste år.

Mellemgrupperne under de enkelte hovedgrupper udviser betydelig variation når det kommer til disse overgange. Eksempelvis blandt de erhvervsgymnasiale, hvor 69 pct. med en htx ikke er under uddannelse i næste periode, mens det tilsvarende tal er 83 pct. for hhx. Personer der overgår til 'ikke under uddannelse' kan være personer som tager sabbatår, men det kan også være personer som aldrig kommer ind i uddannelsessystemet igen.

I den tidligere uddannelsesfremskrivning på hovedgrupper var der en tilsvarende tabel, men her var diagonalen tom, da man ikke kunne overgå fra nuværende uddannelse til samme uddannelse i næste periode. Det er stadig ikke muligt at overgå til den samme uddannelse i den nye fremskrivning, men hvis en person skifter fra en mellemgruppe til en anden inden for samme hovedgruppe, så tæller det som en overgang og dermed fås en sandsynlighed på diagonalen i Tabel 2.2.

En anden måde at anskue overgange i modellen er, at udvælge en given højst fuldført uddannelse (eks. almen-gymnasiale) og se, dels hvor stor en andel der senere hen får et højere niveau og dels hvilken uddannelse de får senere. Dette illustreres i Tabel 2.3³. Procenttallene i de enkelte celler angiver, hvor stor en andel af personerne med den horisontalt angivne uddannelse som højst fuldførte, der under simulationen gennemfører en højere rangeret uddannelse. Dog skal diagonalen tolkes anderledes, da den angiver den samlede andel for den horisontale uddannelse som senere opnår et højere uddannelsesniveau.

² I Tabel 2.2 er erhvervsfaglige forløb delt op i henholdsvis grund og hovedforløb, da den videre uddannelsesadfærd er markant forskellig for de to uddannelsestyper.

³ I DREAMs modellering er det ikke muligt at have et grundforløb som højst fuldført niveau, da uddannelsen ikke er kompetencegivende. Derfor indeholder erhvervsfaglige forløb i Tabel 2.3 udelukkende den videre adfærd for personer som har fuldført et erhvervsfagligt hovedforløb.

For at lette forståelsen gennemgår vi rækken for erhvervsgymnasialeuddannelser. Diagonalen angiver at 87 pct. som fuldfører en erhvervsgymnasial uddannelse senere hen videreuddanner sig. Blandt dem, som videreuddanner sig fuldfører 24 pct. en professionsbachelor og 33 pct. en universitetsbachelor.

Det betyder ikke nødvendigvis, at de stopper med at uddanne sig herfra. For at se den videre færd i systemet skal man se på henholdsvis professionsbachelor og universitetsbachelorerne. Her ser vi på diagonalen at henholdsvis 14 pct. og 95 pct. videreuddanner sig.

Tidligere i gennemgangen af Tabel 2.2 blev det nævnt, at størstedelen ikke er under uddannelse efter en endt ungdomsuddannelse (almen og erhvervsgymnasial samt erhvervsfaglig). Kobler vi det med informationen fra Tabel 2.3 kan vi konkludere, at det for de gymnasiale uddannelser, i høj grad, dækker over et sabbatår forud for senere at påbegynde et videre uddannelsesforløb. For en stor del af de erhvervsuddannede er afgang fra uddannelsessystemet permanent.

Det er muligt at lave overgangstabeller Tabel 2.2 og Tabel 2.3 for langt mere specifikke uddannelsesgrupper, og dermed kan der være yderligere interessante historier gemt.

Selvom individuelle uddannelsesforløb kan være lange og snoet, følger langt hovedparten det samme overordnede mønster. I og med vi har undervisningspligt i Danmark, så færdiggør størstedelen af en årgang grundskolen. Herefter overgår de fleste til en ungdomsuddannelse i form af almen gymnasiale, erhvervsgymnasiale eller en erhvervsfaglig uddannelse. Den videre færd afhænger i høj grad af hvilken ungdomsuddannelse som vælges. Hvor de gymnasiale uddannelser er rettet mod videregående uddannelser, så er en erhvervsfaglig uddannelse for de fleste, jævnfør Tabel 2.3, lig med en færdig uddannelse.

Tabel 2.2

Overgang mellem igangværende uddannelser, pct.

	Grund- skole	10. klasse	Almen- gymnasial	Erhvervs- gymnasial	Erhvudd. grundforløb	Erhvervsudd. hovedforløb	Kort videreg.	Professions- bachelor	Mellemlang videreg.	Universitets- bachelor	Kandidat	Ph.d.	Ikke under udd.
Grundskole	0	53	21	9	8	0	0	0	0	0	0	0	9
10. Klasse	0	0	44	19	18	0	0	0	0	0	0	0	18
Almengymnasial	0	0	3	1	2	1	1	3	0	4	0	0	85
Erhvervsgymnasial	0	0	5	0	3	2	2	3	0	6	0	0	79
Erhv. udd. grundforløb	0	0	4	1	2	63	0	1	0	0	0	0	29
Erhv. udd. hovedforløb	0	0	1	0	2	1	1	1	0	0	0	0	94
Kort videregående	0	0	0	0	1	2	1	22	0	2	0	0	70
Professionsbachelor	0	0	0	0	1	1	2	3	0	2	5	0	85
Mellemlang videreg.	0	0	0	0	0	0	1	2	0	2	1	0	93
Universitetsbachelor	0	0	0	0	0	1	2	5	0	5	58	0	28
Kandidat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	97
Ph.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99
Ikke under udd.	1	1	5	1	14	18	10	24	1	19	6	1	0

Anm.: Tabellen viser de observerede sandsynligheder (i procent) for overgang fra en tilstand (vertikalt) til en anden (horizontalt). Procenttallet svarer til andelen af individer, der går fra at være i gang med uddannelsen angivet i rækken til at være i gang med uddannelsen angivet i kolonnen. Der skelnes ikke mellem frafald og færdiggørelse af igangværende uddannelse, og der er abstraheret fra antallet af år en studerende er undervejs. Hver enkelt række skal principielt summere til 1, men det er ikke nødvendigvis tilfældet grundet afrunding. Grundskole er her defineret som 9. klasse. For de lavere klassetrin overgår størstedelen til næste klassetrin i hver periode.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Tabel 2.3
 Overgang mellem højst fuldførte uddannelser, pct.

	Grundskole	10. klasse	Almen- gymnasial	Erhvervs- gymnasial	Erhvervs- faglig	Kort videreg	Professions- bachelor	Mellemlang videreg.	Universitets- bachelor	Kandidat	Ph.d.
Grundskole	93	53	25	10	10	0	1	0	0	0	0
10. Klasse		86	54	20	22	1	2	0	1	0	0
Almengymnasial			92	0	13	12	37	1	37	1	0
Erhvervsgymnasial				87	19	21	24	0	33	2	0
Erhvervsfaglig					16	32	59	1	8	1	0
Kort videregående						38	89	0	8	3	0
Professionsbachelor							14	5	4	91	0
Mellemlang videregående								3	47	53	0
Universitetsbachelor									95	100	0
Kandidat										7	100

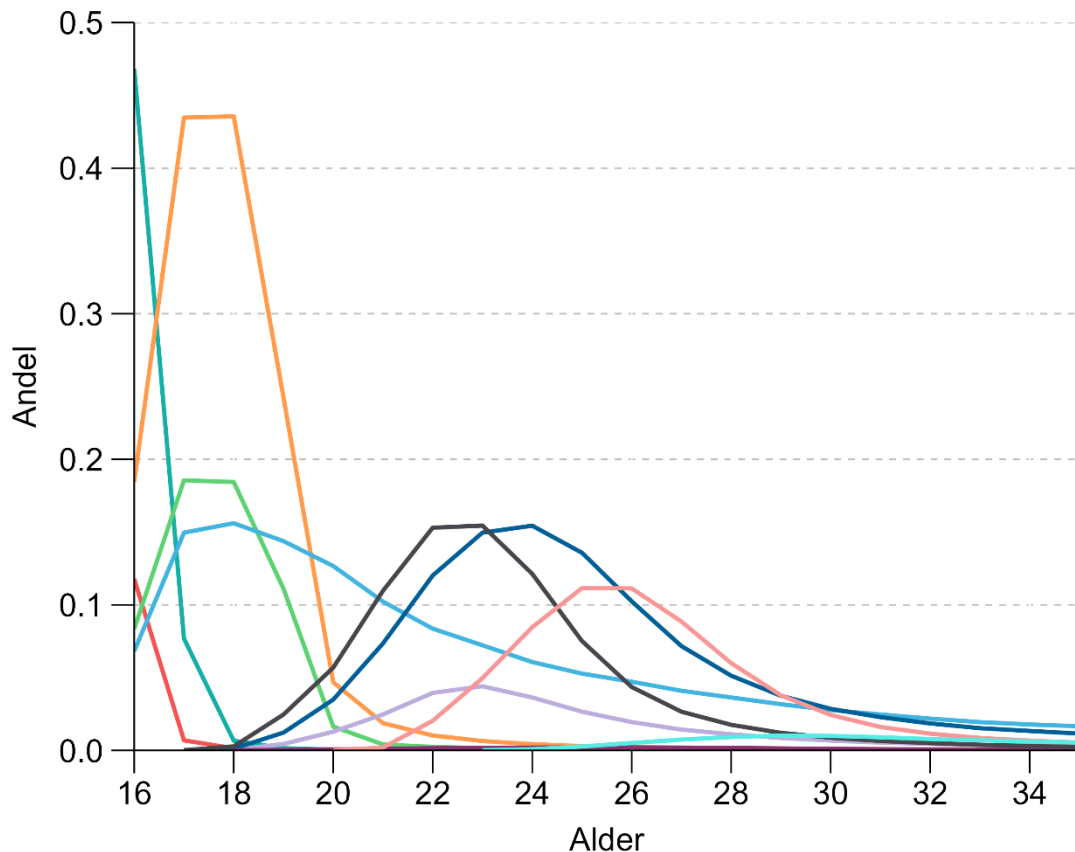
Anm.: Tabellen viser de observerede sandsynligheder for overgang fra en tilstand (vertikalt) til en anden (horisontalt). Procenttallet svarer til andelen af individer, der går fra at have et uddannelsesniveau som angivet i rækken til at opnå niveauet angivet i kolonnen. Hver række i tabellen summerer til 100, når der ses bort fra de grå felter. Dog kan afrunding gøre at det ikke er tilfældet. Cellerne i venstre del af tabellen er tomme fordi det ikke er muligt at "opkvalificere" sig til et lavere uddannelsesniveau. Tallene i de diagonale mørkegrå celler angiver hvor stor en andel af de personer, der har opnået den pågældende uddannelse, der senere hen opkvalificerer sig. Grundskole er her defineret som 9. klasse. For de lavere klassetrin overgår størstedelen til næste klassetrin i hver periode.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

For at få et nærmere indtryk af befolkningens bevægelser gennem uddannelsessystemet i fremskrivningen, kan man tage en kohorte af personer, som i løbet af 2025 fylder 16 år, dvs. som netop er ved at gå ud af grundskolen og se på den fremtidige status mht. igangværende og højest fuldførte uddannelse. Denne kohortes videre uddannelsesadfærd er altså næsten udelukkende bestemt af sandsynlighederne fastlagt i fremskrivningen.⁴

Figur 2.1

Igangværende uddannelse for en kohorte af personer



Grundskole 10. klasse Almengymnasial Erhvervsgymnasial Erhvervsfaglig Kort videregående
Professionsbachelor Mellemlang videregående Universitetsbachelor Kandidat Ph.d.

Anm.: Figuren viser kohorten født i 2009 som er 15 år primo 2025, og dermed fylder 16 år i løbet af året, fordelt efter igangværende uddannelse. Personer ikke under uddannelse er udeladt, hvilket betyder at andelen ikke summerer til 1. Alderen 16 svarer til året 2026, 17 til året 2027 osv.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

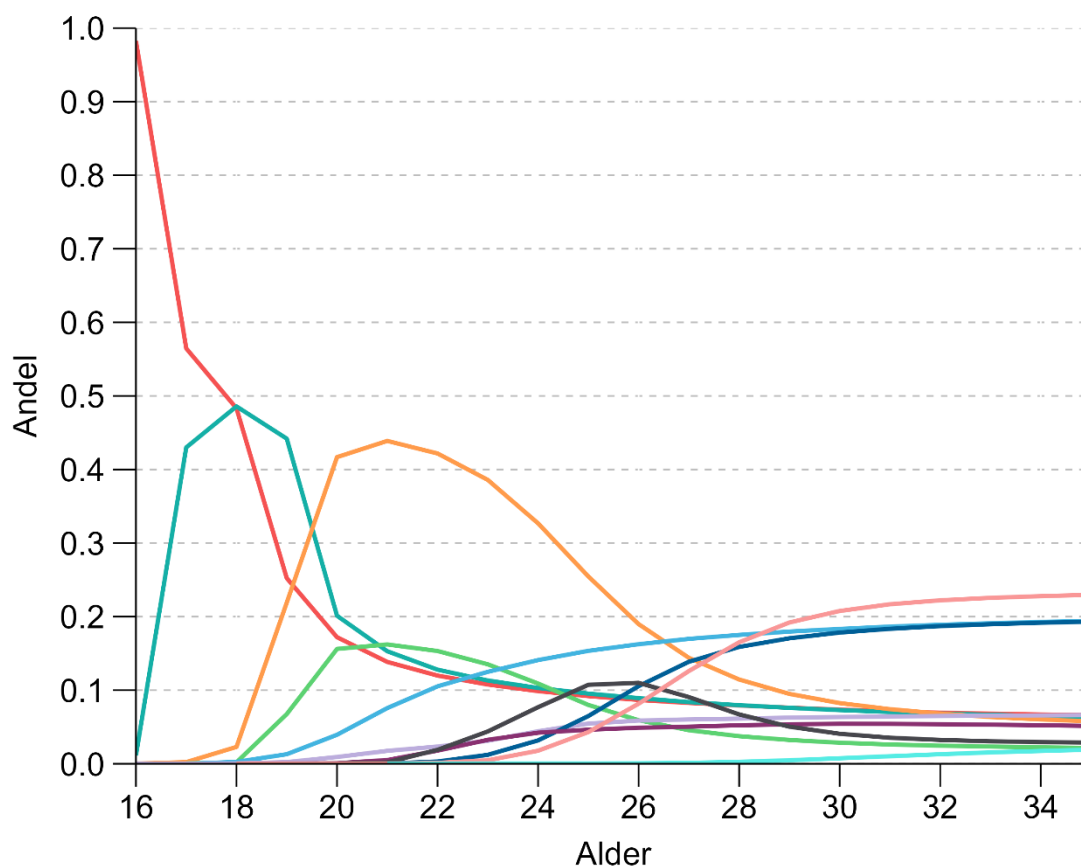
⁴ Som det ses i Figur 2.1 er en vis andel af kohorten allerede begyndt på en ungdomsuddannelse som 16-årig. Alderen 16 svarer til primo alderen året 2026, hvilket er det første fremskrevne år. Dele af kohortens færd gennem uddannelsessystemet er altså allerede fastlagt når fremskrivningen starter i 2025. Med mellemgruppe-fremskrivningen i 2022 blev metoden ændret fra at det laveste niveau, grundskolen, kun var modelleret fra og med 14-års alderen, over til at hele forløbet fra 1.-9. klasse i aldersgrupperne 6- til 13-årige også modelleres.

Man ser i Figur 2.1, hvorledes 10. klasse næsten udelukkende er for de 16-17-årige, mens almen- og erhvervsgymnasierne toppe for de 17-18-årige.

Erhvervsfaglige forløb har en meget større aldersspredning, men kommer også relativt tidligt. Senere i personernes livsforløb, dvs. efter ungdomsuddannelserne, tages den korte videregående uddannelse, en hel del læser professionsbachelor, mens optaget på mellemlange videregående uddannelser er beskedent. Universitetsbachelor og kandidatuddannelse ligger forskudt mht. alder, idet den første som hovedregel er udgangspunkt for den sidste. Endelig læses Ph.d. ret sent i livsforløbet, nemlig efter en kandidatgrad.

Figur 2.2

Højst fuldførte uddannelse for en kohorte af personer



Grundskole 10. klasse Almengymnasial Erhvervsgymnasial Erhvervsfaglig Kort videregående
Professionsbachelor Mellemlang videregående Universitetsbachelor Kandidat Ph.d.

Anm.: Figuren viser kohorten født i 2009 som er 15 år primo 2025, og dermed fylder 16 år i løbet af året, fordelt efter højst fuldført uddannelse. Personer med status "ukendt" er udeladt, hvilket betyder at andelen ikke summerer til 1. Alderen 16 svarer til året 2026, 17 til året 2027 osv.

Kilde: DREAMS uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

I Figur 2.2 kan man se, at uddannelsesniveaet for den samlede kohorte allerede er ved at flade ud, når man runder det 32. leveår. Flest er kandidatuddannede, efterfulgt af erhvervsfagligt uddannede og professionsbachelorer som er omtrent lige store. Af den røde linje kan

man se, at der ifølge modellen er en gruppe personer, som aldrig får mere end en grundskoleuddannelse. For den pågældende generation omfatter dette knap 5.300 personer eller omkring 5,3 pct. af årgangen.

2.3 Uddannelse for nyindvandrede

En person, som indvandrer til Danmark skal have en uddannelsesstatus på indvandringstidspunktet, mens den fremadrettede uddannelsesadfærd bestemmes i uddannelsesmodellen. Uddannelsesstatus opgøres som igangværende status og højst fuldførte status, dvs. der fastlægges en eventuelt igangværende uddannelseskategori og højst fuldførte uddannelse ultimo året for indvandring.

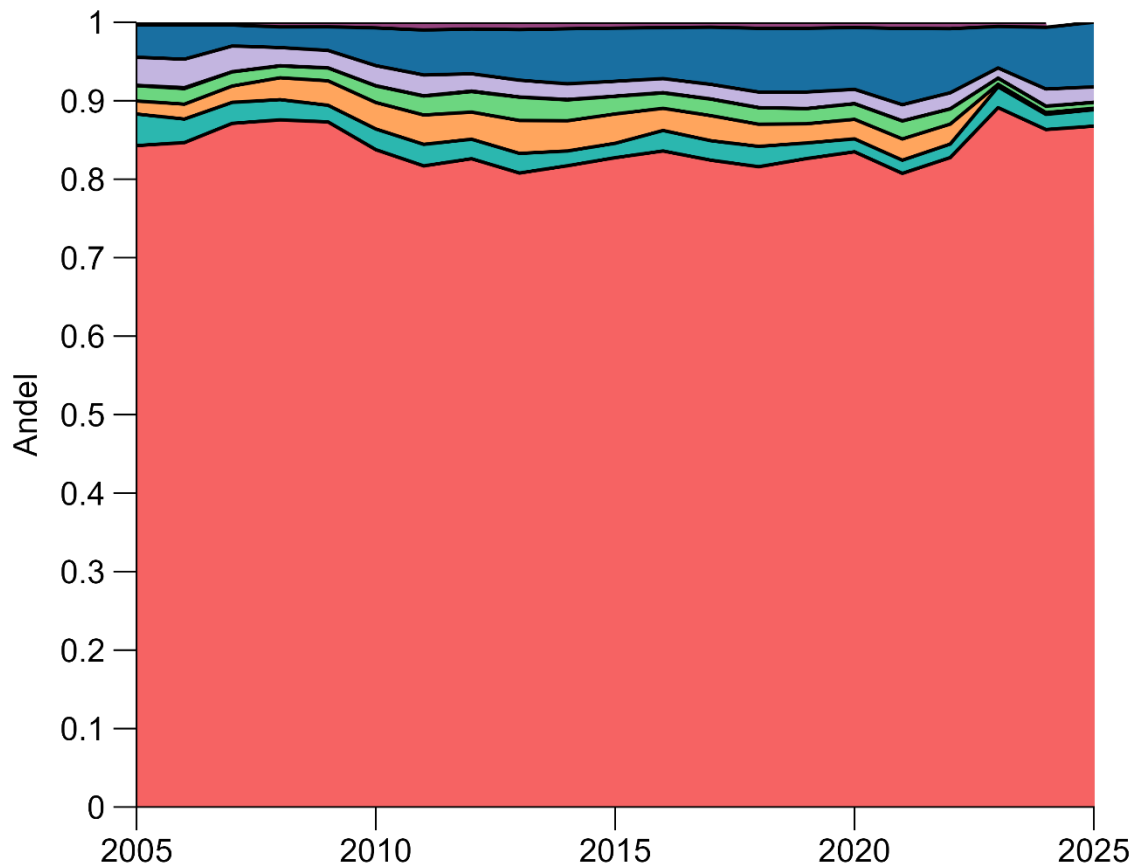
Ved genindvandring af personer med efterkommer status eller af dansk herkomst anvendes uddannelsesfordelingen for selvsamme oprindelsesgrupper blandt befolkningen som allerede er til stede i landet. Det vil sige, hvis f.eks. en 27-årig kvinde af dansk herkomst genindvandrer til Danmark så vil vedkommende blive tildelt en igangværende og højst fuldført status ud fra fordelingen blandt de 27-årige kvinder med dansk herkomst som allerede bor i landet ved periodens start. For befolkningsgrupper med indvandringssstatus anvendes fordelingen af igangværende status direkte for alle nyindvandrede, og datagrundlaget er den 3-årige periode 7-10 år før det seneste data år. Således er datagrundlaget for denne fremskrivning indvandringen i perioden 2015-2018.

Historisk er antallet af personer der indvandrer direkte til et igangværende uddannelsesforløb vokset fra ca. 5 pct. i starten af halvfemserne til omtrent 12,5 pct i 2023-25. I perioden siden midten af halvfemserne er indvandringen til videregående uddannelse vokset markant, og især indvandringen til kandidatuddannelserne er udpræget.

Efter aftalen om lukning af engelsksprogede uddannelser på erhvervsakademi - og professionsbacheloruddannelser stoppede indvandringen til disse uddannelser stort set fra 2022 til 2023, hvilket forklarer det "knæk" der ses i Figur 2.3. Fordelingen anvendt i fremskrivningen på igangværende uddannelsesstatus korrigeres for at tage højde for konsekvenserne af denne aftale.

Figur 2.3

Nyindvandrede igangværende uddannelsesstatus over tid



Ikke under uddannelse Ikke-videregående uddannelse Kort videregående
Professionsbachelor Mellemlang videregående Universitetsbachelor Kandidat Ph.d.

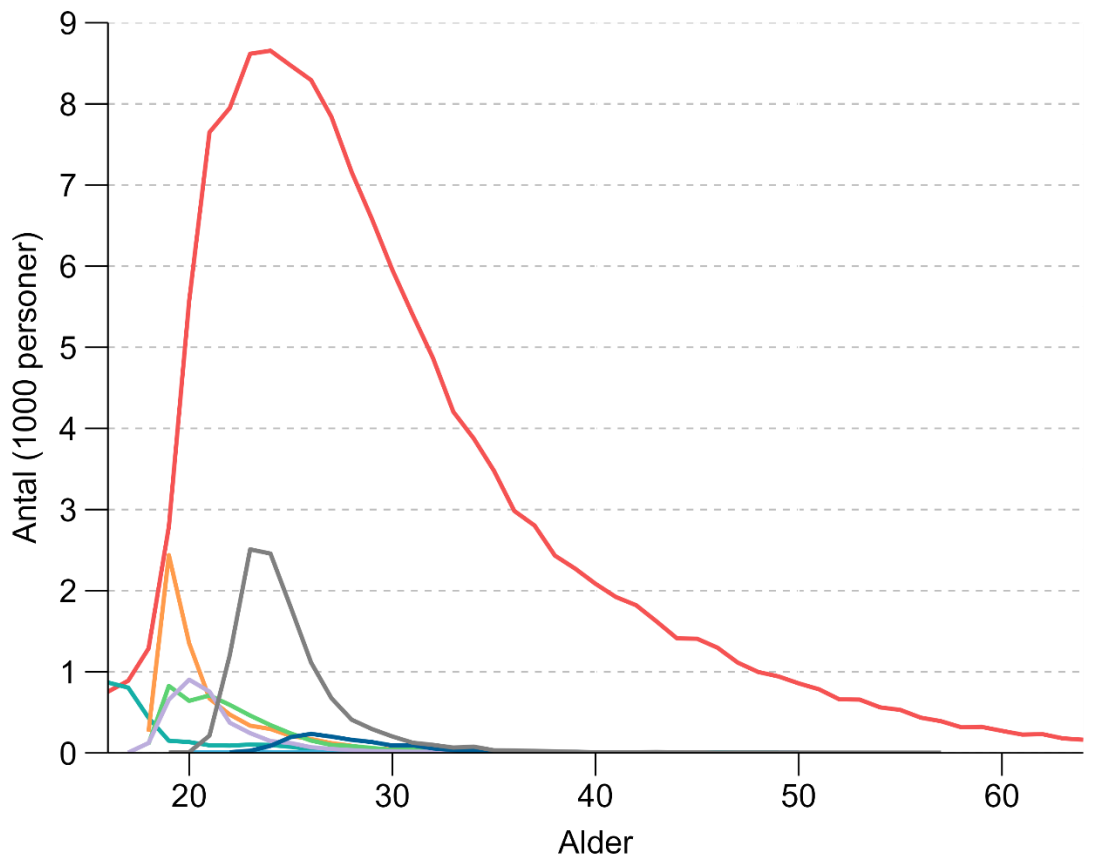
Anm.: Nyindvandrede årligt opdelt på igangværende uddannelsesstatus. Årstallet angiver fordelingen i starten af året for indvandrere i løbet af det foregående år, eks. 2025 angiver fordelingen for indvandring i løbet af 2024. Ikke-videregående uddannelser indeholder personer der indvandrer direkte til grundskole, 10. klasse, gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse

Kilde: Egne beregninger på registerdata

Ses der på aldersfordelingen i Figur 2.4 er fordelingen på den igangværende status også markant anderledes for de forskellige aldersgrupper: i alderen 18-21 år er især indvandringen til de korte og mellemlange videregående uddannelser dominerende, mens fra 22-års alderen begynder kandidatstuderende at dominere indvandringens uddannelse. Der er næsten ingen indvandring til uddannelse over 30-årsalderen.

Figur 2.4

Nyindvandrede opdelt på alder og igangværende uddannelsesstatus, 2015-18



Ikke under uddannelse **Ikke-videregående uddannelse** **Kort videregående**
Professionsbachelor **Mellemlang videregående** **Universitetsbachelor** **Kandidat** **Ph.d.**

Anm.: Antal nyindvandrede 2015-18 fordelt på aldersgrupper opdelt på igangværende uddannelsesstatus ultimo året for indvandring. Ikke-videregående uddannelser indeholder personer der indvandrer direkte til grundskole, 10. klasse, gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

Kilde: Egne beregninger på registerdata

For de nyindvandrede højest fuldførte status laves der en efterbehandling, der skyldes at registerdata løbende opdateres med nye oplysninger om den historiske status. Således suppleres den højest fuldførte status på indvandringstidspunktet, hvoraf mange er ukendt-status, med oplysninger 1-3 år senere. Generelt har andelen af personer uden kendt uddannelsesniveau udgjort en relativ stor andel, før 2014 ca. 2 ud af 3, men faldende herefter således at den i 2025 udgør ca. hver fjerde.

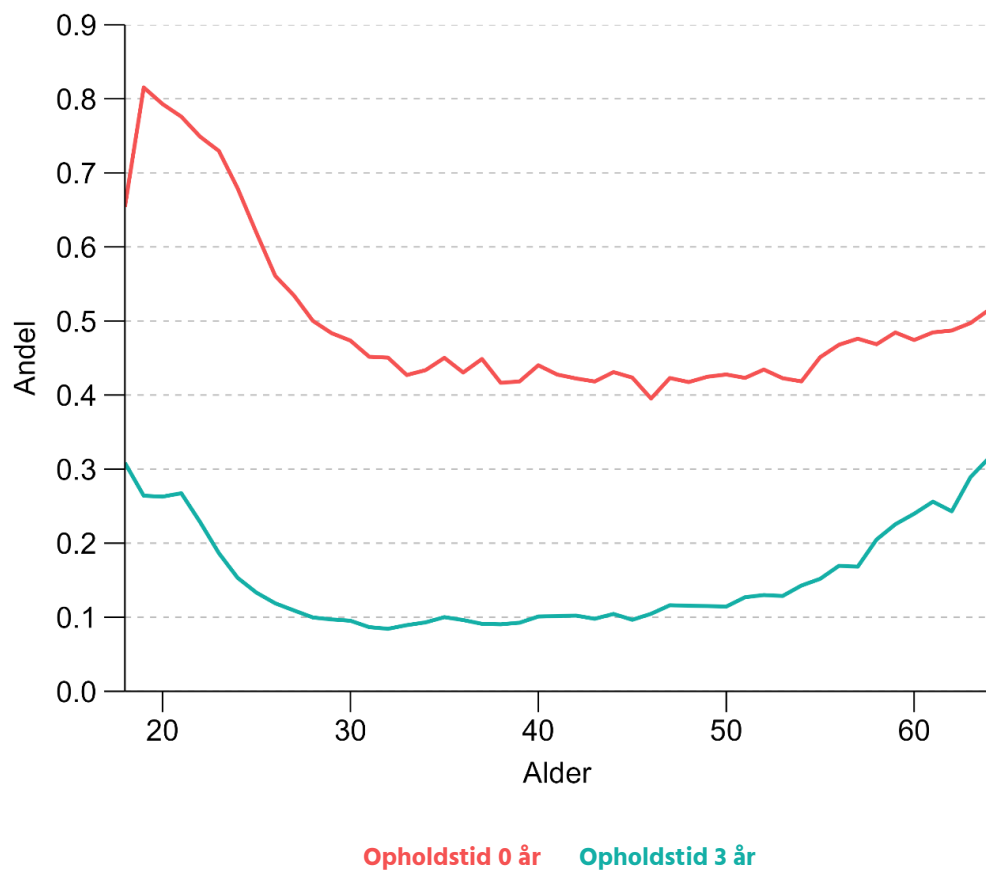
Andelen med ukendt højest fuldført uddannelse falder klart med de ekstra års opdatering af uddannelsesniveau, se Figur 2.5. Således reduceres andelen med en ukendt højest fuldført status fra ca. 55 pct. til ca. 20 pct. med opdateringen af ukendt status efter tre års opholdstid. På baggrund af disse opdaterede informationer om højest fuldførte uddannelse med ekstra opholdstid korrigeres fordelingen af højest fuldførte med denne nedjustering af antallet af ukendt. Tilsvarende opjusteres proportionelt andelen af de øvrige kategorier således at deres indbyrdes fordeling bibeholdes. Antallet af igangværende nyindvandrede påvirkes ikke og

dermed påvirker justeringen af ukendte i højest fuldførte status ikke den generelle hyppighed for at indvandre med uddannelse som formål.

Således fastlægges en nyindvandret person med oprindelse ikke i Danmark som følger: først fastlægges den højest fuldførte uddannelsesstatus på baggrund af de ukendt nedjusterede fordelinger; og derefter findes på baggrund af denne højest fuldførte uddannelse, samt alder, køn og oprindelse, en igangværende status.

Figur 2.5

Andel af nyindvandrede med ukendt højest fuldført uddannelse over alder, fordelt på opholdstid



Anm.: Andelen af en aldersgruppe for indvandringspopulationen som har ukendt højest fuldført uddannelse. For personer med opholdstid 0 år er perioden 2015-18. For personer med opholdstid 3 år er perioden 2018-21 og aldersvariablen er fratrullet 3 år.

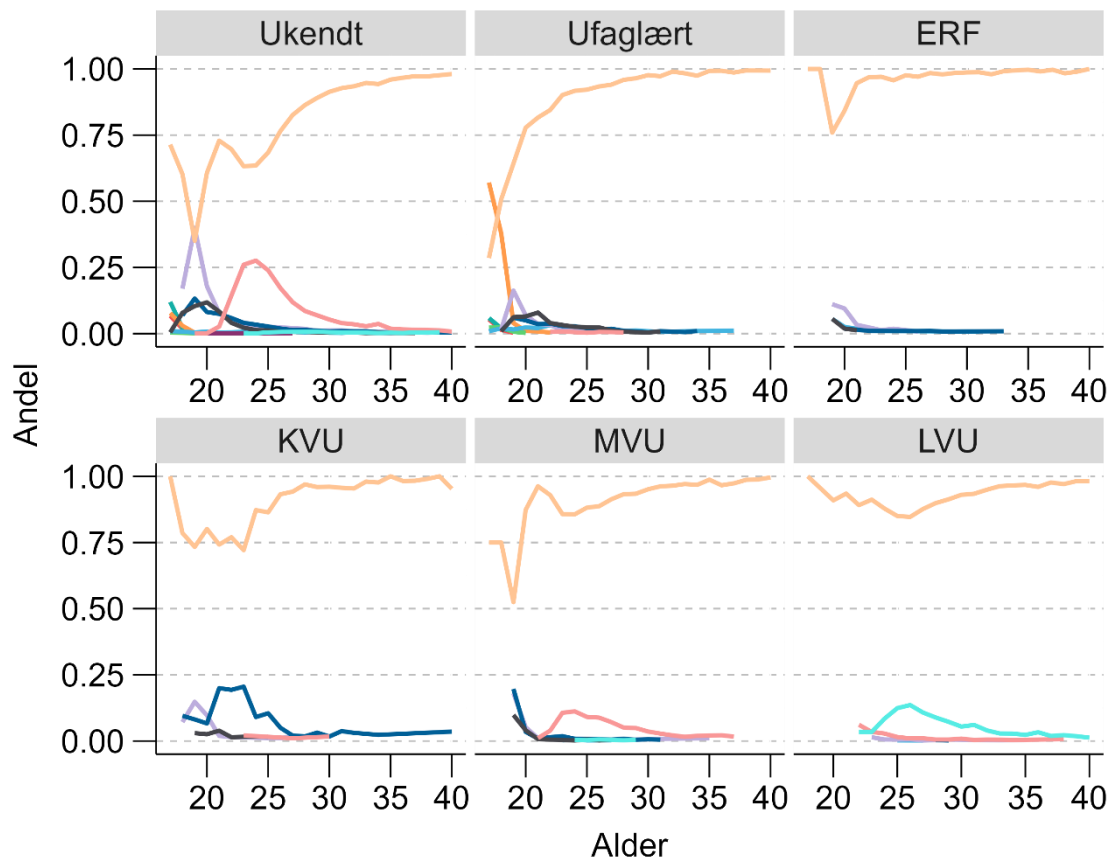
Kilde: Egne beregninger på registerdata

Det har en signifikant effekt at betinge den igangværende uddannelsesstatus på den højest fuldførte uddannelse en person indvandrer med, som det ses i Figur 2.6.

Der er således markant større sandsynlighed for at indvandre til en aktiv igangværende uddannelse desto lavere uddannelsesstatus en indvandrer ankommer til landet med.

Figur 2.6

Igangværende status for nyindvandrede, opdelt på højest fuldførte status på indvandringstidspunktet



Anm.: Nyindvandrede 2015-18 fordelt på aldersgrupper opdelt på igangværende uddannelsesstatus ultimo året for indvandring betinget på den højest fuldførte uddannelse ved ankomst til landet. Ufaglært er defineret som personer med grundskole, 10. klasse, almen – og erhvervsgymnasial uddannelse.

Kilde: Egne beregninger på registerdata

Danmarks Statistik har i samarbejde med Rockwoolfondens forskningsenhed foretaget en opdatering af uddannelsesniveaue for de til Danmark indvandrede personer siden 2004. Effekten af opdateringen er beskrevet i Markeprand, T. E. (2019)

2.4 Modellens usikkerhed

Det er et grundlæggende vilkår for mikrosimuleringsmodellen, at beslutninger foretages på mikroniveau og med en grad af tilfældighed underlagt de givne sandsynligheder. Dette element af tilfældighed medfører naturligvis en grad af usikkerhed, men udtrykker det manglende kendskab modellen har til de individuelle forhold, der gælder i den virkelige verden, men som også er udtrykt i de beregnede overgangssandsynligheder. Tilfældighed betyder også, at modellen giver en middelret forudsigelse af en kohortes uddannelsesadfærd, og dens heraf udledte uddannelsesniveau.

Betragtes et enkelt individs vej gennem modellen, vil usikkerheden være af afgørende betydning. Usikkerheden falder jo større en gruppe af individer, der danner baggrund for analysen. Er der tilpas mange individer, vil resultatet af de mange "tilfældige" valg fordele sig pænt efter de givne sandsynligheder. Usikkerheden kan minimeres ved at gentage simuleringen et antal gange og anvende et gennemsnit af iterationerne som resultat. I DREAMs uddannelsesfremskrivning 2012 er modellens usikkerhed beskrevet nærmere. DREAMs Uddannelsesfremskrivning 2025 er baseret på en kørsel med 15 iterationer.

Ud over den ovenfor beskrevne usikkerhed, der er metodisk funderet, er det vigtigt at bemærke, at fremskrivninger som altid udtaler sig om den forventede fremtidige udvikling baseret på historiske erfaringer, og vedtaget politik. Forventninger opdateres ved ny information hvorfor fremskrivninger konsekvent skal fortolkes med et væsentligt element af usikkerhed.

2.5 Begrænsninger

Uddannelsesmodellen er begrænset til at operere med Danmark som ét samlet geografisk område. Der er ikke foretaget antagelser om effekten af eventuelt kommende initiativer på uddannelsesområdet eller tidligere tiltag såsom erhvervsskolereformen fra 2015. Hvis reformer påvirker uddannelsesadfærden, vil det kunne observeres i datagrundlaget og dermed vil det langsomt blive indfaset i modellen i takt med nyt data bliver tilgængeligt.

Uddannelsessystemet antages implicit at tilpasse kapaciteten mht. de uddannelsestyper, som folk ønsker at lade sig optage på fremover. Med andre ord er der ikke indbygget særskilte kapacitetsgrænser for optag på forskellige uddannelsestyper, som på især kortere sigt kan have betydning for, hvor store de forskellige uddannelsestyper kan vokse sig. Der er således hverken taget højde for de begrænsninger der består i de årlige dimensioneringslofter eller de af Uddannelses- og Forskningsministeriets regler om optag på eksempelvis professionsbachelors- og erhvervsøkonomiuddannelser jævnfør "Lov om erhvervsøkonomiuddannelser og professionsbacheloruddannelser".

Det skal dog siges, at på kortere sigt, dvs. i de første 10 år af fremskrivningen, følges tendenserne i de historiske data, og da disse tendenser både har med virksomhedernes behov og uddannelsesinstitutionernes kapacitet at gøre, kan man ikke sige, at DREAMs uddannelsesmodel slet ikke tager hensyn til sådanne effekter.

Der er i modellen kun en envejskausalitet mellem demografien på den ene side og uddannelsesvalg på den anden. Mikrosimuleringsmodellen udgør dog en modelramme, der tillader etablering af flervejskausalitet mellem modellens begivenheder og karakteristika. Herudover kan der relativt enkelt skabes relationer mellem modellens agenter, således at problemstillinger knyttet til eksempelvis social arv kan analyseres.

Tendensen med øget internationalisering betyder, at et stigende antal personer tager en uddannelse eller en del heraf i et andet land. Når et individ flytter fra landet, forsvinder denne ud af uddannelsesmodellen. Modellen er blind overfor, hvad der sker i perioden frem til eventuel genindvandring. Ved genindvandring antages individets uddannelsesniveau at svare til fordelingen blandt herboende personer med samme demografiske karakteristika. Derudover antages udvandringen ikke at afhænge af personens hverken igangværende eller højest fuldførte uddannelse, hvilket betyder, at hvis fordelingen af uddannelser ændres fremover og udvandringen påvirkes af befolkningens uddannelse vil fremskrivningen give et skævt billede af udviklingen.

En del indvandreres uddannelsesmæssige baggrund lader sig ikke direkte oversætte til danske forhold eller de har slet ingen formel uddannelse. Disse personers uddannelsesniveau kategoriseres som ukendt. Det har desuden ikke umiddelbart været muligt fuldt ud at udskille

gruppen af udvekslingsstuderende der kommer til landet. Denne gruppes uddannelsesmønster adskiller sig højest sandsynligt fra de øvrige indvandreres.

2.6 Datasammenlignelighed

Modellen er jævnfør afsnit 2.1 opbygget omkring tidsenheder på ét år. En konsekvens heraf er, at data for strømme såsom optag, frafald samt varighed ikke vil være sammenligneligt med tilsvarende statistik hos Børne – og Undervisningsministeriet samt Uddannelses – og Forskningsministeriet. Blandt andet introduceres senere i rapporten varighedsbegrebet som et udtryk for, hvor længe en person har været i gang med en uddannelse på et givet tidspunkt, eksempelvis ved afslutning af uddannelsen. Da modellen er opbygget ud fra registre på årsbasis, kan et uddannelsesforløb påtage længden 1 år, 2 år, 3 år osv. Altså observeres eksempelvis hverken de helt korte forløb eller hvorvidt en uddannelse afsluttes efter 2,5 år eller 3 år. I begge tilfælde vil den observeret varighed være 3 år.

Varighederne vil derfor tendere til at være længere end de faktiske varigheder. Den interne fordeling af varigheder i modellen er dog i store træk sammenlignelig med den faktiske observeret i statistikbanken. Altså har professionsbacheloruddannelserne en længere varighed end de akademiske bacheloruddannelser o.l. Også inden for en hovedgruppe minder fordelingen af varigheder om den observerede. Forskelle kan dog opstå, hvis to mellemgrupper har strukturelt anderledes uddannelser. Hvis eksempelvis det blandt én uddannelse er kulturelle at forlænge med 3 måneder, men ikke for en anden, så vil varigheden blive relativt set mere skævvredet for den førstnævnte uddannelse.

For antal af nyuddannede skal man også være opmærksom på en niveauforskel mellem historisk data og data fra statistikbanken. På baggrund af vores registre er det en betingelse at vedkommende skal være til stede i befolkningen ultimo året for at vedkommende kan tælles med som nyuddannet. Det vil sige, hvis en person afslutter en uddannelse og når at udvandre inden det næste registreringstidspunkt, så vil personen *ikke* tælle med i opgørelsen af nyuddannede, hvilket gør at vores historiske tal for nyuddannede generelt ligger under tilsvarende tal fra Danmarks Statistik. Bestande som præsenteres i rapporten, er primo dateret. Det historiske data er baseret på BU-datasættet fra Danmarks Statistik som bliver opgjort 30. september og indeholder befolkningen registreret 31. december samme år. Uddannelsesdata for 30. september bliver præsenteret som primo bestanden året efter.

Data for strømme, såsom antallet af nyuddannede og optagne i et givet år, opgøres for et studieår som løber fra 30. september til 1. oktober året efter. Nyuddannede i eks. 2015 angiver altså antallet som har fuldført en uddannelse mellem oktober 2014 og oktober 2015.

3. Adfærd og politik i uddannelsessystemet

Uddannelsesadfærden fastlægges via en tidsrækkeanalyse opdelt på en række centrale baggrundsvariable. Der er en række politiske reformer, som er eller har været relevante for uddannelsessystemet, de beskrives kort i dette afsnit. Fremskrivningen implementerer permanent effekterne af universitetsreformen.

Sandsynlighederne for om et individ med givne demografiske egenskaber og given uddannelsesstatus påbegynder, frafalder, fortsætter eller færdiggør et studie er centrale for uddannelsesmodellen. Dette afsnit beskriver overordnet den anvendte metode til bestemmelse af sandsynligheder. Herudover omtales en række uddannelsespolitiske tiltag der potentielt fremover kan påvirke fastlæggelsen af uddannelsesadfærden.

3.1 Metode til beregning af overgangssandsynligheder

Overgangssandsynlighederne bestemmes på baggrund af registerdata kombineret med en metode til at rense for støj og sikring af, at sandsynlighederne er baseret på en tilpas stor gruppe. Derudover fremskrives eventuelle trends i de enkelte overgangssandsynligheder opdelt på de forklarende karakteristika.

Der blev med 2019-fremskrivningen indført en ny trendfremskrivningsmetode, se Markend, T. E. (2019) for en nærmere beskrivelse af den nye metode. Med 2025-fremskrivningen anvendes data fra hele perioden 1981-2024. Årene med Corona (2020 og 2021) blev ikke anvendt grundet usikkerhed om, hvorvidt ændringer i adfærd var af strukturel eller midlertidig karakter. Efterfølgende har det vist sig, at det overordnede billede er, at ændringerne har været af midlertidig karakter, hvorfor data fra Corona-årene er medtaget i denne fremskrivning.

Der anvendes i den nye metode generelt set to typer af tidsrække-metoder: Exponentiel udglætning (ETS) og Autoregressive og Moving Average modeller (ARIMA). Disse to metoder er de mest udbredte og derfor anvendes de også her. Vi anvender R-pakken forecast til estimation og prediktion af data. Forecast-pakken udregner automatisk 5 goodness-of-fit mål og vores procedure vælger den model der præsterer bedst i flest goodness-of-fit mål.

Når der er foretaget en ETS- hhv. en ARIMA-analyse på de historiske overgangssandsynligheder sammenlignes goodness-of-fit målene for de to modeller og den med flest måltal, der er bedst, vælges.

Sandsynlighederne eftertjekkes, og i enkelte tilfælde fravælges trends, som er anormale. Et eksempel er, at tidligere var 10. klasse et krav til optag på hf, men dette blev lavet om i forbindelse med reformen i 2016, således at man kunne gå direkte fra 9. klasse og til den toårige hf. Reformen trådte i kraft i skoleåret 2017/2018. I de efterfølgende år har der, grundet en overgangsperiode i form af en kort dataperiode, været en kraftig stigning i antallet, der overgår fra 9. klasse til hf. Dette ville med den automatiske trend-ekstrapolerende metode sætte sig i fremskrivningen, således at antallet af 9. klasse afgangselever der påbegynder en hf eksploderer. Denne trend estimeret fra metoden bliver tvunget til at være en stationær adfærd i fremskrivningen.

De predikterede sandsynligheder vil ikke nødvendigvis være indbyrdes konsistente, dvs. summere til én, hvorfor der anvendes følgende korrektion: er der ikke observeret nogle overgange de seneste fem år sættes sandsynligheden til nul og ellers skaleres de predikterede sandsynligheder så de bliver indbyrdes konsistente.

Den endelige fremskrivning af overgangssandsynlighederne fastsættes til at fortsætte ti år frem i tiden, hvorefter niveauet fastholdes.

3.2 Uddannelsespolitiske tiltag

Dette afsnit beskriver nogle af de mest centrale uddannelsespolitiske aftaler og reformer, som kan forventes at påvirke uddannelsesniveaut fremover. Beskrivelserne er ikke tænkt som udtømmende mhp. lov og regler samt praksisændringer mv., men redegør blot for de overordnede mål. Der redegøres også for om, og i hvilket omfang, fremskrivningen tager højde for de enkelte aftaler.

Udgangspunktet er dog, at vi lader data bestemme og dermed, at vi typisk afventer effekterne i de registerdata, der anvendes til estimationen af overgangssandsynlighederne.

Der er dog før gjort undtagelser som eksempelvis erhvervsskolereformen af 2014's effekt på frafaldet fra de erhvervsfaglige uddannelser. Betingelserne for at reformaftalens politikændringer skal indføres, er at, regeringen direkte kan påvirke de nævnte størrelser og/eller der er tydelige tegn i andre datakilder, at der er effekter, som ikke nødvendigvis er indlejret i de registerdata, der anvendes som estimationsdata.

Tidligere reformer, som har påvirket adfærd, og som er blevet beskrevet i tidligere publikationer, herunder i Markeprand, T., & Sønderby, M. (2023), er *Folkeskolereformen* (Børne – og Undervisningsministeriet (2013)), *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* (Børne – og Undervisningsministeriet (2017)), *Erhvervsskolereformen* (Børne – og Undervisningsministeriet (2014)), *Gymnasireformen* (Børne – og Undervisningsministeriet (2020)) samt *Fremdriftsreform og dimensionering* (2013, revideret i 2015). I denne fremskrivning, er Universitetsreformen af 2023 indført som noget nyt.

Aftale om reduktion af engelsksprogede videregående uddannelser

For at nedbringe SU-udgifterne til vandrende arbejdstagere blev det i 2021 besluttet at beskære tilgangen til engelsksprogede uddannelser på erhvervsakademi – og professionsbacheloruddannelserne startende ved sommeroptaget 2022. Begrundelsen var at uddannelserne i høj grad bestod af engelsksprogede studerende (72 pct.) og at blot 21 pct. heraf fandt beskæftigelse i Danmark efter endt uddannelse.

Af hensyn til uddannelser, som er særligt dygtige til at fastholde studerende i beskæftigelse i Danmark, samt uddannelser som har unik karakter eller regional betydning blev cirka 650 engelsksprogede uddannelsespladser undtaget for aftalen. I praksis betød det, at samlet set blev omtrent 4.000 engelsksprogede studiepladser fjernet fra sommeren 2022.

Effekten af aftalen ses i data primært ved, at indvandringen til disse uddannelser nærmest er ophørt. Ændringen er blevet indføjet i fremskrivningens indvandring til disse uddannelser.

Universitetsreform (af 2023)

Ultimo juni 2023 blev en aftale om reform af universitetsuddannelserne indgået mellem regeringen og en række andre partier (SF, DD, LA og K), jf. *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*. Reformen indebærer at 10 pct. af kandidatuddannelserne skal forkortes til 1,25 år, 20 pct. skal omlægges til erhvervskandidatuddannelser mens bacheloroptaget skal nedjusteres med 8 pct.

Med aftalen blev der nedsat en kommission kaldet Kandidatudvalget bestående af medlemmer fra Universitetssektoren, der skulle bidrage med at implementere væsentlige dele af aftalen, herunder hvordan justeringen er fordelt på mellemgruppeniveau. Da regeringen direkte kan påvirke de nævnte størrelser, er effekten af reformen implementeret i uddannelsesfremskrivningen. Konkret indføres følgende elementer:

1. 10 pct. af det nuværende optag på kandidatuddannelserne skal fremover bestå af nye 1¼ årige forløb (gradvis stigende effekt i perioden 2028-2032) også kaldet 75 ECTS-kandidatuddannelser
2. 8 pct. reduktion i optag på universitetsbachelorerne (fuld effekt fra 2025) justeret med den demografiske udvikling (dvs. mindre ungdomsårgange bliver lagt til i kravet til reduktionen af optaget)

Det er af tekniske grunde valgt ikke at indlægge på kort sigt de nye erhvervskandidater da effekten på forholdet mellem beskæftigelse og studerende vurderes at være nogenlunde neutral. Implementeringen af uddannelsesreformen er dokumenteret i Markeprand, T. (2025).

SU-reform for videregående uddannelser

Folketinget vedtog d. 4. juni en reform af SU-systemet på det videregående uddannelsesområde, således at antallet af SU-klip reduceres fra de eksisterende 70 SU-klip til 58 SU-klip, svarende til 5 studieår, startende i januar 2027. Det betyder, at studerende, som er begyndt på en ny videregående uddannelse d. 1. juli eller senere maksimalt kan anvende 58 klip. Der vil være mulighed for at optage slutlån i op til 24 måneder svarende til 2 studieår. Effekten af reformen er ikke entydigt, men det kan tænkes at påvirke adfærden på flere måder hos de studerende. Formålet er, at få flere til at færdiggøre en uddannelse på normeret tid, således at den gennemsnitlige færdiggørelsestid falder. Det kan også tænkes at øge frafaldet blandt personer som studerer længere end den normerede tid, da de ikke længere vil have de samme finansielle muligheder.

Da reformeffekten ikke er entydig og størrelsesordenen usikker, er reformen i overensstemmelse med det generelle princip ikke implementeret i uddannelsesfremskrivningen.

4. Beskrivelse af mellemgruppefremskrivningen

Uddannelsesniveaulet ventes at vokse fremadrettet, hvor især antallet af professionsbachelor og kandidatuddannede ventes at vokse både som andel af befolkningen og i antallet af personer. Andelen af personer der mindst opnår en ungdomsuddannelse ventes ikke at opfylde 95 pct.-målsætningen, mens andelen af personer med en videregående (og en lang videregående) uddannelse ventes at overopfylde 60 pct.- hhv. 25 pct.-målsætningen.

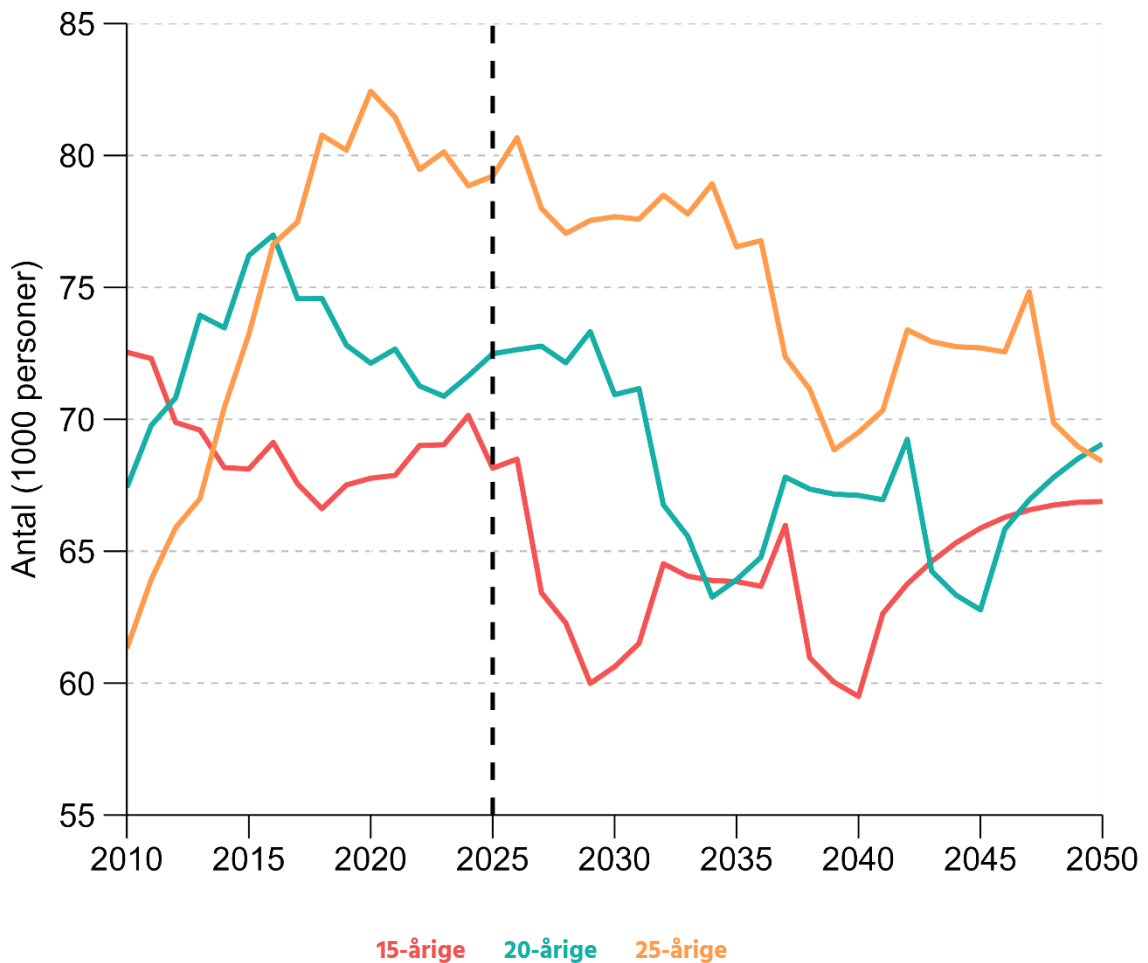
Nedenfor gives en overordnet beskrivelse af resultaterne af den seneste uddannelsesfremskrivning, dvs. den fremskrivning, som er baseret på DREAMs 2025 befolkningsfremskrivning og uddannelsesadfærd frem til og med oktober 2024. Uddannelsesadfærden er nuanceret på mellemgrupper, men i visse tilfælde er resultaterne aggregeret til hovedgrupper.

4.1 Demografisk udvikling

Den demografiske udvikling har stor betydning for tilgangen til de forskellige uddannelser. I mange af figurerne med igangværende uddannelse kan man iagttage en større eller mindre pukkel i årene 2010-2020, hvilket er et udtryk for, at der forventes nogle store/små årgange af unge i den periode.

Figur 4.1

Demografisk udvikling for 15-25-årige



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

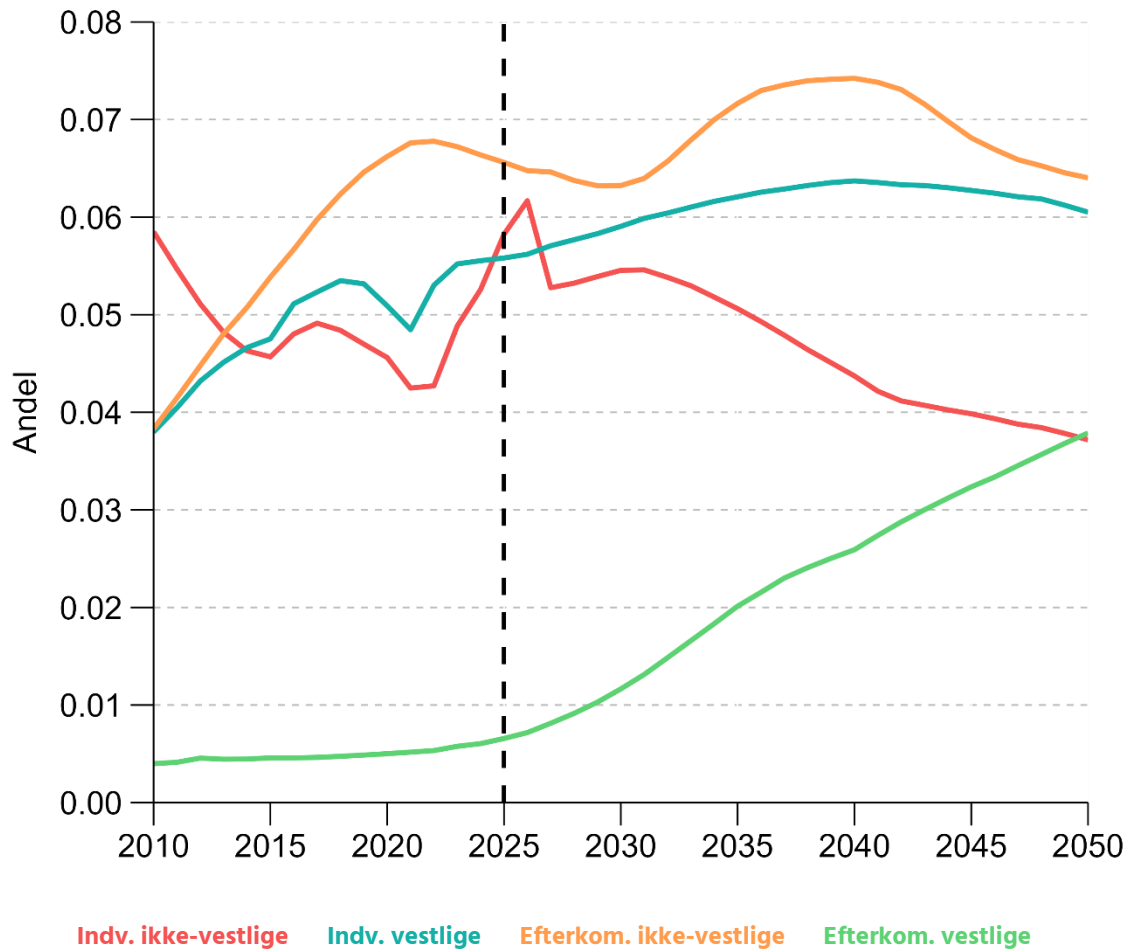
Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Hvis man betragter Figur 4.1 kan man se, at antallet af 15-årige toppe i 2010 med omkring 73.000 personer, hvilket markerer afslutningen på en næsten ubrudt stigning i antallet af 15-årige siden år 1999, hvor tallet var nede på ca. 54.000. En sådan stigning på 19.000 i antallet af 15-årige kan naturligvis mærkes i uddannelsessystemet, ikke mindst for gymnasier og erhvervsfaglige uddannelser. Frem til 2025 ventes antallet af 15-årige at være relativt konstant omkring 68.000, hvorefter det falder til godt 60.000 omkring år 2030. Frem mod 2050 vokser antallet af 15-årige til omkring 67.000. Som det ses af figuren, kan man iagttage lignende pukler i antallet af de 20- og 25-årige, blot forskudt i tid.

For de videregående uddannelser kan man ud fra demografien forvente et stagnerende og endda aftagende optag i årene fremover, svarende til de 20-årige (hvor antallet toppe i 2015), mens antallet af 25-årige ventes at stige frem mod 2020. Dykket i antallet af 15-årige omkring 2025 og det tilsvarende for 20-årige og 25-årige henholdsvis 5 og 10 år senere giver den relativt lave fertilitetsudvikling omkring 2010 og i fremskrivningens begyndelse.

Figur 4.2

Andel af 15-25-årige opdelt på herkomst, indvandrere og efterkommere



Anm.: Andelen med dansk herkomst er ikke med i figuren, hvilket betyder andelen ikke summerer til 1. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Da indvandrere og efterkommeres uddannelsesbaggrund og uddannelsesvalg afviger fra restbefolkningens, påvirkes udviklingen i befolkningens uddannelsessammensætning af udviklingen i befolkningens herkomst.

I Figur 4.2, kan det ses at den historiske andel af indvandrere fra ikke-vestlige lande er faldet fra godt 6 pct. til omkring 4,5 pct., hvorefter den steg efter 2022 grundet tilstrømningen af ukrainske flygtninge. Knækket der ses kort inde i fremskrivningsperioden afspejler en antagelse i befolkningsfremskrivningen om, at Ukrainere, som opholder sig på særloven, rejser tilbage i år primo 2027 når den nuværende lovgivning udløber. Herfra ventes andelen at falde

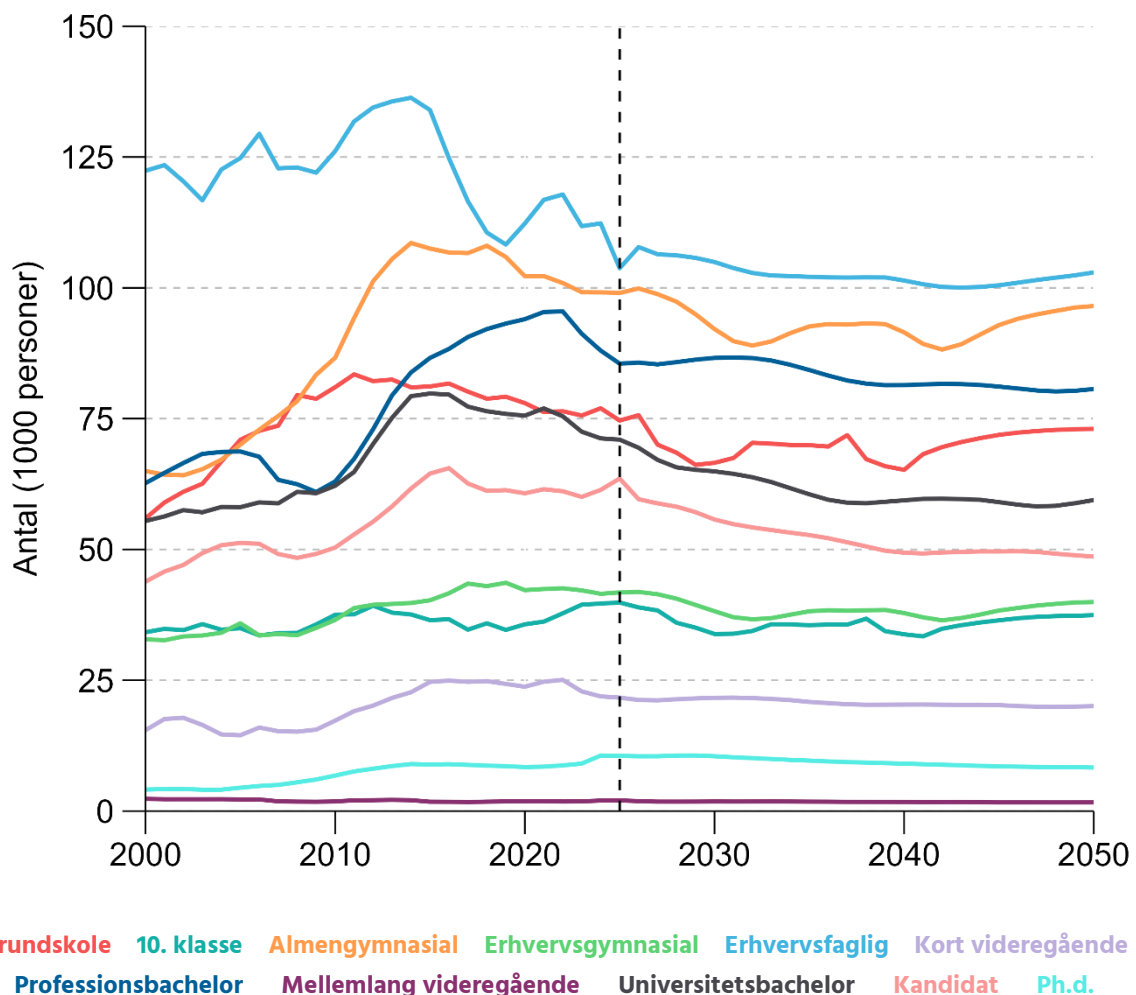
til lige under 4 pct. på langt sigt. Omvendt er andelen af indvandrere fra vestlige lande steget fra omkring 2 pct. til ca. 5,5 pct. historisk, og andelen ventes at stige til ca. 6 pct. i 2050.

4.2 Fremskrivning af uddannelsesniveau og studerende

Tages der hensyn både til fremskrivningen af uddannelsesadfærden samt den demografiske fremskrivning opnås en fremskrivning af antallet af personer i et igangværende uddannelsesforløb. De fremskrevne mellemgrupper aggregeres på hovedgrupper for at give et samlede overblik over modellen. For de fleste uddannelser ventes både på kort og langt sigt et mindre fald, herunder på især ungdomsuddannelserne samt på universitetsuddannelserne. Dette kan tilskrives det lave antal fødsler omkring 2010 samt universitetsreformen.

Figur 4.3

Historisk og fremskrevne igangværende uddannelser



Anm.: Kategorien 'Grundskole' indbefatter kun aldersgruppen 15 år og fremefter. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

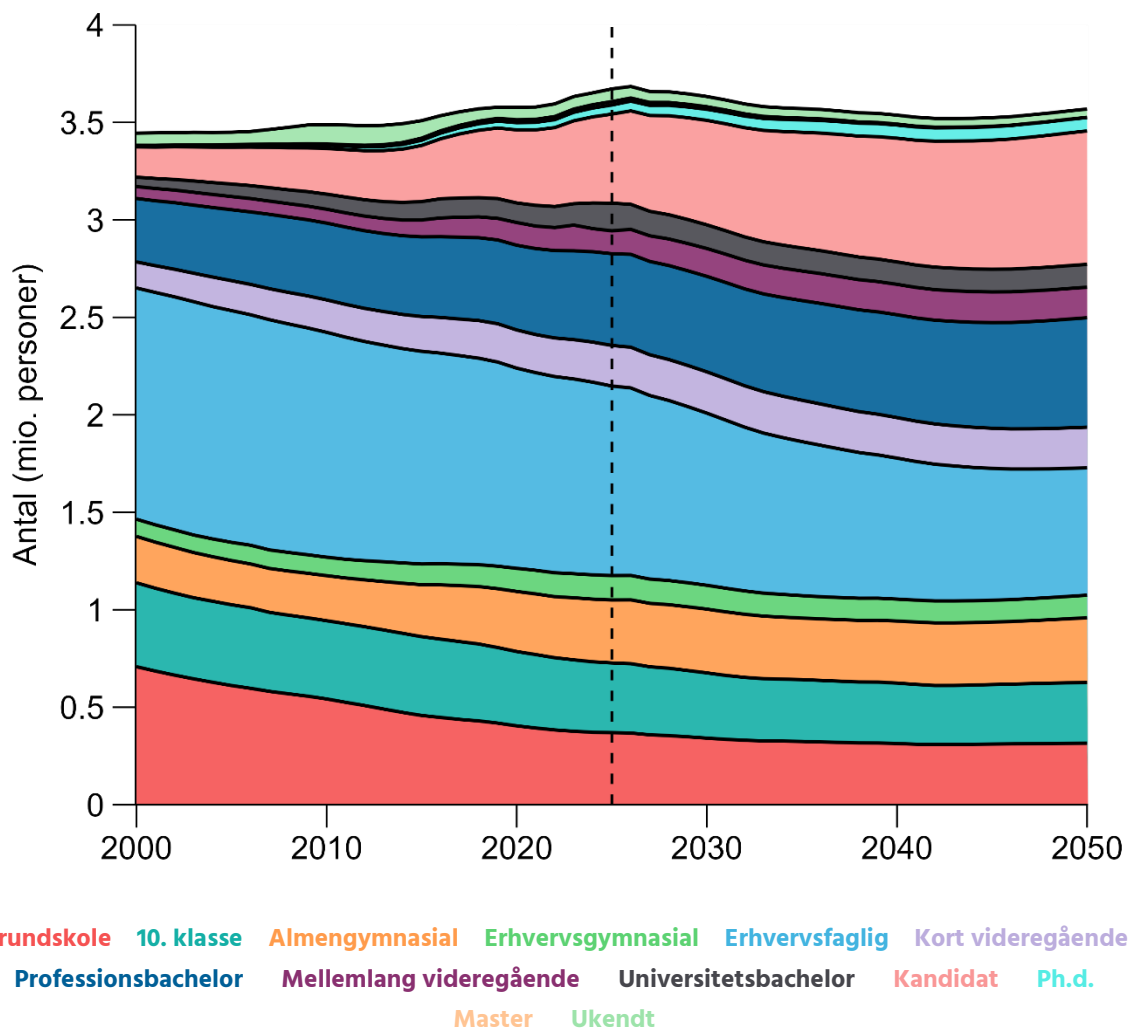
I Figur 4.4 nedenfor ses modellens fremskrivning af højest fuldførte uddannelser for 17-64-årige, som ved en uændret folkepensionsalder i fremtiden kan betragtes som den potentielle

arbejdsstyrke. Det ses blandt andet, at den potentielle arbejdsstyrke bliver bedre og bedre uddannet i de kommende år, idet andelen med en videregående uddannelse forøges betydeligt i fremskrivningen, hvilket ses i Figur 4.5. Især stiger antallet af personer med en lang videregående uddannelse, hvor der i 2050 forventes omkring 233.000 flere end i 2025.

Den samlede potentielle arbejdsstyrke er nogenlunde konstant, hvilket betyder at stigningen modsvares af et fald i andelen uden en videregående uddannelse. Det er primært andelen med en erhvervsfaglig uddannelse som falder, hvor der i 2050 forventes omtrent 319.000 færre personer end i 2025.

Figur 4.4

Potentiel arbejdsstyrke (17-64 år) fordelt på højest fuldførte uddannelse. Historisk og fremskrevet

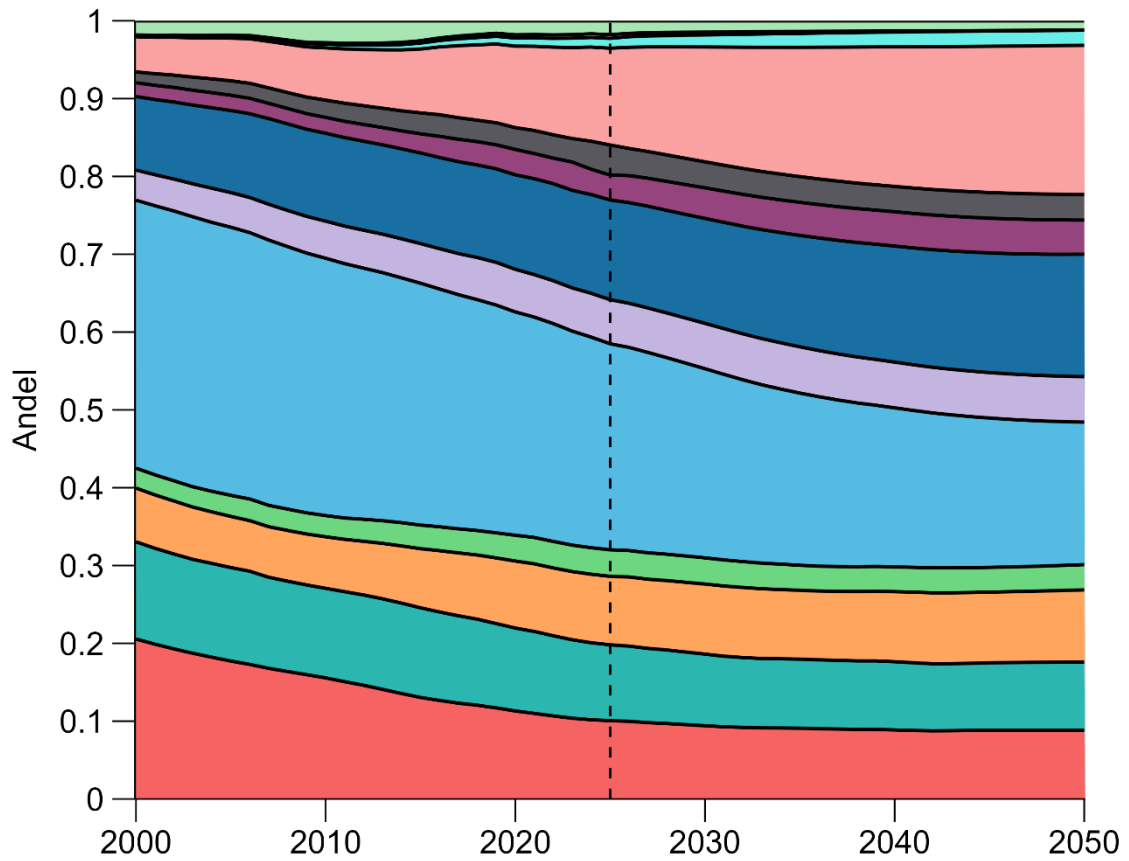


Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Figur 4.5

Potentiel arbejdsstyrke (17-64 år) fordelt på højest fuldførte uddannelse, andele. Historisk og fremskrevet



Grundskole 10. klasse Almengymnasial Erhvervsgymnasial Erhvervsfaglig Kort videregående
Professionsbachelor Mellemlang videregående Universitetsbachelor Kandidat Ph.d.
Master Ukendt

Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

4.3 Uddannelsesmåltal

Et summarisk mål for uddannelsesniveaut kan beskrives ved hjælp af et uddannelsesmåltal.⁵ Et uddannelsesmåltal udtrykker én dimension af uddannelsesniveaut, mens det ignorer andre dimensioner af befolkningens uddannelsesniveaut. Valget af et uddannelsesmåltal i en given analyse afspejler typisk formålet med analysen.

De valgte uddannelsesmåltal, der udtrykker den overordnede uddannelsesudvikling, vi præsenterer her, er:

- Andelen af en ungdomsårgang der har gennemført mindst en ungdomsuddannelse som 40-årig. Benævnes 95-måltallet.
- Andelen af en ungdomsårgang, der har gennemført en videregående uddannelse som 40-årig. Benævnes 60-måltallet.
- Andelen af en ungdomsårgang, der har gennemført en lang videregående uddannelse som 40-årig. Benævnes 25-måltallet.

Disse måltal er generelle måltal som adresserer uddannelsesniveaut befolkningen opnår i et givet alderstrin. Skiftende regeringer har sidenhen formuleret alternative, mere specifikke, uddannelsesmåltal, så som optaget og frafaldet på erhvervsfaglige uddannelser; optaget på videregående uddannelser direkte fra de gymnasiale uddannelser mv.

Uddannelsesmåltal fordelt på køn og oprindelse

De personer der afslutter grundskolen i 2024, vil være 40 år gamle i år 2049 og kan på dette tidspunkt antages at have afsluttet deres uddannelser. En 40-årig er typisk færdig med sin uddannelse, så uddannelsesniveaut vil oftest ikke ændre sig betydeligt efterfølgende. De mindre forskydninger der opstår skyldes primært ind- og udvandring. Derfor opgøres måltallet rent teknisk ved at se på uddannelsesniveaut 25 år efter en ungdomsårgang har forladt grundskolen, blandt de personer, der på det tidspunkt er 40 år gamle.

I Figur 4.6 er uddannelsesniveaut blandt fødselsårgangene fra 1970 frem til 2030 tegnet ind og uddannelsesmåltallene er markeret. Personer med ukendt uddannelsesniveaut er sorteret fra inden beregning af måltal. På lang sigt udgør personer med ukendt uddannelse omkring 1,5 pct. af hver fødselsårgang. Den fuldt optrukne linje angiver måltallet for uddannelsesfremskrivning 2025 imens den stiplede linje angiver måltallet for en uddannelsesfremskrivning med 2025 adfærd, men uden implementering af effekten af universitetsreformen

Der er sket en væsentlig fremgang i uddannelsesniveaut siden 1950-årgangen (ikke vist i figuren), der var 40 år i 1990, og frem til 1985-generationen som er 40 år i det seneste historiske år. For 1950-årgangen havde omkring 70 pct. af generationen gennemført en ungdomsuddannelse, 25 pct. havde opnået en videregående uddannelse mens blot fem procent havde opnået en lang videregående uddannelse. For den seneste observerede generation, 1985-årgangen, var omtrent 86 pct. udstyret med en ungdomsuddannelse, omtrent 53 pct. med en videregående uddannelse og lige under 23 pct. havde gennemført en lang videregående uddannelse.

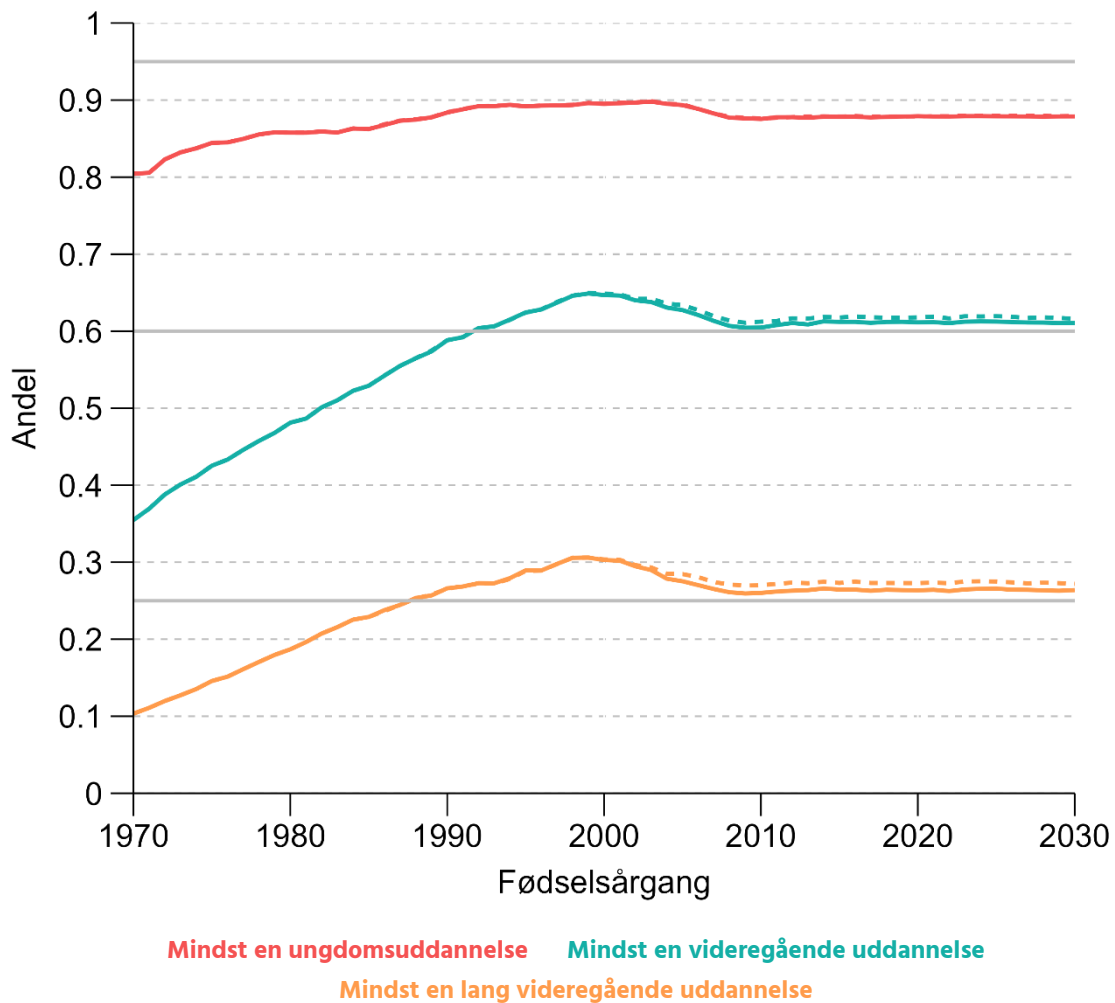
Ungdomsårgangen 2024 (altså personer født i 2009 som er 40 år i 2049) ventes at overstige målsætningen om, at mindst 60 pct. skal opnå en videregående uddannelse med godt 0,4 pct. point.

⁵ I tidligere publikationer er uddannelsesmåltallene benævnt uddannelsesmålsætningerne, men da de ikke længere er officielle politiske målsætninger har vi valgt at skifte terminologi.

Andelen af unge med mindst en ungdomsuddannelse når for 2024-ungdomsårgangen op på godt 87,6 pct. dvs. godt 7,4 pct. point fra 95-måltallet. 25-måltallet er i fremskrivningen overopfyldt med 0,9 pct. point, idet andelen af ungdomsårgang 2024, der ventes at opnå en lang videregående uddannelse når op på ca. 25,9 pct.

Figur 4.6

Uddannelsesmåltal efter fødselsårgang



Anm.: De fuldt optrukne linjer fra venstre-aksen angiver 25, 60 og 95-måltallet. Uddannelsesmåltallene er angivet for fødselsår-
gange, men måles på baggrund af uddannelsesniveauet når årgangen er fyldt 40 år. Det vil sige at eks. fødselsår-
gangen 2009 er 15 år i 2024 (og betegnes derfor som ungdomsårgang 2024) og får målt deres uddannelsesniveau i 2049 når de
er fyldt 40 år. Populationen er opgjort eksklusiv personer uden kendt uddannelseskategori.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Til sammenligning kan det nævnes, at måltalsopfyldelsen i DREAMs uddannelsesfremskriv-
ning 2022 var på 89,6 pct., 61,9 pct. og 28,4 pct. Måltalsopfyldelsen er altså faldet med hhv. 2,
1,5 og 2,5 pct. point. Faldet kan henledes til 2 forhold: For det første skyldes det simpel ad-
færd og for det andet skyldes det universitetsreformen. Den sidste sænker optaget på uni-
versitetsuddannelserne, og som dermed vil afspejle sig i antallet af individer med de givne
højst fuldførte uddannelser. Det er hensigten at flere søger optag på korte videregående ud-
dannelser og professionsbachelor uddannelser. Det er lagt til grund for fremskrivningen at

reduktionen i optaget ledes hen imod de øvrige uddannelser med samme mønster som fordelingen ekskl. universitetsbachelor.

Som det fremgår af Figur 4.6, ved faldet i andelen med mindst en videregående uddannelse, opvejer substitutionen over imod de nævnte uddannelser ikke reduktionen på universitetsbacheloruddannelserne, og dermed falder uddannelsesniveauet.

Styrelsen for It og Læring fremskriver med den såkaldte profilmodel uddannelsesniveauet for 2023-ungdomsårgangen at nå op på 90,2 pct. med mindst ungdomsuddannelse, 58 pct. med mindst en videregående uddannelse og 23,7 pct. med en lang videregående uddannelse.⁶

I Tabel 4.1 er måltallene opgjort for demografiske undergrupper, hvilket afslører betydelige forskelle. Det ses blandt andet at mænd ikke opfylder nogle af de tre måltal og at vestlige indvandrere forventes at opnå det højeste uddannelsesniveau blandt undergrupperne. Særligt andelen med en lang videregående uddannelse for indvandrere fra vestlige lande forventes at overstige den samlede befolkning med over 17 pct. point.

Tabel 4.1
Uddannelsesmåltal for undergrupper

	95-måltal	60-måltal	25-måltal
Samlet befolkning	87,6 pct.	60,4 pct.	25,9 pct.
Mænd	84,4 pct.	50,4 pct.	21,9 pct.
Kvinder	91,0 pct.	70,9 pct.	30,2 pct.
Personer af dansk oprindelse	86,7 pct.	56,7 pct.	22,9 pct.
Ikke-vestlige indvandrere	88,1 pct.	72,4 pct.	36,6 pct.
Vestlige indvandrere	96,8 pct.	77,4 pct.	41,6 pct.
Efterkommere til ikke-vestlige indvandrere	84,0 pct.	62,8 pct.	22,6 pct.
Efterkommere til vestlige indvandrere	83,5 pct.	52,7 pct.	20,9 pct.

Anm.: Måltallene er mål for ungdomsårgangen 2024 (dvs. 40-årige i 2049). Personer uden kendt uddannelse er undtaget fra opgørelsen.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

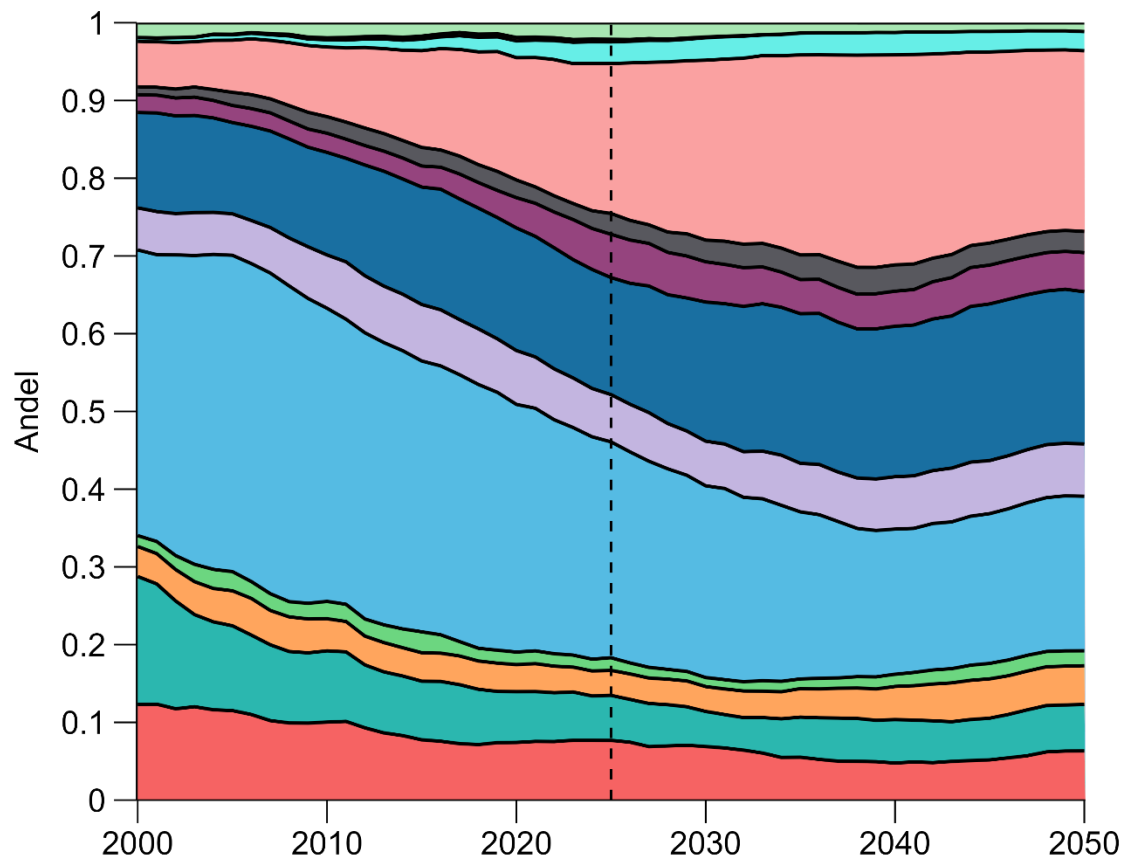
I Figur 4.7 ses 40-årige fordelt på højest fuldførte uddannelse. Dette giver et mere nuanceret billede på uddannelsesfordelingen end hvad de summariske måltal viser. Således forventes andelen af de 40-årige med en mellemlang og lang videregående uddannelse at stige betragteligt i fremskrivningen, og især stiger andelen med en lang videregående uddannelse. Dette sker primært på bekostning af, at andelen med en erhvervsfaglig uddannelse er aftagende over tid. Udviklingen hen imod et højere uddannelsesniveau er og har været længe undervejs, medens udviklingen først ventes at stagnere omkring 2040., hvorefter udviklingen i mindre grad vendes ikke mindst som følge af universitetsreformen.

Omkring år 2040 ser vi også de første generationer, hvor hovedparten af deres uddannelsesforløb er blevet simuleret.

⁶ Data er hentet fra følgende hjemmeside: <https://data.stil.dk/profilmodel/>, hvori årgang er sat til 2023, 25 år efter 9. klasse

Figur 4.7

40-årige fordelt på højest fuldførte uddannelse, andele. Historisk og fremskrevet



Grundskole 10. klasse Almengymnasial Erhvervsgymnasial Erhvervsfaglig Kort videregående
Professionsbachelor Mellemlang videregående Universitetsbachelor Kandidat Ph.d.
Master Ukendt

Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo. For hvert år ses fordelingen af 40-årige på højest fuldført uddannelsesstatus således at hvert år angiver en ny kohorte.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

4.4 Effekt af universitsreform

Universitetsreformen anno 2023, som beskrevet i afsnit 3.2, påvirker fremskrivningen først og fremmest igennem en reduktion af optaget på universitetsbacheloruddannelser på omtrent 8 pct. samt en omlægning af 10 pct. af de nuværende kandidatuddannelser fra en normeret tid på 2 år til 1,25 år⁷. Selvom reformen er målrettet universitet, påvirker den også indirekte optaget på de øvrige videregående samt erhvervsfaglige uddannelser.

For at konkretisere effekten af reformen sammenlignes to fremskrivninger, som er identiske på nær, at universitetsreformen er implementeret i den ene og ikke i den anden. Denne

⁷ Aftalen indeholder også en omlægning af yderligere 20 pct. til erhvervskandidatuddannelser, men dette er af tekniske grunde ikke implementeret i fremskrivningen.

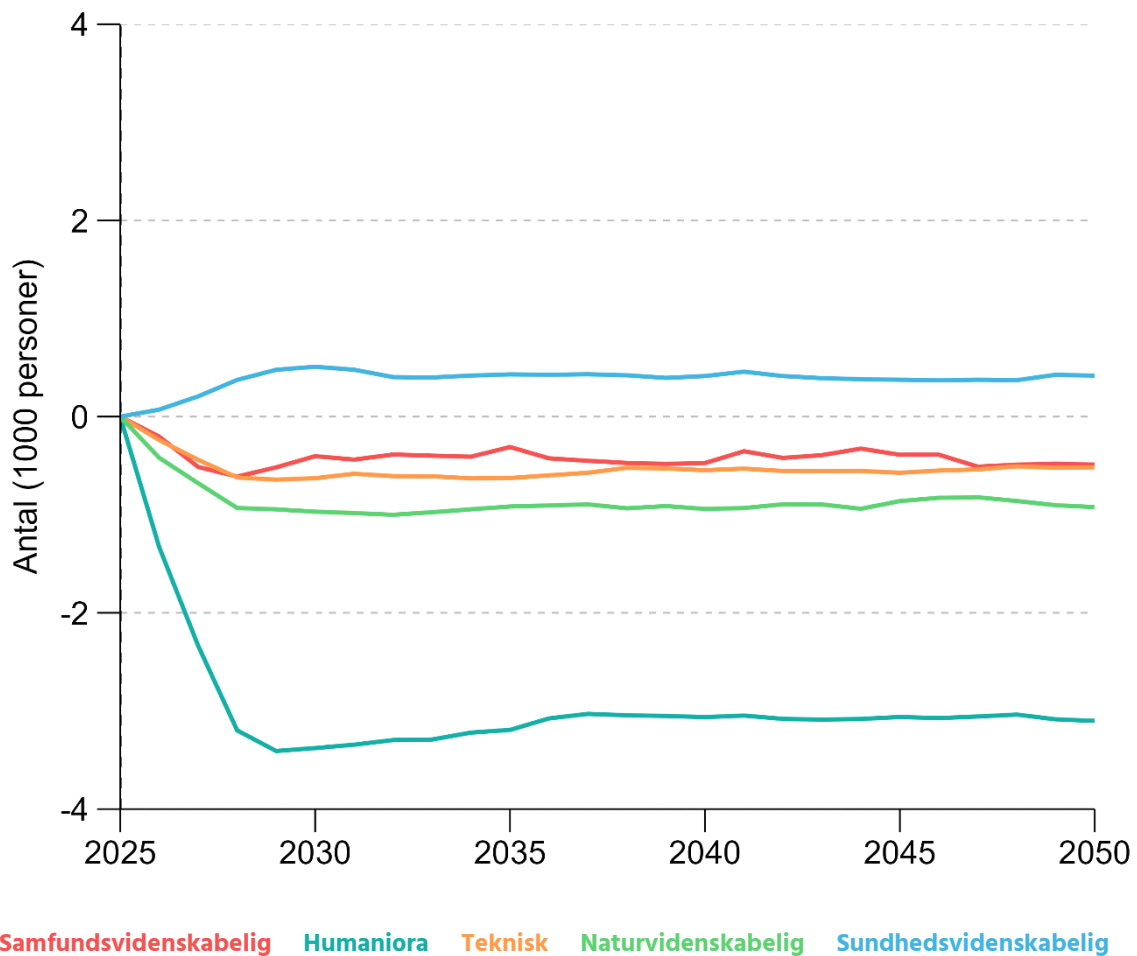
sammenligning viser den samlede effekt af reduktionen af optag *og* omlægningen af kandidatuddannelser. Effekten af de enkelte elementer beskrives kvalitativt, men for en detaljeret gennemgang, refereres til Markebrand, T. (2025).

Første element af aftalen, er en reduktion af optaget på bacheloruddannelserne på omtrent 8 pct, men reduktionen er ikke ligeligt fordelt på mellemgrupper. Ligesom tidligere reformer, påvirkes humaniora særligt, da optaget reduceres med 25,5 pct., men også de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser bliver ramt med en reduktion på hhv. 10,6 og 8,2 pct. De samfundsvidenskabelige uddannelser oplever en mindre reduktion på 2,6 pct. mens optaget på de sundhedsvidenskabelige uddannelser faktisk stiger med 6,6 pct. Denne fordeling af studiepladsændringer er ikke indlejret i estimationsdata, men er baseret på KTO for sommeroptag 2025.

Effekten på antal igangværende studerende ses i Figur 4.8, som viser forskellen mellem en fremskrivning med 2025 uddannelsesadfærd men uden universitetsreform og en fremskrivning med universitetsreformen. En negativ forskel betyder, at antal igangværende sænkes af reformen.

Figur 4.8

Antal igangværende på universitetsbachelor, effekt af universitetsreform



Anm.: En negativ forskel betyder, at antal igangværende sænkes af reformen.

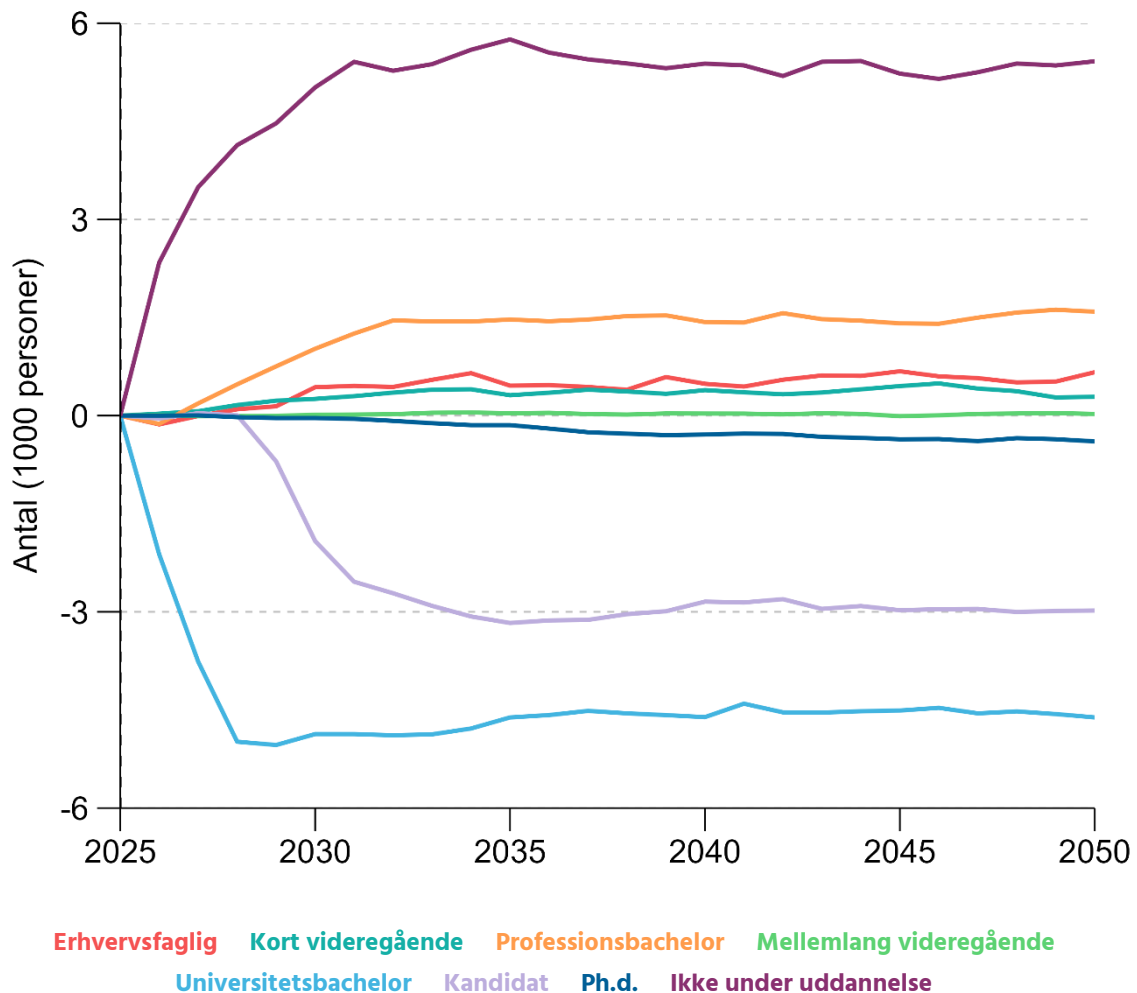
Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2025 med og uden universitetsreform

Det ses, at udviklingen i antal igangværende følger de nævnte reduktioner i optag. Altså falder antal igangværende mest for humaniora uddannelserne, mens antal studerende på sundhedsvidenskabelige uddannelser stiger. Faldet i optag på bacheloruddannelserne vil efterfølgende også reducere antallet af studerende på kandidatuddannelserne, da optagspuljen nu er mindre.

Reduktionen påvirker også de øvrige uddannelser, da de personer som ikke bliver optaget på en universitetsbachelor, skal fordeles ud på de øvrige uddannelseskategorier, herunder ikke under uddannelse. Overgangen til disse opjusteres proportionalt til den historiske adfærd således, at man ikke påvirker det indbyrdes forhold mellem uddannelserne. Den indirekte effekt på de øvrige uddannelser ses i Figur 4.9, som viser ændringen i antal igangværende for erhvervs- og videregående uddannelser, herunder bachelor, samt antal personer som ikke er under uddannelse.

Figur 4.9

Antal igangværende øvrige uddannelser, effekt af universitetsreform



Anm.: En negativ forskel betyder, at antal igangværende sænkes af reformen.

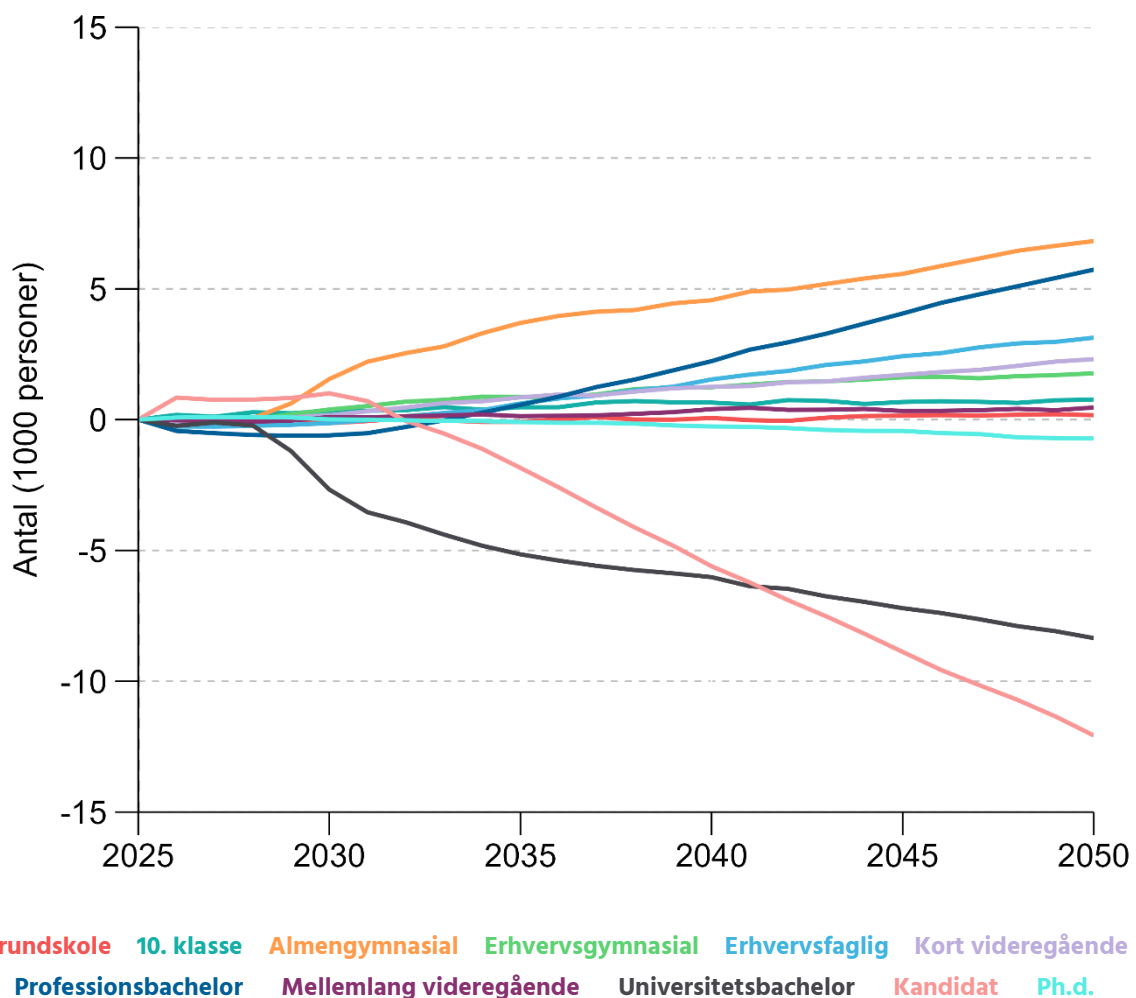
Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2025 med og uden universitetsreform

Den umiddelbare effekt af reduktionen i optaget på universitetsbacheloruddannelserne, er en tilsvarende stigning i antal personer som ikke er under uddannelse, men senere stiger optaget på primært mellemlange videregående uddannelser og sekundært de korte videregående hhv. de erhvervsfaglige uddannelser. Den forsinkede indirekte effekt skyldes blandt andet, at alderen for påbegyndelse på professions- og erhvervsrettede uddannelser generelt er højere end på universitetsbachelor. Alle bliver dog ikke optaget på en anden videregående uddannelse, hvilket resulterer i et stigende antal, som aldrig opnår et højere kompetenceniveau end en gymnasial uddannelse.

Antallet af igangværende på kandidatuddannelserne falder, som nævnt, som en konsekvens af det lavere optag. Samtidig påvirkes antallet også af omlægningen til kortere kandidatuddannelser, da det medfører at folk hurtigere bliver færdige, hvilket gør at på et givet år vil der være færre i gang med en kandidatuddannelse.

Ændringerne i antal studerende sætter sig over tid i antal nyuddannede og til sidst i det højst fuldførte uddannelsesniveau, hvilket ses i Figur 4.10.

Figur 4.10
Højst fuldførte, effekt af universitetsreform



Anm.: En negativ forskel betyder, at antal igangværende sænkes af reformen
Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2025 med og uden universitetsreform

Over tid vil antallet af universitetsbachelor og kandidatuddannede falde som en konsekvens af reduktion i bacheloroptag, på kort sigt ses dog en positiv forskel i antal med en kandidat. Dette skyldes omlægningen til kortere uddannelse, som gør at flere kandidatuddannede færdiggør hurtigere på kort sigt. Omlægningen påvirker dog ikke det endelige uddannelsesniveau for en given kohorte, det er kun reduktion i optag, som har den effekt.

Antallet med en kort- og mellemlang videregående samt erhvervsfaglig uddannelse stiger grundet den indirekte effekt, hvor flere bliver dirigeret over mod disse uddannelser.

Det ses også, at antallet med en almen – og erhvervsgymnasial uddannelse stiger, hvilket skyldes at færre opnår en videregående uddannelse. Dels da nogle nu aldrig starter på en kompetencegivende uddannelse, og at de øvrige uddannelser, som det reducerede optag fordeles ud på, har en lavere fuldførelsesandel sammenlignet med bacheloruddannelser.

Samlet set sænker universitetsreformen antallet af igangværende studerende samt det overordnede uddannelsesniveau som en given kohorte vil opnå. Det vil blandt andet påvirke måltallene for de videregående uddannelser, som blev præsenteret tidligere.

5. De enkelte uddannelser

De overordnede udviklinger i antallet med en højst fuldført uddannelse på hovedgruppeniveau dækker over en betydelig variation i de underliggende mellemgrupper. Blandt andet drives det stigende antal med en kandidatuddannelse særligt af en kraftig forøgelse af antallet med en samfundsvidenskabelige kandidat. Det omvendte fald i antallet med en erhvervsfaglig uddannelse er ligeledes primært drevet af et faldende antal inden for udvalgte mellemgrupper, nemlig Kontor, Handel og Service samt Teknologi, Byggeri og Transport.

I de følgende afsnit gennemgås de enkelte uddannelsestyper én for én. Der vises grafer af antal personer med status som igangværende og højest fuldførte (sidstnævnte afgrænset til aldersgruppen 17-64 år, svarende til de erhvervsaktive aldre). Der er naturligvis en sammenhæng mellem disse begreber, nærmere bestemt at en persons igangværende uddannelse i de fleste tilfælde vil være lig personens højest fuldførte uddannelse et af de følgende år. De enkelte uddannelsesafsnit henviser til hovedgrupper, men fokus vil være på de mellemgrupper, som udgør hovedgrupperne.

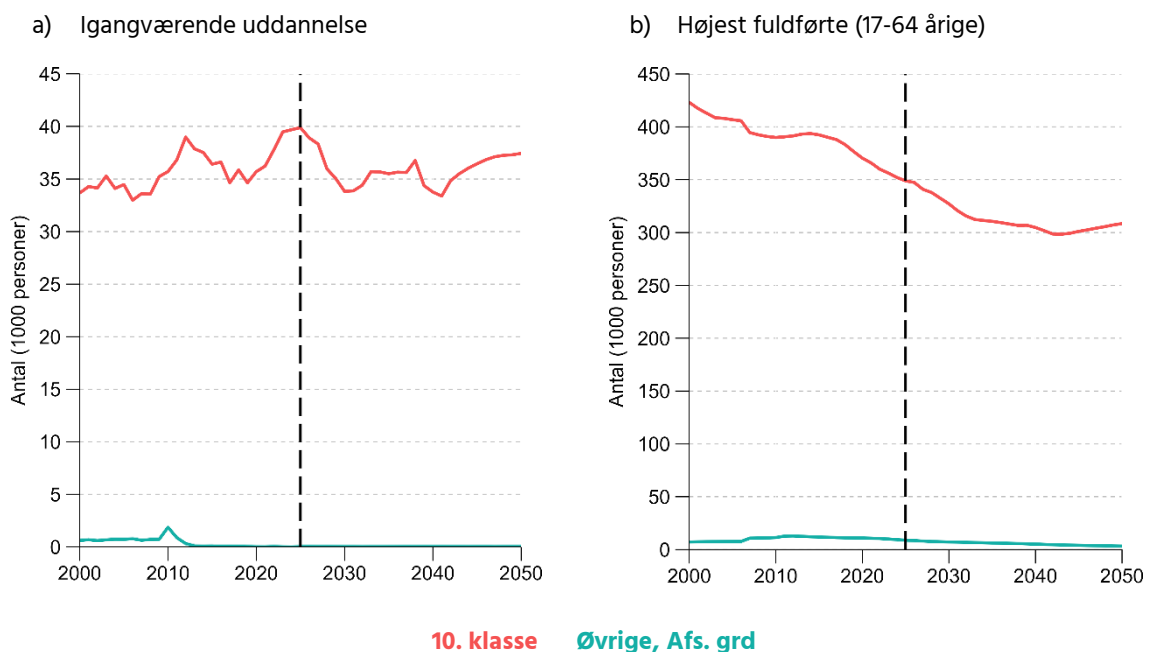
Ud over informationen præsenteret undervejs indeholder appendiks ydermere den gennemsnitlige fuldførelsesandel samt varighed ved fuldførelse for de enkelte uddannelser. Det er beskrevet i fodnoten til Tabel A.2, hvordan disse udtryk konkret er beregnet.

5.1 10. Klasse

Antallet af igangværende 10. klasses elever toppede i 2025 med næsten 40.000 elever. I fremskrivningsperioden følger udviklingen i antallet af 10.-klasseelever den tilsvarende udvikling i antallet af 16-årige i befolkningsfremskrivningen, da den typiske alder for en person, der går i 10. klasse, er 16 år. Udviklingen vil således svare til udviklingen i Figur 4., men med et års forsinkelse, da figuren viser 15-årige, mens elever i 10. klasse er 16 år. Den gennemsnitlige studietid for fuldførelse af 10. klasse ligger ikke overraskende tæt på ét år, jf. Tabel A.2.

Mellemgruppen "Øvrige Afsluttende grundskole" består af 11. klasse, men det er en yderst lille gruppe, nærmere bestemt 30 personer som er i gang med uddannelsen i det seneste historiske år.

Figur 5.1
Igangværende og højest fuldførte, 10. klasse



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMS uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Antallet af personer med 10. klasse som højest fuldførte uddannelse har været relativt stabilt, med et svagt fald, frem til 2018, hvorefter antallet historisk falder kraftigere og denne trend, forventes at fortsætte. Faldet skyldes, at flere end tidligere læser videre, samt at de ældre årgange, der forlader arbejdsmarkedet, i højere grad end de yngre har 10. klasse som højest fuldførte uddannelse.

Efter afsluttet 10. klasse opnår 86 pct. senere et højere uddannelsesniveau. Af de går 54 pct i første omgang hen og får en almen gymnasial uddannelse, 20 pct. går hen og får en erhvervs-gymnasial uddannelse og 22 pct får en erhvervsfaglig uddannelse jævnfør Tabel 2.3.

5.2 Almengymnasiale

De almen gymnasiale uddannelser består af gymnasiet (stx), hf og studenterkurser, hvoraf gymnasiet udgør den største del og studenterkursus en meget beskeden del.

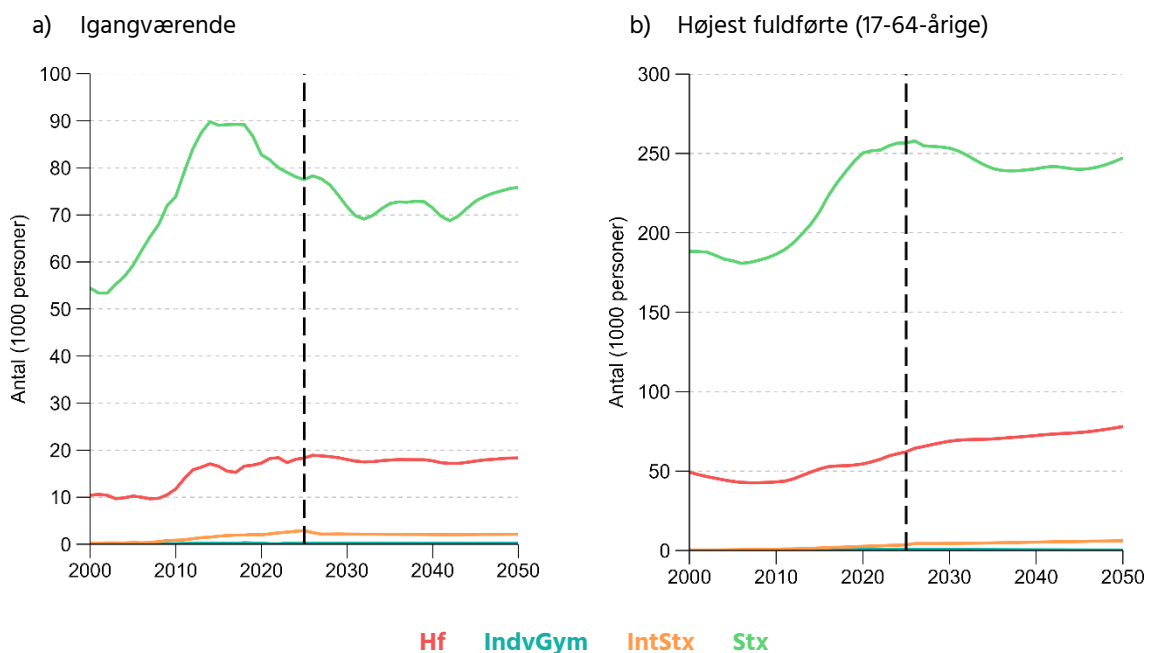
Alle danske statsborgere har som udgangspunkt et retskrav på at kunne påbegynde en 3-årig gymnasial uddannelse såfremt vedkommende er vurderet uddannelsesparat af skolen eller en Ungdomsuddannelsesvejleder og har en udfyldt uddannelsesplan.⁸ Derudover skal en person have afsluttet 9. klassetrin samt aflagt folkeskolens obligatoriske prøver efter 9. klasse. Retskravet er gældende i op til 2 år efter afsluttet 9. klasse og 1 år efter afsluttet 10. klasse. Retskravet gælder også for adgang til 2-årig hf-uddannelse.

Påbegyndes en stx-uddannelse efter 1. januar 2019, kræves mindst 5 i gennemsnit af samtlige standpunktskarakterer, for at kunne blive vurderet uddannelsesparat.⁹ Ansøges der efter retskravet er udløbet er muligheden for at påbegynde et 3-årigt gymnasialt uddannelsesforløb betinget af en optagelsesprøve samt konkret vurdering fra lederen af den skole hvorpå der ansøges.

For hf er der også ændret i adgangskravet fra skoleåret 2017/18. Efter Gymnasireformen er det nu muligt at søge direkte ind på hf fra 9. klasse. Hvis der ansøges direkte i forlængelse af 9. klasse er adgangskravet mindst 4 i karaktergennemsnit i standpunktskarakterer og i de lovbundne prøver, mens der ved ansøgning i forlængelse af en afsluttet 10. klasse, kræves 4 i karaktergennemsnit i standpunktskarakterer samt mindst 2 i gennemsnit i fagene dansk og matematik ved 10. klasses afgangsprøve.

Figur 5.2

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, alment gymnasium



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

⁸ En Uddannelsesplan indeholder elevens overvejelser, valg og mål for uddannelsesaktiviteter frem til det 18. år. Ved afslutningen af 9. klasse skal eleven have udarbejdet en Uddannelsesplan.

⁹ Der kan suspenderes fra karakterkravet på 5 af samtlige standpunktskarakterer, bl.a. hvis personen opnår et gennemsnit på 3 i de prøvebundne fag. Opnås et gennemsnit mellem 2.0 og 3.0 ved de lovbundne prøver og gennemføres en vejledningssamtale med gymnasiets leder har personen også krav på at blive optaget. Der er indført optagelsesprøver for elever fra prøvefri skoler samt udenlandske skoler.

Af Figur 5.2 ses det, at der er en stigning i antallet af gymnasieelever frem mod 2014, dels som følge af demografien (de store årgange), og dels som følge af en opadgående trend i søgningen til gymnasierne, hvilket uddybes i Boks 5.1 senere. Hf har også oplevet en stigning i antal igangværende vel og mærke en stigning, der fortsætter frem til det seneste historiske år. Det kan blandt andet forklares af muligheden for at søge direkte fra 9. klasse, hvilket har gjort adgangsvejen til hf nemmere. For nogle, som i forvejen ville have taget hf, har det blot fremrykket optaget, mens det for andre kan tænkes at erstatte en anden ungdomsuddannelse.

Mht. højest fuldførte uddannelse slår stigningen kun i meget begrænset omfang igennem, idet langt de fleste videreuddanner sig efter gymnasiet. Gennemslaget er dog større ved hf, da cirka 82 pct. senere videreuddanner sig, mens det tilsvarende tal er 96 pct. for stx.

Der er også stor forskel i hvilke typer uddannelser der søges mod for henholdsvis hf- og stx-studerende, jævnfør Tabel 5.1. Vejen efter stx går primært mod længere videregående uddannelser, mens det for hf i højere grad er praktiske uddannelser. Særligt interessant er det, at mere end hver fjerde efterfølgende tager en anden ungdomsuddannelse i form af en erhvervsfaglig uddannelse.

Tabel 5.1

Videreuddannelse, almengymnasiale uddannelser

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
Stx (96 pct.)	Universitetsbachelor (43 pct.)
	Professionsbachelor (34 pct.)
	Kort videregående uddannelse (11 pct.)
Hf (82 pct.)	Professionsbachelor (47 pct.)
	Erhvervsfaglig (26 pct.)
	Kort videregående uddannelse (15 pct.)
IndvGym (70 pct.)	Professionsbachelor (54 pct.)
	Erhvervsfaglig (30 pct.)
	Universitetsbachelor (9 pct.)
IntStx (59 pct.)	Universitetsbachelor (58 pct.)
	Professionsbachelor (19 pct.)
	Kort videregående uddannelse (10 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

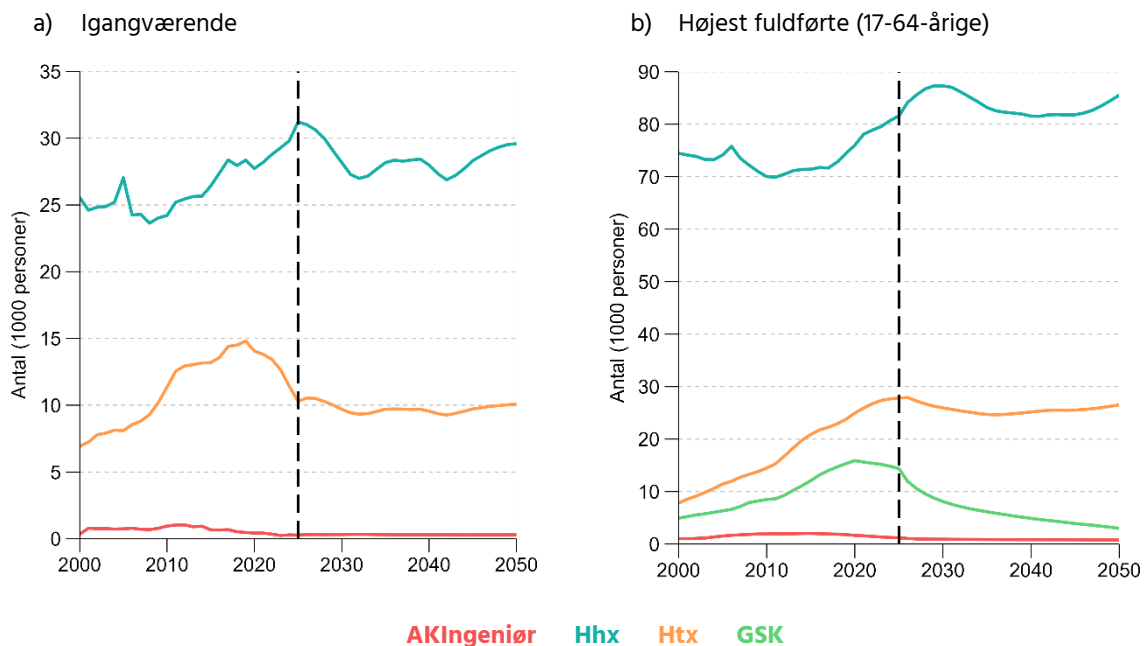
Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.3 Erhvervsgymnasiale

De erhvervsgymnasiale uddannelser består af hhx (handelsgymnasium), htx (tekniskgymnasium), adgangseksamen til diplomingeniør samt GSK (gymnasiale suppleringskurser). Retskraverne nævnt i afsnit 5.2 er også gældende for hhx og htx.

Figur 5.3

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, erhvervsgymnasiale



Anm.: Bemærk at ingen personer har GSK som igangværende status. Det skyldes at forløbene typisk har en varighed på 3-12 uger, hvorfor de ikke bliver registreret i registerdata, da det forløber over ét år. Dog er det muligt i data at have GSK som højest fuldført status. Derfor ses en jævn stigning i historisk data, men det stopper i fremskrivningen da vi ikke har modelleret tilgang til denne uddannelse. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

De erhvervsgymnasiale uddannelser har oplevet en vækst i elever frem til 2019, hvorefter antallet har været svagt faldende frem til 2025. Det ses af Figur 5.3, at udviklingen dækker over to modsatrettede udviklinger, hvor antallet af hhx-elever fortsat er vokset frem til 2025, mens htx har oplevet et faldende elevtal. Udviklingen i fremskrivningen er i store træk drevet af udviklingen i størrelsen på de kommende ungdomsgenerationer.

Sammenlignet med stx videreuddanner en lavere andel sig fra hhx og htx, jævnfør Tabel 5.2, hvor det primært er hhx, som er lavere. Dog søger personer med en htx i højere grad end stx-studenter direkte videre efter endt uddannelse. Generelt søger personer med en hhx og htx videre mod en bredere palette af uddannelser sammenlignet med stx.

Universitetsbacheloruddannelsen er den hyppigste videreuddannelse for både hhx og htx, men det dækker, ikke overraskende, over forskellige uddannelser. Knap 26 pct. for hhx opnår efterfølgende en samfundsvidenskabelig bachelor mens det for htx blot er 5 pct. De søger i stedet primært mod de tekniske (16 pct.) og naturvidenskabelige (11 pct.) bacheloruddannelser.

Tabel 5.2

Videreuddannelse, erhvervsgymnasiale uddannelser

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
Hhx (85 pct.)	Universitetsbachelor (31 pct.)
	Kort videregående uddannelse (24 pct.)
	Professionsbachelor (21 pct.)
Htx (91 pct.)	Universitetsbachelor (39 pct.)
	Professionsbachelor (31 pct.)
	Erhvervsfaglig (14 pct.)
AKIngeniør (82 pct.)	Professionsbachelor (63 pct.)
	Universitetsbachelor (19 pct.)
	Erhvervsfaglig (9 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.4 Erhvervsfaglige

De erhvervsfaglige uddannelser består af erhvervsfaglige grund- og hovedforløb. Grundforløbet består typisk af 2 halv-årige forløb, hvorefter den studerende i første forløb vælger et hovedområde samt fagretning¹⁰. Hovedforløbet kan tiltrædes efter fuldført grundforløb, og kan vare op til 3,5 år. Hovedforløbet indeholder typisk praktikforløb, det være sig i virksomheder eller på praktikcentre. Kategorien dækker over et bredt spektrum af uddannelser, herunder jordbrugsfag, kontoruddannelse, smedeuddannelse, mekaniker, snedker, tømrer, VVS'er, urmager, frisør, chauffør, gartner, slagter osv.

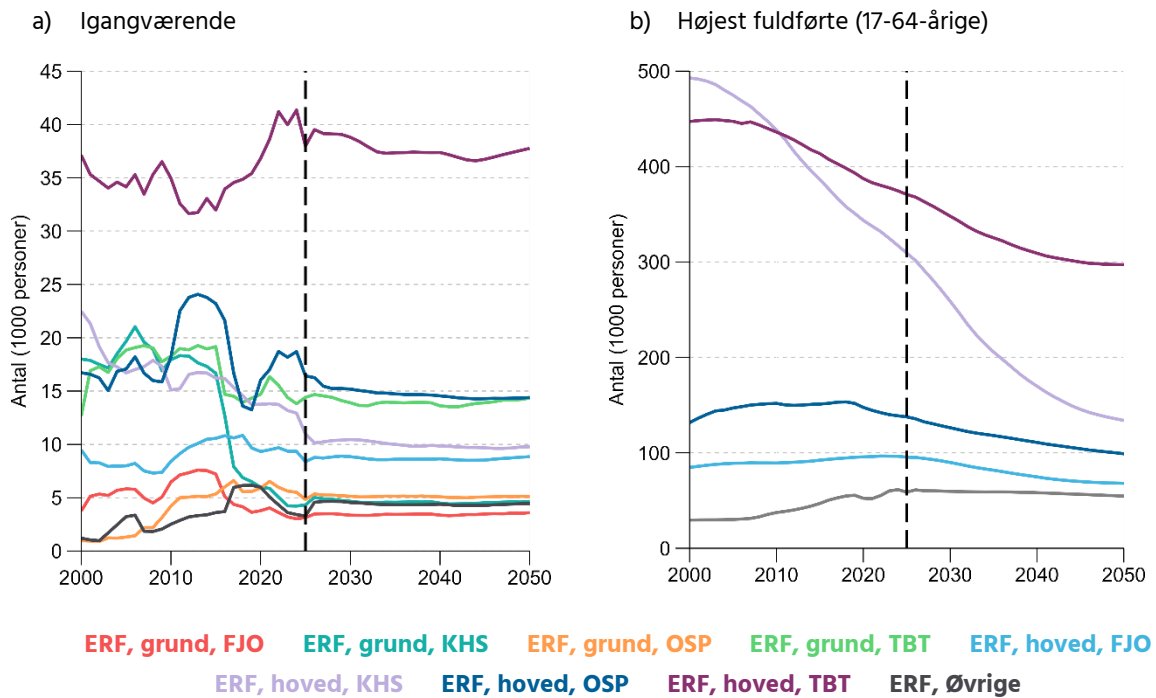
1. august 2015 trådte en reform af erhvervsuddannelserne i kraft, herefter blot benævnt Erhvervsskolereformen. Her skelnedes der mellem personer der direkte starter fra grundskolen (kaldet Indgangsforløb 1) og øvrige (kaldet Indgangsforløb 2). Som en følge af Danmark Statistiks uddannelsesgruppering vil de første betegnes som et grundforløb, mens de øvrige betragtes som værende startende på et hovedforløb. Dermed vil opdelingen på grund- hhv. hovedforløb være grundlæggende forskellig før og efter 2015. Derudover indførtes et adgangs-krav til de erhvervsfaglige uddannelser.

De traditionelle erhvervsfaglige uddannelser kaldes også for Eud-uddannelser. Eux-uddannelserne blev oprettet i 2010 som en del af regeringens ønske om at give unge flere muligheder i erhvervsuddannelserne. Formålet var at kombinere en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen, så elever både kunne blive faglærte og få adgang til videregående uddannelser. De første forsøg med EUX begyndte omkring 2012–13, og efter erhvervsuddannelsesreformen i 2015 blev EUX gjort til en fast og landsdækkende mulighed på mange erhvervsuddannelser. EUX blev dermed et alternativ til de traditionelle gymnasiale uddannelser, hvor man både får praktisk erfaring og studiekompetence. Eux-forløbene er typisk af længere varighed end tilsvarende Eud-forløb.

¹⁰ Hovedområderne opdeles i Omsorg, sundhed og pædagogik (OSP), Kontor, handel og forretningsservice (KHS), Fødevarer, jordbrug og oplevelser (FJO) samt Teknologi, byggeri og transport (TBT).

Figur 5.4

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, erhvervsfaglige



Anm.: Et grundforløb anses ikke som værende kompetencegivende, og derfor har ingen personer et grundforløb som højest fuldført status i figuren til højre. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Færdiggørelse af et grundforløb er ikke kompetencegivende og derfor optræder ingen personer med et grundforløb som højest fuldførte status, hverken i historisk data eller i fremskrivningen. Således vil en person med en 10. klasse, der fuldender et grundforløb, fortsat have 10. klasse som det højeste fuldførte niveau. Fuldender vedkommende senere et hovedforløb eller en anden uddannelse opdateres højest fuldførte med denne nye status.

Der ses i Figur 5.4 en mindre pukkel omkring 2012 og frem, hvilket som for gymnasieuddannelserne hænger en hel del sammen med demografien (store årgange af unge i den periode). For resten af perioden er der et ret stabilt antal studerende, som dog er for lavt til at kunne opretholde "beholdningen" af erhvervsfaglige, som det ses i figur b).

Faldet i antallet af elever på en igangværende erhvervsfaglig uddannelse (ERF) – specifikt KHS på både grundforløb og hovedforløb – kan delvist skyldes en stigende søgning mod hhx. Der er således flere, som i stedet for at tage en erhvervsfaglig KHS-uddannelse vælger at gå på hhx.

Faldet i antallet af personer med erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte afspejler også den generelle tendens til en forskydning af uddannelserne fra de erhvervsfaglige over imod videregående uddannelser med en større teoretisk vægtning end det praktiske fokus i undervisningen.

Sammenlignet med de gymnasiale ungdomsuddannelser, er en erhvervsfaglig uddannelse i højere grad lig en færdig uddannelse, hvilket ses i Tabel 5.3 i venstre side ved de lave andele, som senere opnår en ny højest fuldført uddannelse. De personer der videreuddanner sig, opnår typisk en anden erhvervsfaglig uddannelse, en PBA eller KVU.

Tabel 5.3

Videreuddannelse, erhvervsfaglige uddannelser

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
ERF, hoved, OSP (20 pct.)	Erhvervsfaglig (47 pct.)
	Professionsbachelor (45 pct.)
	Kort videregående uddannelse (6 pct.)
ERF, hoved, FJO (22 pct.)	Erhvervsfaglig (40 pct.)
	Kort videregående uddannelse (30 pct.)
	Professionsbachelor (24 pct.)
ERF, hoved, KHS (20 pct.)	Erhvervsfaglig (34 pct.)
	Professionsbachelor (30 pct.)
	Kort videregående uddannelse (25 pct.)
ERF, hoved, TBT (16 pct.)	Professionsbachelor (45 pct.)
	Erhvervsfaglig (27 pct.)
	Kort videregående uddannelse (24 pct.)
ERF, øvrige (45 pct.)	Kort videregående uddannelse (38 pct.)
	Professionsbachelor (33 pct.)
	Universitetsbachelor (17 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Fælles for de tre grupperinger af ungdomsuddannelser er, at optaget primært kommer fra 9. og 10. klasses elever. Optagemønstret varierer dog mellem uddannelserne, både i hvilken grad de kommer fra henholdsvis 9. og 10. klasse, men også i hvilken udstrækning de optages direkte efter endt grundskole eller om de først tager et år uden for uddannelsessystemet. Disse mønstre beskrives nærmere i Boks 5.1.

Boks 5.1

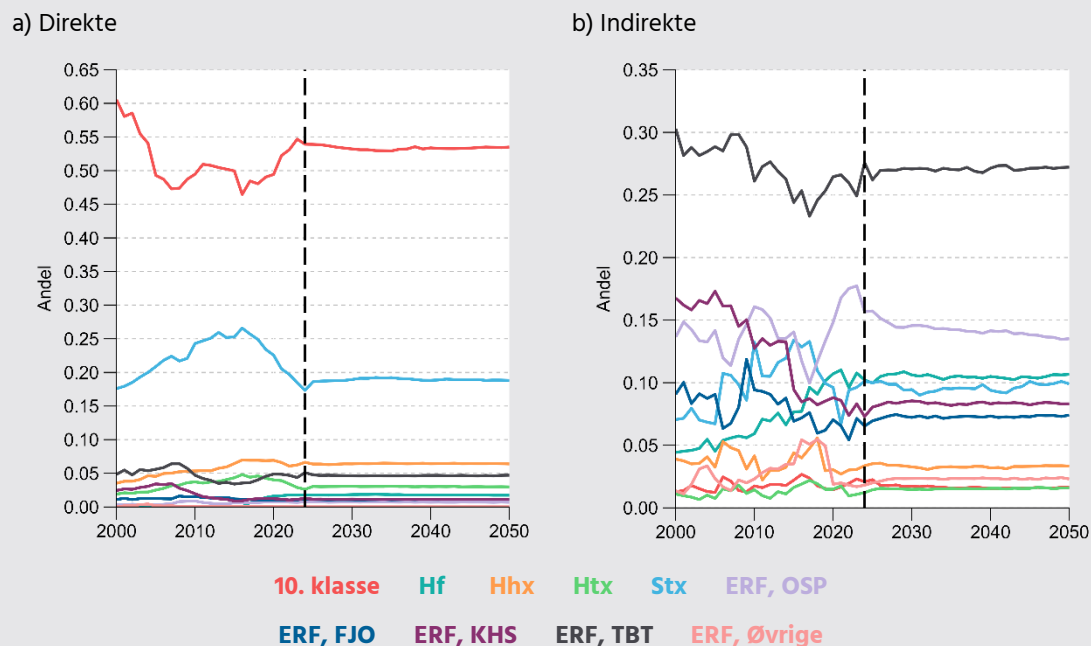
Optag på ungdomsuddannelser

De optagne på ungdomsuddannelser kommer hovedsageligt fra 9. og 10. klasse enten direkte efter endt uddannelse eller med en pause, hvorefter de genindtræder i uddannelsessystemet. Det ses i Figur 5.5a, at historisk fra 2000 til omkring 2016 har en stigende andel af 9. klasse afgangselever søgt direkte mod de gymnasiale uddannelser, særligt stx. Fra 2000 til 2007 har det primært været på bekostning af 10. klasse som i denne periode falder fra 60 pct. til cirka 47 pct. Tilgangen direkte til stx er dog stagneret og faldet siden 2016, hvilket til dels kan tilskrives en stigning i andelen som søger til 10. klasse, som er steget fra omkring 47 pct til 55 pct. I fremskrivningen stoppes trendudviklingen efter 10 år og niveauet er tæt på det seneste historiske år i hele fremskrivningsperioden.

Ser vi på søgningen indirekte, er billedet mere fluktuerende historisk og den interne fordeling mellem uddannelserne er også anderledes. Blandt de, som søger ind efter minimum ét år efter endt 9. klasse ser vi generelt at de erhvervsfaglige uddannelser optager en større andel sammenlignet med det direkte optag. Optagelsesandelen har dog været nedadgående for 3 af de fire hovedområder, kun ERF inden for Omsorg, Sundhed og Pædagogik er kommet tilbage til samme niveau som i 2000. Blandt de gymnasiale uddannelser ser vi også en udvikling over tid, blandt andet stiger andelen som søger mod hf med omtrent 5 pct. point.

Figur 5.5

Afgang fra 9. klasse til ungdomsuddannelser, andel af 9. classes afgangselever



Anm.: Det direkte optag består af nye studerende, der i de indeværende år afslutter 9. klasse. Det indirekte optag består af personer, der i forrige år ikke var under uddannelse og som i næste periode optages på en ny uddannelse. Andelen summerer ikke til 1, da ikke alle afgangsmuligheder er medtaget. Optaget i et kalenderår er defineret som optaget i løbet af året fra primo til ultimo. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2024.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

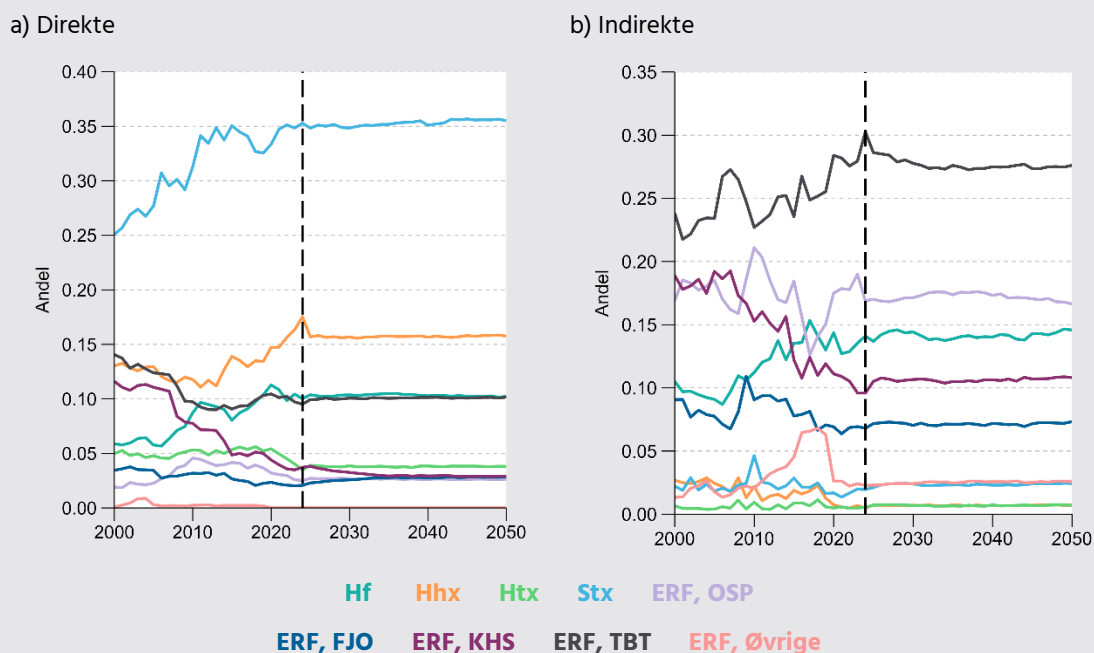
Figur 5.6 viser de samme afgange men denne gang fra 10. klasse. Andelen som søger til andre uddannelser end stx er markant højere fra 10. klasse end fra 9. klasse. For de erhvervsfaglige uddannelser har søgningen til ERF, KHS været faldende, hvorimod niveauet er stabiliseret for søgningen mod ERF, TBT. Desuden ses en stigende andel, som søger mod stx og hhx.

En betydelig forskel mellem de to afgangsklasser er, at hf er klart mere populært blandt 10. classes elever, hvor omtrent 10 pct. søger ind direkte efter endt 10. klasse. I den forbindelse skal det nævnes at det først var muligt at søge direkte fra 9. klasse til hf efter Gymnasireformen der blev implementeret fra 2019, hvilket til dels kan forklare at vejen til hf primært går gennem 10. klasse.

For det indirekte optag ses det, at de erhvervsfaglige uddannelser i endnu højere grad dominerer optaget sammenlignet med optaget fra 9. klasse. Den eneste gymnasiale uddannelse som optager en signifikant andel er hf, hvilket igen understreger at vejen til hf typisk går gennem 10. klasse.

Figur 5.6

Afgang fra 10. klasse til ungdomsuddannelser, andel af 10. classes afgangselever



Anm.: Det direkte optag består af nye studerende, der i de indeværende år afslutter et uddannelsesforløb. Det indirekte optag består af personer, der i forrige år ikke var under uddannelse og som i næste periode optages på en ny uddannelse. Andelen summerer ikke til 1, da ikke alle afgangsmuligheder er medtaget. Optaget i et kalenderår er defineret som optaget i løbet af året fra primo til ultimo. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2024.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.5 Korte videregående uddannelser

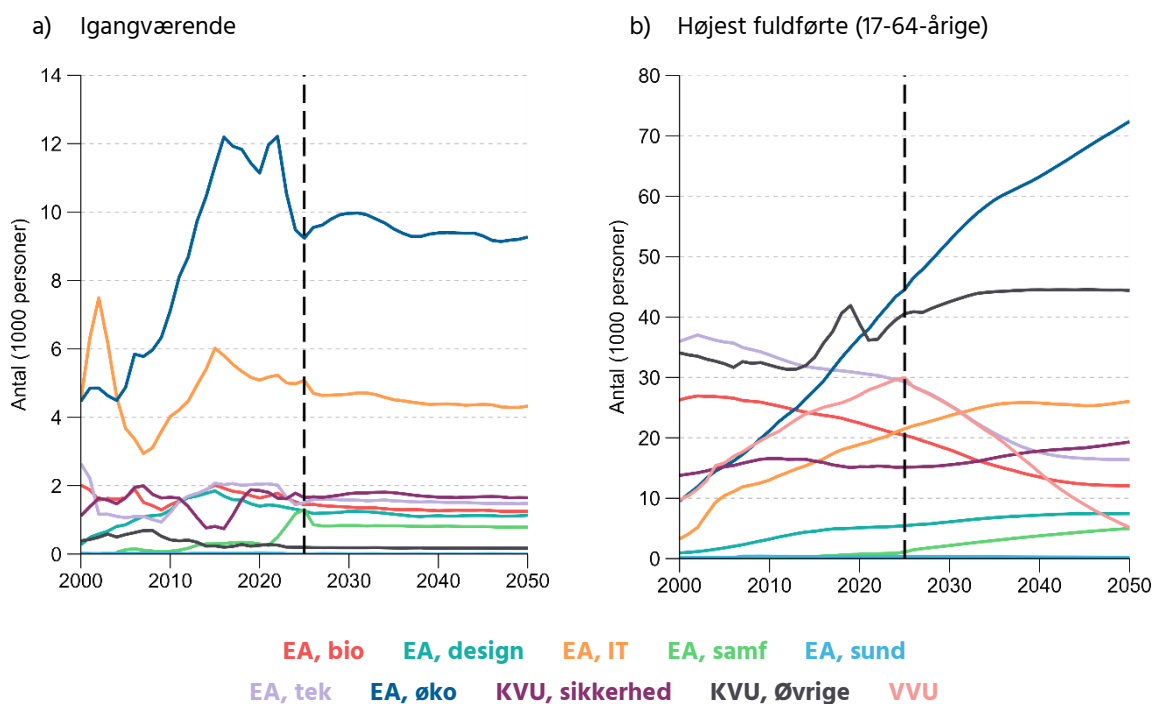
De korte videregående uddannelser dækker over en række erhvervsrettede uddannelser: økonomi, markedsføring og service, politi- og fængselsuddannelser, tekniske uddannelser, it- og medieuddannelser mm. Der er relativt få studerende på de korte videregående uddannelser i forhold til eksempelvis bacheloruddannelserne. Korte videregående uddannelser har en normeret studietid på 2-3 år og udbydes typisk af Erhvervsakademier.

Videregående Voksenuddannelse (VVU) består af akademi-, diplom og masteruddannelser, som alle er rettet mod personer, som i forvejen har en uddannelse eller erfaring fra arbejdsmarkedet. Modsat størstedelen af uddannelserne i Danmark, er der deltagerbetaling på denne type uddannelse. Ligesom med gymnasiale suppleringskurser (GSK) modelleres der heller ikke en tilgang til VVU, da det ikke er muligt at følge deres studie i data. Der observeres kun en højest fuldført status. Derfor falder antallet med en VVU gradvist i fremskrivningen i takt med at folk videreuddanner sig eller udgår af modellen via død eller udvandring.

Som nævnt er KVVU uddannelserne relativt små, og de fleste uddannelser med et større antal studerende bliver udbudt af erhvervsakademier. Den eneste undtagelse er "KVVU, sikkerhed" som primært omfatter politi- og fængselsuddannelser.

Figur 5.7

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, korte videregående uddannelser



Anm.: KVVU, Øvrige gruppen er en sammenlægning af "KVVU, kunst", "KVVU, maritim", "KVVU, pæd", "KVVU, samfund", "KVVU, sund", "KVVU, tek" og "KVVU, Øvrige". Grupperne er små og sammenlægningen er lavet for at gøre resultatet af fremskrivningen nemmere at overskue. Tilsvarende består VVU af 7 underliggende mellemgrupper som er slået sammen. Ingen personer har VVU som igangværende status, da de ikke er muligt at observere i registerdata. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Den største KVVU uddannelse målt på antal studerende er "EA, øko", jf. Figur 5.7, hvor antallet af igangværende er steget betragteligt i perioden 2000 til 2015, hvorefter den er stabiliseret

omkring 12.000 – de seneste 2-3 år er den faldet en del igen, som følge af en politisk beslutning om at reducere studiepladser på engelsksprogede uddannelser.

De seneste historiske år og i fremskrivning ligger antallet af studerende på EA, Øko på omkring 9.000 til 10.000 individer. Uddannelsen dækker over en række af akademi, finans, handel og serviceøkonomer m.m. Den andenstørste KVVU er "EA, it" som særligt var populær i starten af nulleterne omkring IT-boomet. Faldet fra 2022 til 2023 for specielt EA, øko, tek og til dels EA, IT skyldes aftalen om reduktion af engelsksprogede uddannelser, jævnfør afsnit 3.2.

Der ses også en kraftig stigning, relativt set, for antallet af igangværende på en uddannelse inden for EA, samf fra 2022 og frem, hvilket skyldes en omlægning af uddannelser. I 2022 lukkede lægesekretæruddannelsen, som var klassificeret som en erhvervsfaglig uddannelse inden for kontor, handel og service, og den blev erstattet af en ny uddannelse som hedder sundhedsadministrativ koordinator, som ligger hos erhvervsakademierne.

Generelt er der stor variation i andelen som videreuddanner sig efter en endt KVVU, jævnfør Tabel 5.4. Ligeledes ser vi i tabellen, at blandt dem som videreuddanner sig, er professionsbachelor typisk det næste skridt. For design og IT er det hhv. 61 og 49 pct. som senere fuldfører en ny uddannelse på samme eller højere niveau og i begge tilfælde er det omtrent 94 pct. der fuldfører en professionsbachelor. For de to førnævnte uddannelser videreuddanner de sig primært inden for samme felt således at ud af de 94 pct. udgør "PBA, design" og "PBA, kom" henholdsvis 65 pct. og 74 pct.

I fremskrivningen ses et stigende antal med "KVVU, Øvrige" som højst fuldført status på trods af at ingen er registreret som igangværende. Det skyldes at "KVVU, Øvrige" er en restkategori som hovedsageligt kun anvendes ved indvandrere, hvor uddannelsesniveaueet ikke præcist kan oversættes direkte til en dansk mellemgruppe.

Tabel 5.4

Videreuddannelse, kort videregående uddannelser.

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
EA, bio (14 pct.)	Professionsbachelor (81 pct.)
	Universitetsbachelor (9 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (4 pct.)
EA, design (61 pct.)	Professionsbachelor (94 pct.)
	Universitetsbachelor (3 pct.)
	Kort videregående uddannelse (2 pct.)
EA, it (49 pct.)	Professionsbachelor (94 pct.)
	Universitetsbachelor (4 pct.)
	Kort videregående uddannelse (1 pct.)
EA, samf (12 pct.)	Professionsbachelor (86 pct.)
	Kort videregående uddannelse (12 pct.)
	Kandidat (1 pct.)
EA, sund (8 pct.)	Kort videregående uddannelse (69 pct.)
	Professionsbachelor (31 pct.)
EA, Tek (18 pct.)	Professionsbachelor (93 pct.)
	Kort videregående uddannelse (4 pct.)
	Universitetsbachelor (2 pct.)
EA, øko (43 pct.)	Professionsbachelor (86 pct.)
	Universitetsbachelor (8 pct.)
	Kort videregående uddannelse (4 pct.)
KVU, kunst (10 pct.)	Universitetsbachelor (48 pct.)
	Ph.d (22 pct.)
	Professionsbachelor (18 pct.)
KVU, maritim (2 pct.)	Professionsbachelor (72 pct.)
	Kandidat (15 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (13 pct.)
KVU, Pæd (29 pct.)	Professionsbachelor (92 pct.)
	Universitetsbachelor (8 pct.)
KVU, sikkerhed (4 pct.)	Kort videregående uddannelse (48 pct.)
	Professionsbachelor (28 pct.)
	Universitetsbachelor (19 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden. I modellen er der ikke modelleret specifikt adfærd for VVU, hvorfor de ikke optræder i denne tabel. Derudover optræder "KVU, samfund", "KVU, sund", "KVU, tek" samt "KVU, Øvrige" heller ikke i tabellen. Ingen nye er uddannet inden for disse kategorier i de sidste 5 år og derfor indgår uddannelserne ikke som aktive i fremskrivningen.

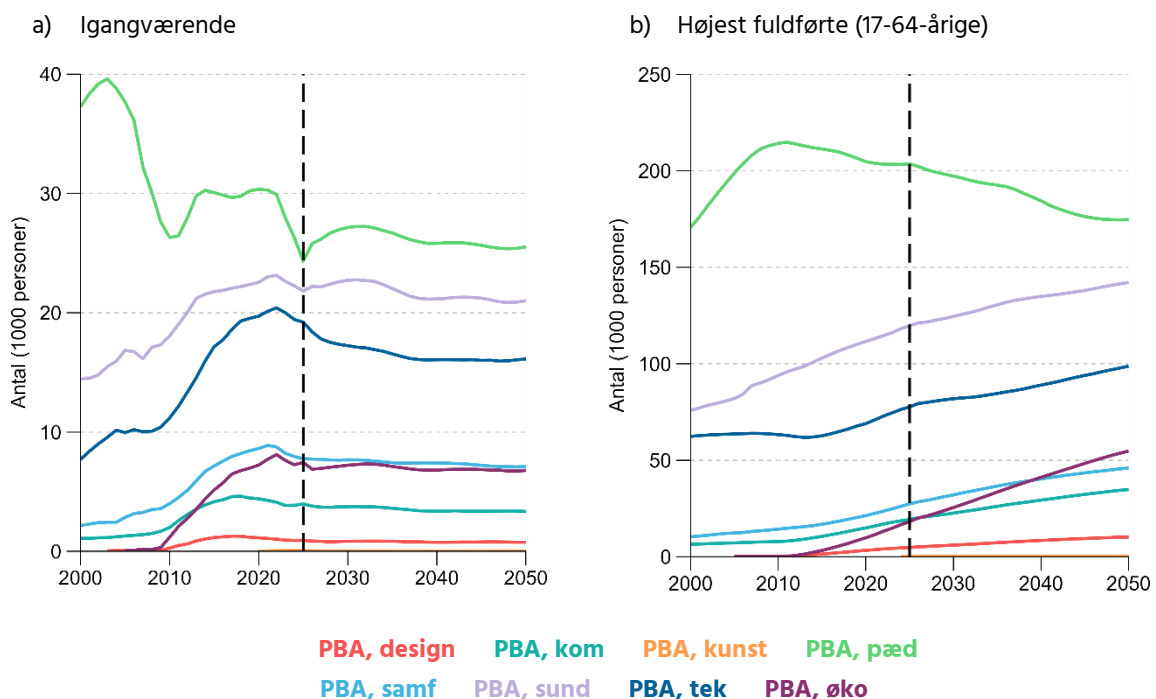
Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.6 Professionsbachelor

Professionsbachelor indbefatter uddannelser indenfor de store velfærdsområder såsom socialrådgivere, sygeplejersker, lærere, pædagoger mm. Der er tale om en stor gruppe, som er afgørende for at tilvejebringe offentligt finansierede velfærdsydelser såsom hospitaler, skoler, pleje- og pasningsinstitutioner mv. Varigheden af en professionsbacheloruddannelse er typisk normeret til omkring 3 ½ år og omfatter typisk minimum et halvt års praktik. Uddannelserne udbydes af professionshøjskolerne, men indeholder ud over professionshøjskolerne også studerende på uddannelserne Den Frie Lærerskole og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Figur 5.8

Igangværende og højest fuldførte uddannelser, professionsbachelor



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo. Uddannelsen "PBA, kunst", er en nyoprettet uddannelse i 2019, hvorfor antallet af både igangværende og højest fuldførte er lille.

Kilde: DREAMS uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Den største professionsbacheloruddannelse, både historisk og i fremskrivningen, er "PBA, pæd" som primært omfatter pædagoger og folkeskolelærere. Antallet af studerende på 'PBA, pæd' toppede i 2001 på knap 40.000, hvorefter niveauet er faldet ned til omtrent 24.000. Det faldende antal igangværende i forhold til tidligere årgange gør, at antallet med "PBA, pæd" som højest fuldført status falder efter 2009 og fortsætter nedad i fremskrivningen, efterhånden som de større, ældre årgange når pensionsalderen.

En anden interessant uddannelse er "PBA, sund", hvor antallet er stigende indtil omkring 2012, for igangværende, hvorefter den stagnerer omkring 23.000. For højest fuldførte er antallet stødt stigende over hele perioden. Den indeholder blandt andet sygeplejerske, som i dag udgør godt halvdelen af studerende i denne kategori, der dog har været faldende siden starten af halvfemserne hvor den toppede.

Ved at se på mellemgrupper frem for hovedgrupper kan man tydeligere se når nye uddannelser opstår, her illustreret ved den hastige stigning for "PBA, øko", startende fra et nær-nul udgangspunkt i 2009. Helt specifikt drejer det sig om en overbygning i international handel og markedsføring samt Finansbacheloruddannelsen. Senere er andre uddannelser kommet til.

Størstedelen videreuddanner sig ikke efter en professionsbacheloruddannelse, blot 14 pct. af den samlede gruppe, jævnfør Tabel 2.3. I Tabel 5.5 ses bevægelserne for de enkelte mellemgrupper. Her skiller "PBA, sund" sig ud, da den, som den eneste, har MVU på top-3 over videreuddannelser. Helt konkret uddanner de sig inden for mellemgruppen "MVU, sundhed" som består af farmakonomer samt videreuddannelse af sygeplejerske.

Tabel 5.5

Videreuddannelse, Professionsbachelor

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
PBA, design (14 pct.)	Kandidatuddannelse (55 pct.)
	Professionsbachelor (43 pct.)
	Universitetsbachelor (2 pct.)
PBA, kom (15 pct.)	Kandidatuddannelse (77 pct.)
	Professionsbachelor (15 pct.)
	Universitetsbachelor (8 pct.)
PBA, pæd (10 pct.)	Kandidatuddannelse (84 pct.)
	Professionsbachelor (12 pct.)
	Universitetsbachelor (4 pct.)
PBA, samf (15 pct.)	Kandidatuddannelse (88 pct.)
	Professionsbachelor (7 pct.)
	Universitetsbachelor (5 pct.)
PBA, sund (20 pct.)	Kandidatuddannelser (76 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (11 pct.)
	Professionsbachelor (8 pct.)
PBA, tek (15 pct.)	Kandidatuddannelse (92 pct.)
	Professionsbachelor (4 pct.)
	Universitetsbachelor (2 pct.)
PBA, øko (25 pct.)	Kandidatuddannelser (71 pct.)
	Professionsbachelor (28 pct.)
	Universitetsbachelor (1 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden. "PBA, kunst" optræder ikke i tabellen, da det er en ny uddannelse, og derfor er der ingen i det nuværende datagrundlag, som har læst videre efter at have læst uddannelsen.

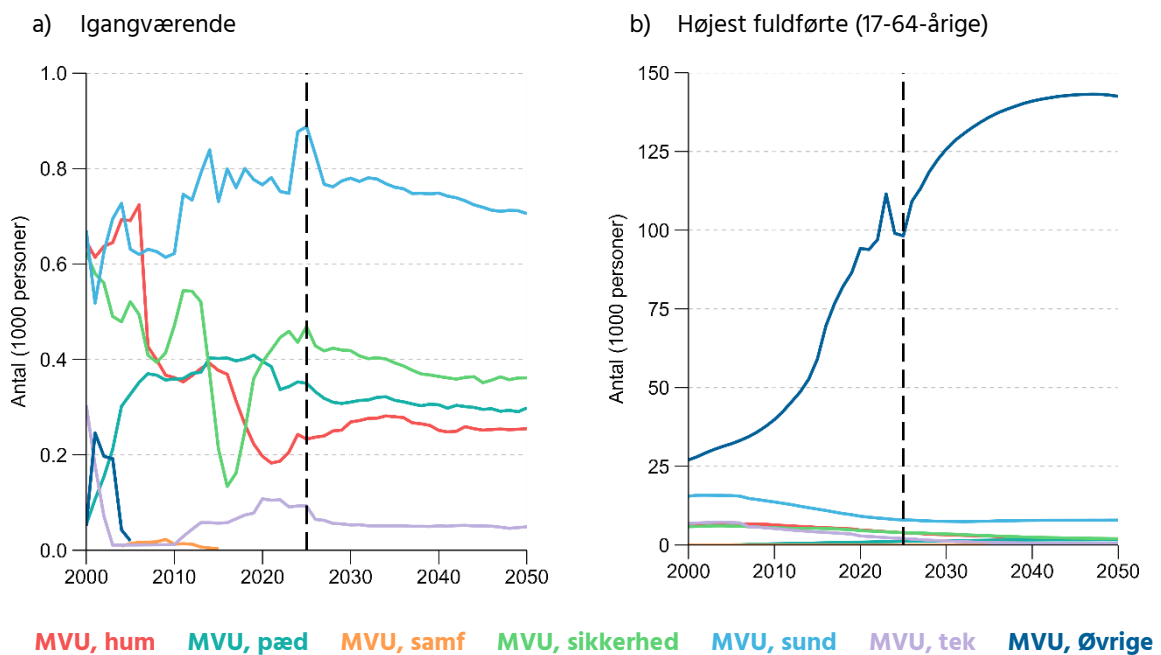
Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.7 Mellemlange videregående uddannelser

De mellemlange videregående uddannelser varer mellem tre et halvt og fire år og omfatter et lille antal personer, omtrent 2.000 i 2025, og består af bl.a. teknik-, diplom- og akademiingeniører, bygningskonstruktører, maskinmestre, officersuddannelser, korrespondenter mv.¹¹ Selvom professionsbacheloruddannelsen har et selvstændigt afsnit i denne rapport, så er de også klassificeret som mellemlange videregående uddannelse, og dermed er det reelle antal med en MVU langt højere.

Figur 5.9

Igangværende og højest fuldførte uddannelser, mellemlange videregående uddannelser



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Selvom antallet af studerende er ret stabilt over perioden, falder antallet af personer med disse uddannelser som højeste fuldførte i fremskrivningsperioden. Faldet skyldes, at der i dag og fremover uddannes færre med denne type uddannelse end der i samme periode forsvinder fra befolkningen i de erhvervsaktive aldersgrupper. Den eneste gruppe som vokser historisk er "MVU, Øvrige" gruppen og ligesom ved "KVU, Øvrige" omfatter det primært indvandrere, hvor uddannelsesniveaet ikke er nærmere specificeret end MVU på indvandringstidspunktet.

¹¹ Der er ikke registreret tilgang af elever på Hærens Officersskole i årene 2014 og 2015, idet hærens og flyvevåbnets officersuddannelser er blevet ændret, således at DST ikke længere modtager indberetninger om disse elever der starter på en sergentskole. Det betyder, at deres uddannelseslængde vil blive afkortet med den periode de opholder sig på sergentskolen i løbet af uddannelsen. I perioden 2005-2014 var tilgangen på Officersuddannelsen registreret i Elevdatabasen på et gennemsnit af ca. 120 årligt.

Tabel 5.6

Videreuddannelse, Mellemlange videregående uddannelser

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
MVU, hum (5 pct.)	Universitetsbachelor (53 pct.)
	Kandidat (41 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (6 pct.)
MVU, tek (2 pct.)	Universitetsbachelor (85 pct.)
	Kandidat (15 pct.)
MVU, sund (2 pct.)	Universitetsbachelor (52 pct.)
	Kandidat (45 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (3 pct.)
MVU, pæd (5 pct.)	Kandidat (84 pct.)
	Universitetsbachelor (14 pct.)
	Mellemlang videregående uddannelse (1 pct.)
MVU, sikkerhed (4 pct.)	Mellemlang videregående uddannelse (62 pct.)
	Universitetsbachelor (22 pct.)
	Kandidat (16 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.8 Universitetsbachelor

Oprindeligt var universitetsuddannelser¹² normeret til at have en varighed af fem år. I 1988 indførtes muligheden for en treårig bacheloruddannelse og fra 1993 blev det et krav for alle universitetsstudier, at der udarbejdedes et egentligt bachelorniveau. Kategorien omfatter studerende på Aalborg, Aarhus, København, Roskilde og Syddansk Universiteter, IT-Universitetet i København, Copenhagen Business School samt Danmarks Tekniske Universitet.

Totalt set har antallet af igangværende universitetsbachelorer været voksende frem til og med 2015, hvorefter niveauet er faldet til omtrent 71.000 studerende. Antallet er steget kraftigst blandt samfundsvidenskabelige uddannelser, mens antallet af studerende på de humanistiske uddannelser har været faldende fra omkring 2013.

Efter en kort stigning i perioden 2010-2013 er antallet af igangværende universitetsbachelorer faldet markant, hvori det primært at humaniora, som driver faldet. Det skyldes blandt andet et politisk fokus, eksemplificeret ved at regeringen i 2014 annoncerede at 4.000 studiepladser på studier med høj ledighed skulle fjernes, hvilket i praksis især gik ud over humaniora.¹³ Det faldende antal optag og nyuddannede humaniora-studerende forplanter sig også i antallet med det som højest fuldført status, som falder fra 2016, et fald som fortsætter i fremskrivningen.

¹² Denne kategori kaldes også undertiden for Akademiske bacheloruddannelser.

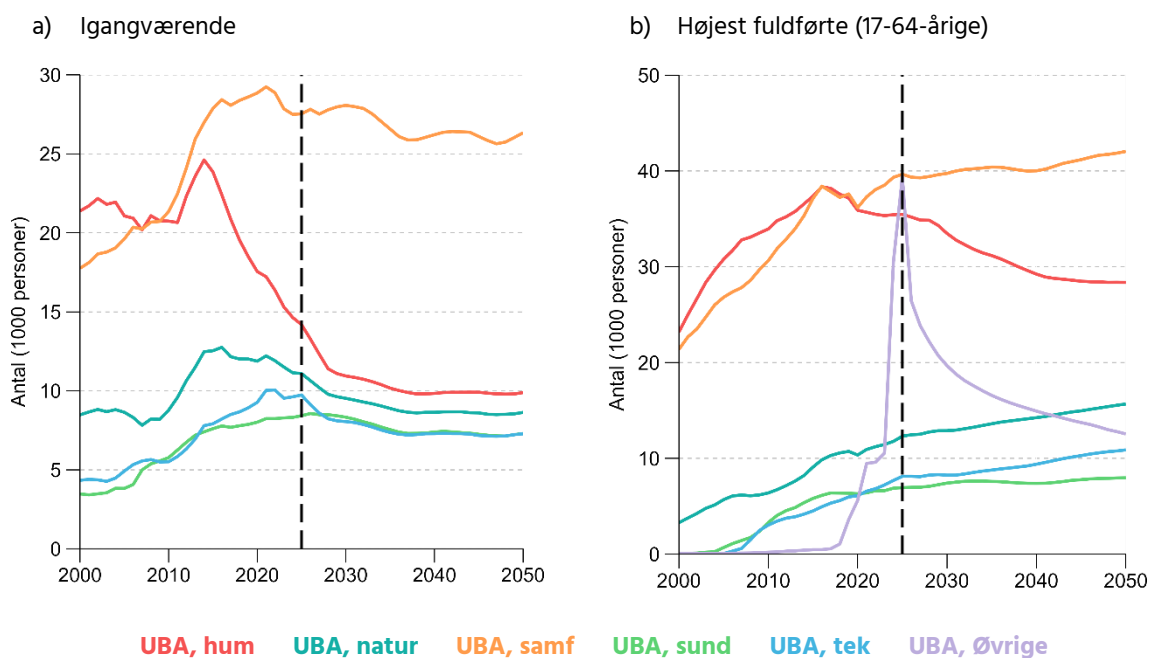
¹³ Den såkaldte dimensionering, som har til hensigt at understøtte en sammenhæng mellem studievalg og beskæftigelsesmuligheder.

Universitetsreformen, beskrevet i afsnit i 4.4, betyder at fremskrivningen af igangværende universitetsbachelor falder. Som beskrevet indebærer reformen, at de forskellige hovedområder rammes forskelligt og, faldet i optag procentvis på Humaniora er størst

Stigningen, der ses i UBA, øvrige som højst fuldførte uddannelse i 2025, til næsten 40.000 personer, skyldes en omlægning af den uddannelsesklassificering, som indvandrere får ved ankomst til Danmark, når deres højst fuldførte uddannelse registreres. Tidligere blev de klassificeret som MVU, øvrige, og derfor er stigningen her et spejlbillede af det fald, der ses i MVU, øvrige i 2025. Den markante, pludselige stigning er ikke afspejlet i fremskrivningen, da der – for at sikre robusthed – ses 7–10 år tilbage, når der beregnes uddannelseskarakteristika for indvandrere.

Tabel 5.10

Videreuddannelse, Universitetsbachelor



Anm.: UBA, Øvrige uddannelsesgruppen anvendes kun til indvandrere når det højst fuldførte niveau ikke er nærmere specificeret. Den præcise uddannelse er altid angivet ved igangværende uddannelser og derfor har ingen UBA, øvrig som igangværende status. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Langt de fleste som færdiggør en universitetsbachelor, gennemfører senere hen en kandidatuddannelse. Igen skiller humaniora sig dog ud, da de har den laveste andel (73 pct.) som senere opnår en ny uddannelse, mens sundhedsvidenskabelige bachelorer har den højeste (93 pct.).

Tabel 5.7 viser her overgangen til de tre mest populære mellemgrupper, og ikke hovedgrupper som tidligere, for at give et mere detaljeret indblik i søgeadfærden efter endt bacheloruddannelse. Bachelorstuderne søger oftest mod en kandidatuddannelse inden for deres respektive felt, særligt inden for det sundhedsvidenskabelige område, hvor i praksis alle søger mod en kandidat inden for samme område. For humaniora fuldfører en betydelig andel dog senere en kandidatuddannelse inden for det samfundsvidenskabelige område.

Tabel 5.7

Videreuddannelse, Universitetsbachelor

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
UBA, hum (73 pct.)	Humanistisk kandidat (81 pct.)
	Samfundsvidenskabelige kandidat (12 pct.)
	Naturvidenskabelige kandidat (3 pct.)
UBA, natur (81 pct.)	Naturvidenskabelige kandidat (86 pct.)
	Teknisk kandidat (5 pct.)
	Samfundsvidenskabelige kandidat (2 pct.)
UBA, samf (86 pct.)	Samfundsvidenskabelige kandidat (94 pct.)
	Humanistisk kandidat (3 pct.)
	Naturvidenskabelige kandidat (1 pct.)
UBA, sund (93 pct.)	Sundhedsvidenskabelige kandidat (98 pct.)
	Naturvidenskabelige kandidat (1 pct.)
	Sundhedsvidenskabelig universitetsbachelor (1 pct.)
UBA, tek (86 pct.)	Teknisk kandidat (90 pct.)
	Naturvidenskabelige kandidat (6 pct.)
	Humanistisk kandidat (2 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

5.9 Kandidatuddannelser

Kandidatuddannelserne omfatter den udelte kandidatuddannelse og den delte kandidatuddannelse. De udelte kandidatuddannelser er, som tidligere nævnt, blevet erstattet af delte forløb - dvs. universitetsbachelor efterfulgt af delt kandidatuddannelse.¹⁴

Der optages i dag ingen nye studerende på den udelte kandidatuddannelse. I fremskrivningen udfases den udelte kandidatuddannelse helt og har derfor ikke store betydning fremadrettet. Personer der tidligere blev optaget på udelt kandidat, optages nu som

¹⁴ Opdelingen af universitetsuddannelser i bachelor- og kandidatniveau i Danmark udspringer af internationale aftaler, navnlig Bologna-processen. Bologna-processen blev indledt i 1999, da 29 europæiske uddannelsesministre underskrev Bologna-erklæringen i Bologna, Italien. Formålet var at skabe et fælles europæisk område for videregående uddannelse (European Higher Education Area, EHEA) med fokus på sammenlignelighed, kvalitetssikring og mobilitet på tværs af landegrænser.

Et centralt element i Bologna-processen var indførelsen af en fælles gradstruktur i tre niveauer: bachelor, kandidat (master) og ph.d. Denne struktur skulle gøre det lettere for studerende at bevæge sig mellem uddannelser og lande samt sikre gensidig anerkendelse af kvalifikationer.

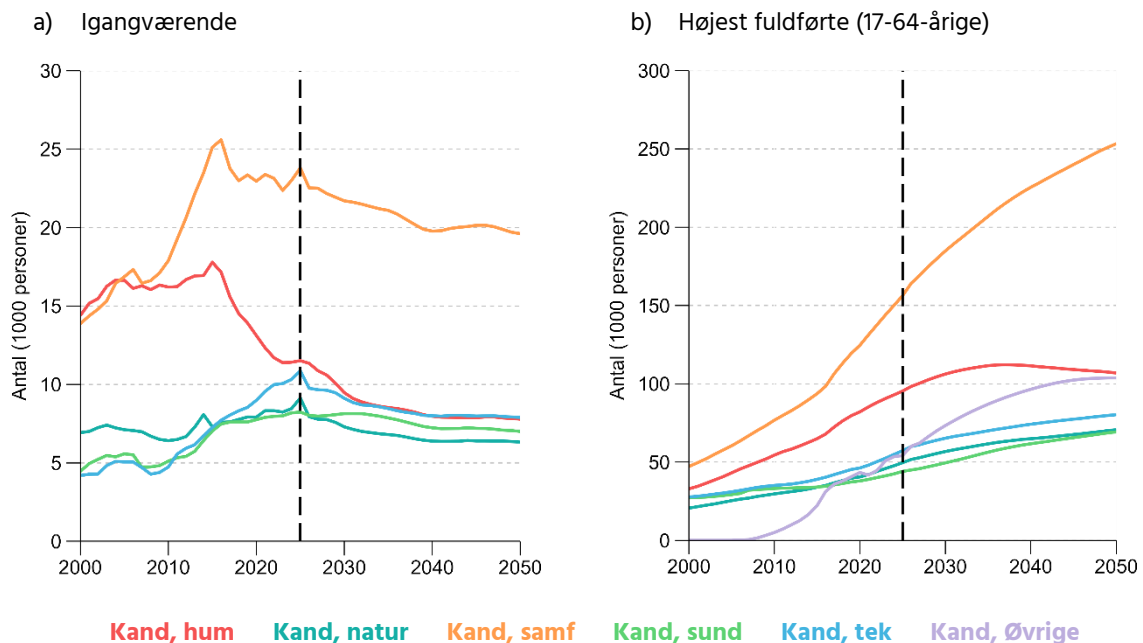
Danmark tiltrådte Bologna-processen i 1999 og tilpassede siden sin lovgivning, så universitetsuddannelserne blev opdelt i en treårig bacheloruddannelse (180 ECTS) og en toårig kandidatuddannelse (120 ECTS). Dermed følger Danmark i dag den internationale 3+2+3-model (bachelor-kandidat-ph.d.), som gør danske grader sammenlignelige med dem i resten af Europa og store dele af verden.

universitetsbachelorer og personer der tidligere færdiggjorde en udelt kandidat, vil fremover færdiggøre en delt kandidat i stedet¹⁵.

Akademiske overbygningsuddannelser (AO) på det samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige område optræder i de historiske data fra og med 2021. Da de ikke modelleres som en selvstændig gruppe, idet der er tale om et meget begrænset antal, og derfor et lille datagrundlag, er de i denne fremskrivning lagt sammen med kandidatuddannelser inden for samme område – altså samfundsvidenskab og naturvidenskab.

Figur 5.10

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, kandidatuddannelser



Anm.: Kand., Øvrige uddannelsesgruppen anvendes kun til indvandrere når det højst fuldførte niveau ikke er nærmere specificeret. Den præcise uddannelse er altid angivet ved igangværende uddannelser og derfor har ingen kand., øvrig som igangværende status. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

Udviklingen i bachelorstuderende, jf. afsnit 5.8, slår igennem i antallet af kandidatstuderende, da optaget primært kommer fra universitetsbacheloruddannelsen. Antallet af igangværende på humanistiske uddannelser falder op til det seneste historiske år, og faldet fortsætter i fremskrivningen, delvist drevet af nedjusteringen af bacheloroptaget qua universitsreformen. Tilsvarende udvikling forventes for de øvrige kandidatuddannelser. Det samlede antal færdige kandidatstuderende forventes at fortsætte stigningen i fremskrivningen. Antallet af nyuddannede er stabilt, men da kandidatuddannede blandt ældre generationer var mindre udbredt vil deres udtrædning af de erhvervsaktive ældre ikke trække tilsvarende ned og således vil antallet af individer med en kandidat som højst fuldførte uddannelse stige.

¹⁵ Ved beregning af overgangssandsynligheder lægges historiske optag på den delte kandidatuddannelse sammen med optag på universitetsbachelor, således at overgangen til den delte universitetsuddannelse ikke betragtes som en urimelig lang og stor stigning i optaget på universitetsbachelor.

Kandidatuddannelser er det næsthøjeste uddannelsesniveau jævnfør rangeringen i Tabel 2.1, og dermed er videreuddannelser begrænset til andre kandidatuddannelser samt forskeruddannelser i form af Ph.d. I fremskrivningen er det primært de natur- og sundhedsvidenskabelige kandidatstuderende som senere opnår en Ph.d., og de opnås typisk inden for deres respektive felter, jf. Tabel 5.8. For humaniora og samfundsvidenskab er andelen som læser videre betydeligt lavere, og der er en betragtelig andel som opnår en anden kandidatuddannelse.

Tabel 5.8

Videreuddannelse, Kandidatuddannelser

Uddannelse	Top 3 videreuddannelse
Kand. hum (2 pct.)	Humanistisk Ph.d. (36 pct.)
	Humanistisk kandidat (30 pct.)
	Andre Ph.d. (15 pct.)
Kand. Natur (10 pct.)	Naturvidenskabelige Ph.d. (56 pct.)
	Sundhedsvidenskabelige Ph.d. (24 pct.)
	Teknisk Ph.d. (14 pct.)
Kand. Samf (2 pct.)	Samfundsvidenskabelig Ph.d. (58 pct.)
	Samfundsvidenskabelig kandidat (20 pct.)
	Humanistisk Ph.d. (7 pct.)
Kand. Sund (17 pct.)	Sundhedsvidenskabelige Ph.d. (95 pct.)
	Naturvidenskabelige Ph.d. (3 pct.)
Kand. Tek (7 pct.)	Teknisk Ph.d. (85 pct.)
	Sundhedsvidenskabelige Ph.d. (5 pct.)
	Naturvidenskabelige Ph.d. (4 pct.)

Anm.: Procentsatsen i den venstre kolonne angiver, hvor stor en andel som senere hen fuldfører en uddannelse på samme eller højere niveau. Procentsatsen i den højre kolonne angiver, hvilke uddannelser der senere fuldføres. Bemærk at kun de 3 mest populære uddannelser er listet for hver uddannelse, hvilket betyder at andelen ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Procenterne er et gennemsnit over hele fremskrivningsperioden.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

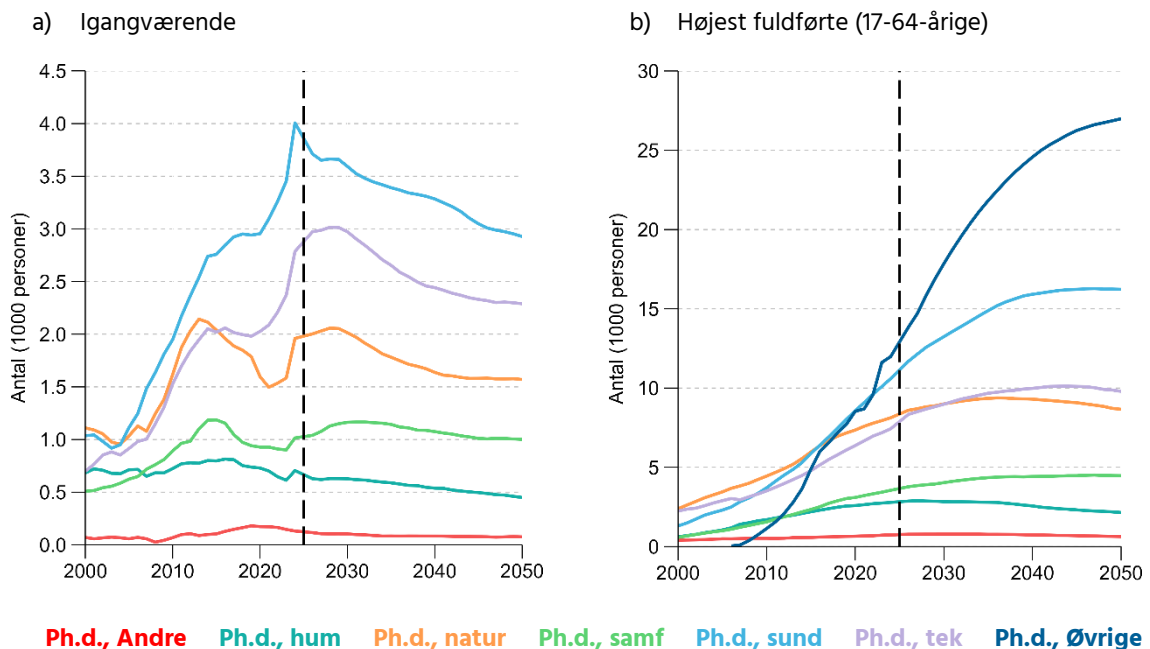
5.10 Ph.d.

En ændring i fremgangsmåden ved indberetning af tal til Ph.d.-registret betyder, at data for bestand, tilgang og afgang af Ph.d.-studerende indgår i DREAMs uddannelsesfremskrivninger med et års forsinkelse. De data, der er anvendt for adfærden, hvad angår Ph.d.-studerende i dette års fremskrivning, er således baseret på 1 års lag i forhold til de øvrige uddannelsesparametre. Typisk er udviklingen i antallet af Ph.d.'ere nært beslægtet med den tilsvarende udvikling i antallet af kandidater.

I praksis er antallet af Ph.d.'ere ikke bestemt af efterspørgslen, altså antallet af kvalificerede kandidater, men af hvor mange stillinger, der afsættes ressourcer til at oprette. Modellens fremskrivning af antallet af Ph.d.'ere bygger på en antagelse om, at der er sammenhæng mellem antallet af kandidater og hvor mange Ph.d.-studiepladser det besluttes at oprette¹⁶. Størstedelen af individer på Ph.d.-ordninger gør brug af "5+3"-ordningen.

Figur 5.11

Igangværende og højest fuldførte uddannelse, Ph.d.



Anm.: Ph.d., øvrige-uddannelsesgruppen anvendes kun for indvandrere, når det højest fuldførte uddannelsesniveau ikke er nærmere specificeret. Den præcise uddannelse angives altid for igangværende uddannelser, og derfor har ingen ph.d., øvrige som igangværende status. Det seneste historiske år er udeladt på grund af en forsinkelse i registreringen af ph.d.-uddannelser, hvilket betyder, at dette år ikke er konsistent med de øvrige historiske observationer. Den lodrette streg angiver overgangen mellem historiske og fremskrevne data, 2025 primo, men på grund af udeladelsen af det sidste historiske år findes der ikke et datapunkt for 2025, og det seneste historiske år er i stedet 2024 primo.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

¹⁶ Siden 1992 har det været muligt at gennemføre en Ph.d.-uddannelse på tre forskellige ordninger: "5+3", "4+4" eller "3+5". Det første ciffer angiver "antallet af år på BA plus kandidat" og de sidste cifre angiver "antal år som Ph.d.-studerende". Teknisk set vil en studerende de første to år som ph.d.-studerende på en "4+4" ordning både blive kategoriseret som en kandidatstuderende og en Ph.d.-studerende og de første 3 år på "3+5". I Uddannelsesfremskrivningen bliver studerende der indskrives på en "4+4" eller "3+5"-ordning overført til Ph.d.-kategorien ved påbegyndelse af de sidste fire/fem år. Fremskrivningen opdeler dog ikke på de tre ordninger direkte, men vil via opdelingen på varighed indirekte tage højde for de tre ordninger.

Ph.d.-uddannelsen har, i et bredt perspektiv, et jævnt stigende optag frem til 2013. Herefter flader antallet af igangværende ud for nogle mellemgrupper (samfundsvidenskab og teknologi), mens det falder for andre (naturvidenskab og humaniora). Fra 2021 stiger optaget igen for teknologi og naturvidenskab. For Ph.d.-uddannelser inden for sundhed og teknik fortsætter antallet af igangværende dog med at stige frem til 2024, som er det seneste historiske år for Ph.d.-uddannelser. Såfremt der blev indført en begrænsning på antallet af ph.d.-stipendier, ville dette blot betyde, at antallet af kandidatuddannede tilsvarende ville stige i forhold til højst fuldførte uddannelse. Dette skyldes, at antallet af igangværende ph.d.-studerende i mindre grad afhænger af popularitet og i højere grad af politiske beslutninger samt universitetsbestemmelser om, hvor mange pladser der skal oprettes, da uddannelserne typisk har fuldt optag.

Da Ph.d. er det højeste uddannelsesniveau som kan opnås præsenteres der her ingen tabel for den videre uddannelsesadfærd.

6. Sammenligning af fremskrivningen

Adfærdsændringer, reformer og befolkningssammensætningen påvirker igangværende på uddannelser, hvori primært videregående uddannelser i form af universitetsbachelor- og kandidat påvirkes af den nye universitetsreform. Den nye befolkningsfremskrivning med færre unge, påvirker primært ungdomsuddannelserne efter 2037.

Dette afsnit sammenligner uddannelsesfremskrivningen 2025 med 2022-uddannelsesfremskrivningen. Fire overordnede elementer forklarer tilsammen forskellen mellem fremskrivningerne.

1. Opdatering af startår fra 2022 til 2025: Den historiske udvikling i årene 2022-2024 afviger fra de fremskrevne tal, hvorfor de to fremskrivninger har forskellige udgangspunkt i 2025.
2. Opdatering af uddannelsesadfærd: Modellens overgangssandsynligheder estimeres nu med data til og med 2024.
3. Ny befolkningsfremskrivning: Modellen anvender befolkningsfremskrivning 2025, hvor den forrige anvendte befolkningsfremskrivning 2022.
4. Implementering af universitetsreform anno 2023: Modellen medregner et sænket optag på universitetsbacheloruddannelser samt en omlægning af kandidatuddannelser.

Dertil kan komme mindre rettelser såsom omklassificeringer af uddannelser i historisk data. Ved at sammenligne de to fremskrivninger fanges den samlede effekt af disse ændringer.

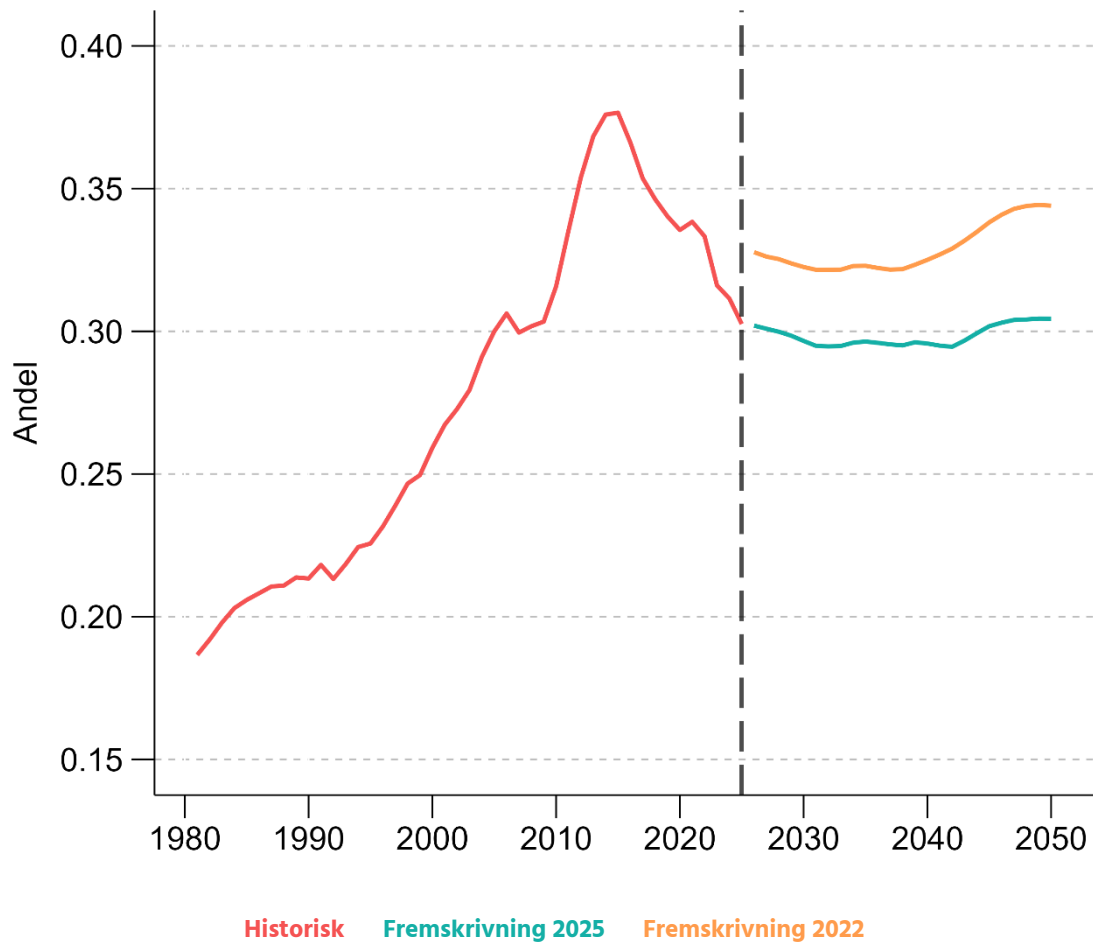
6.1 Andel af befolkningen under uddannelse

Andelen af befolkningen, der er i gang med et studium, er central i forhold til dels de unges arbejdsudbud og udgifterne til SU og uddannelsessektoren og indikerer uddannelsernes betydning for samfundet.

Siden starten af halvfemserne er befolkningens uddannelsesadfærd ændret markant, se Figur 6.1. For aldersgruppen 17-35-årige er andelen der er i et igangværende uddannelsesforløb vokset fra godt 20 pct. i starten af halvfemserne til omkring 37 pct. i 2015, herefter er andelen faldet støt på nær en mindre opbremsning i 2020, sandsynligvis som konsekvens af corona. Op til finanskrisen i 2008 var der en unormal udvikling ved, at andelen af igangværende stagnerede, da gode jobmuligheder afholdt unge fra at søge ind på en uddannelse. Den kraftige stigning efter finanskrisen kan fortolkes som en 'indhentningseffekt', der var forårsaget af trendafvigelsen op til finanskrisen. For en redegørelse for den historiske udvikling henvises til samme afsnit i Markeprand, T. E. (2019).

Figur 6.1

Andelen af 17-35-årige på en igangværende uddannelse



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

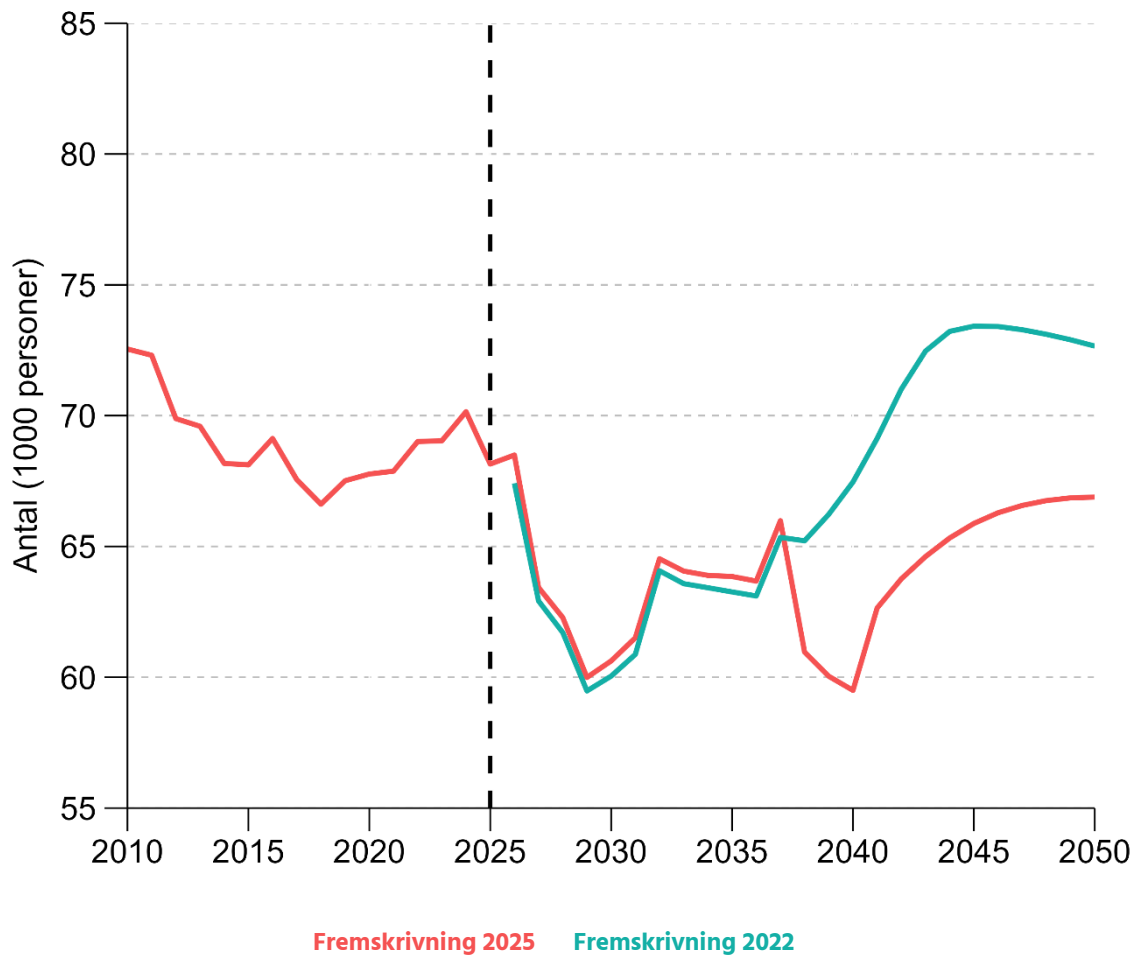
Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2022 og 2025

Forskellen mellem fremskrivning og historiske tal i perioden 2022–2025 giver en niveauforskel på omtrent 2,5 pct. point i 2026, som vokser til lige under 4 procentpoint i 2050. Forskelle i uddannelsesadfærd kan være en del af forklaringen. Universitetsreformen sænker også andelen af igangværende med omtrent 0,4-0,5 pct. point sammenlignet med et scenarie uden reformen.

Endelig har opdateringen af befolkningsfremskrivning også en indflydelse. Antallet af 15-årige er markant lavere i den nye fremskrivning fra og med 2037, hvilket fremgår på Figur 6.2. På kort sigt forskyder dette den interne aldersfordeling blandt 17–35-årige mod de højere aldre, hvor folk typisk ikke er under uddannelse. Dermed vil den nye befolkningsfremskrivning føre til en lavere andel under uddannelse i denne uddannelsesfremskrivning sammenlignet med fremskrivningen fra 2022, hvilket medfører, at forskellen i andelen af igangværende uddannelse imellem de to fremskrivninger stiger frem mod 2050.

Figur 6.2

Forskel i befolkningsfremskrivning af 15-årige



Anm.: Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo. Fremskrivningen fra 2022 er kun medtaget fra 2026, da tidligere år er de historiske år, og som blot er farvet røde.
Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2022 og 2025

6.2 Ændring i fremskrivning

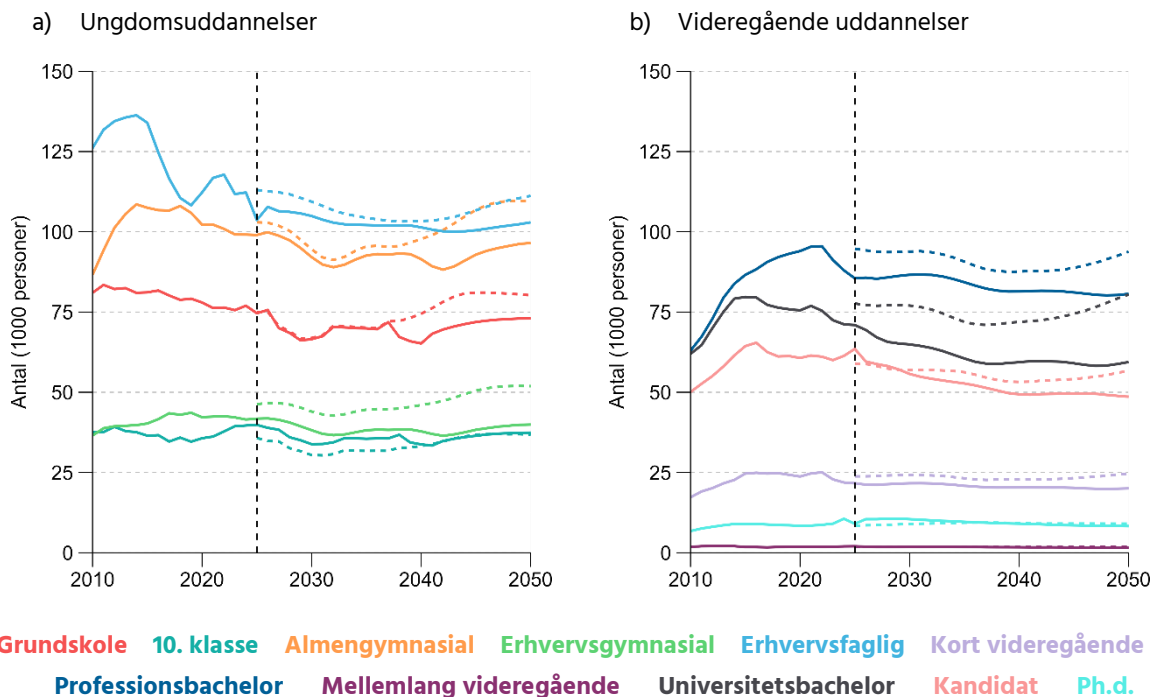
Vi starter sammenligningen ved at se på det samlede antal personer som er i gang med en uddannelse fordelt på de 11 hovedgrupper. De deles op i to figurer (Figur 6.3), hvor grundskole og ungdomsuddannelser grupperes sammen i én figur og videregående uddannelser i en anden.

For ungdomsuddannelserne ligger antallet af igangværende elever i 2025-fremskrivningen under antallet for 2022-fremskrivningen for alle uddannelsesgrupper på nær 10. klasse, hvor niveauet initialt er højere, men forskellen udlignes i 2040. Generelt ses det for alle ungdomsuddannelser, at forskellen udvides i 2040. Dette skyldes den lavere fertilitetsantagelse i den nye befolkningsfremskrivning, som gør, at ungdomsgenerationerne bliver mindre. Effekten bliver således synlig første gang i 2040, hvor den første kohorte i befolkningsfremskrivningen født i 2025 fylder 15 år.

De videregående uddannelser bliver, med en vis forsinkelse, også påvirket af de mindre generationer. For kandidatuddannelser observeres det, at fremskrivningen for 2025 initialt ligger højere end fremskrivningen for 2022, men forskellen mindskes omkring 2030 og bliver herefter modsat rettet. Dette skyldes blandt andet universitetsreformen, som gennemgås i næste afsnit. Den stigende forskel mellem fremskrivningerne for universitetsbachelorer skyldes ligeledes universitetsreformen samt de mindre ungdomsgenerationer end tidligere forudsat i fremskrivningen.

Figur 6.3

Igangværende uddannelser (15-64 år), sammenligning



Anm.: Den fuldt optrukne linje angiver fremskrivningen fra 2025 mens den stiplede linje angiver fremskrivningen fra 2022. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo.

Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2022 og 2025

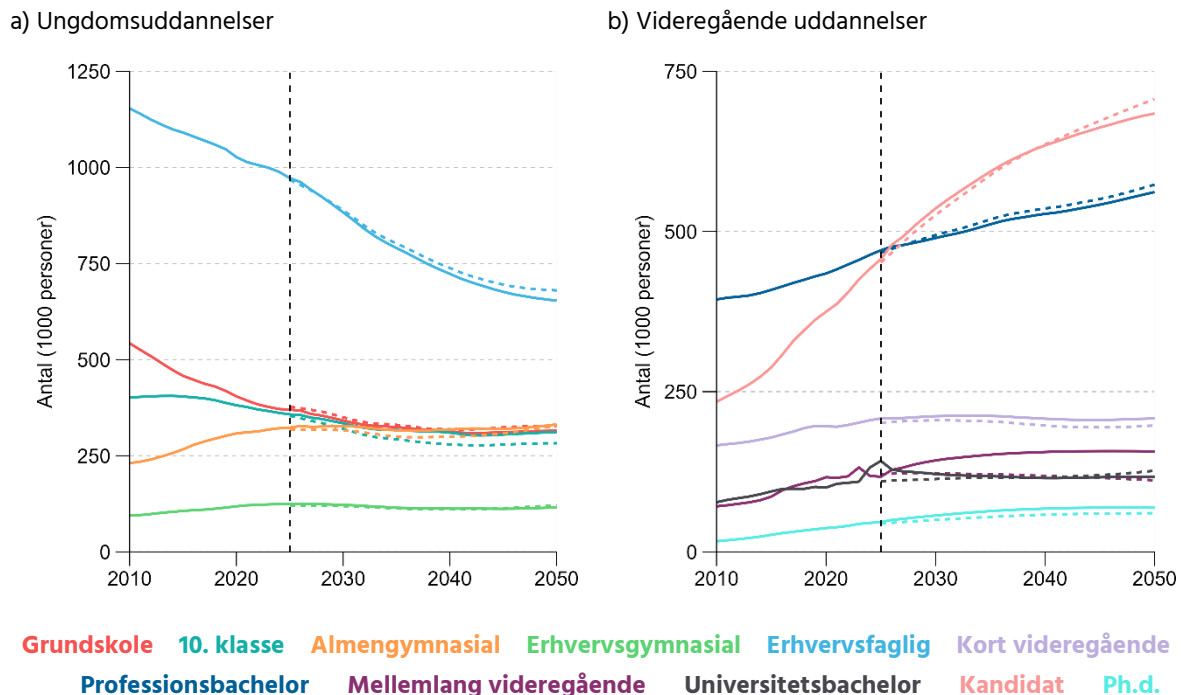
Udviklingen i antal højst fuldførte hænger naturligvis tæt sammen med udviklingen i igangværende, men afhænger også af fuldførelses- og frafaldsprocenter, demografi m.m.

Igen starter vi med ungdomsuddannelser som ses i Figur 6.4. De to fremskrivninger er i store træk ens. Der fremskrives et mindre antal med en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket passer fint med, at der også er et lavere antal igangværende i den nye fremskrivning.

Universitetsreformen medfører en initial niveaustigning i fremskrivningen af individer med enten en universitetsbachelor eller en kandidatgrad som højst fuldførte uddannelse, men over tid konvergerer udviklingen, således at antallet i 2025-fremskrivningen i 2050 ligger under niveauet i 2022-fremskrivningen.

Figur 6.4

Højst fuldførte niveau (17-64 årige), sammenligning



Anm.: Den fuldt optrukne linje angiver fremskrivningen fra 2025 mens den stiplede linje angiver fremskrivningen fra 2022. Den lodrette streg angiver skellet mellem historisk og fremskrevet data, og angiver det seneste historiske år, 2025 primo

Kilde: DREAM uddannelsesfremskrivning 2022 og 2025

En vigtig pointe er, at udviklingen i uddannelsesfordelingen på højst fuldført niveau ikke kun ændrer sig i takt med ændringer i antallet af igangværende og derefter færdiguddannede. Demografi og uddannelsestilbøjeligheden for tidligere generationer spiller en vigtig rolle her. Dette er netop en vigtig forklaring af det faldende antal med en erhvervsfaglig uddannelse som højst fuldført. Tidligere generationer uddannede sig i langt højere grad end nu inden for det erhvervsfaglige område. I takt med at disse generationer trækker sig fra arbejdsmarkedet kan nuværende generationer ikke i samme grad erstatte dem, og dermed falder antallet med en erhvervsfaglig uddannelse for befolkningen som helhed.

En anden vigtig pointe ved højst fuldførte uddannelser er, at de, på nær Ph.d.-uddannelser, ikke er en såkaldt 'absorbing state', dvs. at man ikke nødvendigvis har denne status i resten af livet. Helt konkret betyder det, at når man videreuddanner sig på et senere tidspunkt, så overskrives højst fuldførte med det nye niveau, medmindre det er på et lavere niveau jævnfør rangeringen i Tabel 2.1.

Som det ses i Tabel 2.3 på diagonalen videreuddanner størstedelen af personerne med en almen – og erhvervsgymnasial uddannelse sig senere hen. Hvis vi antager at andelen som søger videre fra disse uddannelser, er konstant i fremskrivningen, så vil en ændring i antal igangværende alt andet lige også føre til en stigning i antallet af personer med denne uddannelse som højst fuldførte status. Men i og med at vi tillader trendudviklinger i overgangssandsynlighederne i de første 10 år, kan de godt ændre sig.

Det relevante for sammenligningen mellem de to fremskrivninger er, at forskelle i sandsynligheden for at videreuddanne sig kan styrke effekten af forskelle i antallet af igangværende. Eksempelvis ændrer andelen med en erhvervsgymnasial uddannelse, som videreuddanner sig, fra 89 pct. i 2022 fremskrivningen til 87 pct. i den nye 2025 fremskrivning. Det vil sige at selv, hvis antallet af igangværende havde været den samme i den nye fremskrivning, ville antallet med en erhvervsgymnasial uddannelse stige, da færre videreuddanner sig.

7. Referencer

Børne – og Undervisningsministeriet (2013). *Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne Radikale, Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen*. Børne - og Undervisningsministeriet.

Børne - og Undervisningsministeriet (2014). *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*.

Børne - og Undervisningsministeriet (2017). *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*.

Børne - og Undervisningsministeriet (2020). *Statusredegørelse for implementering af gymnasireformen - for skoleåret 2018/2019*.

Markeprand, T. E. (2019). *Uddannelsesfremskrivning 2019*.

Markeprand, T., & Sønderby, M. (2023). *Uddannelsesfremskrivning 2022 - på mellemgrupper*.

Markeprand, T. (2025). *Uddannelsesreform 2023.- Dokumentationsnotat*.

A. Bilagstabeller

Tabel A.1

Oversigt over uddannelsestyper - mellemgrupper

Mellemgruppe	Forklaring	Hovedgruppe
Bh. Klasse		Grundskolen
1. Klasse		
2. Klasse		
3. Klasse		
4. Klasse		
5. Klasse		
6. Klasse		
7. Klasse		
8. Klasse		
9. Klasse		
10. Klasse		10. Klasse
Forberedende forløb		
Produktionsskole		
Øvrige, Afs. grd	Øvrige afsluttende grunduddannelser	
Hf		Almengymnasium
IndvandrereGym	Særlige gymnasiale uddannelser til flygtninge og indvandrere	
International stx		
Stx		
AKIngeniør	Adgangskursus til ingeniør	Erhvervsfagligt Gymnasium
GSK	Gymnasial suppleringskursus	
Hhx		
Htx		
ERF, grund, FJO	Grundforløb, Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser	Erhvervsfaglige uddannelser
ERF, grund, KHS	Grundforløb, Kontor Handel og Service	
ERF, grund, OSP	Grundforløb, Omsorg, Sundhed og Pædagogik	
ERF, grund, TBT	Grundforløb, Teknologi, Byggeri og Transport	
ERF, hoved, FJO	Hovedforløb, Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser	
ERF, hoved, KHS	Hovedforløb, Kontor Handel og Service	
ERF, hoved, OSP	Hovedforløb, Omsorg, Sundhed og Pædagogik	
ERF, hoved, TBT	Hovedforløb, Teknologi, Byggeri og Transport	
Øvrige Erhvervsfaglige		
EA, Bio	Bio – og laboratorietekniske område	Kort videregående uddannelser
EA, Design	Designfaglige område	

Mellemgruppe	Forklaring	Hovedgruppe
EA, It	It-faglige område	
EA, Samf	Samfunds-faglige område	
EA, Sund	Sundhedsvidenskabelige område	
EA, Tek	Tekniske område	
EA, Øko	Økonomisk-merkantile område	
KVU, Kunst		
KVU, Maritim		
KVU, Pæd	Pædagogisk KVU	
KVU, Samfund		
KVU, Sikkerhed		
KVU, Sundhed		
KVU, Tek		
KVU, Øvrige		
VVU, Adm	Administration og forvaltning	
VVU, Ledelse		
VVU, Kom	Medier og kommunikation	
VVU, Merkantil		
VVU, Service		
VVU, Velfærd		
VVU, Øvrige		
PBA, Design		Professionsbachelor
PBA, Kom	Medie, kommunikation, It, mv.	
PBA, Kunst		
PBA, Pæd	Pædagogik	
PBA, Samf		
PBA, Sund		
PBA, Tek		
PBA, Øko		
MVU, Hum		Mellemlang videregående uddannelser
MVU, Pæd		
MVU, Samf		
MVU, Sikkerhed		
MVU, Sund		
MVU, Tek		
MVU, Øvrige		
UBA, Hum		Universitetsbachelor
UBA, Natur		
UBA, Samf		
UBA, Sund		
UBA, Tek		

Mellemgruppe	Forklaring	Hovedgruppe
UBA, Øvrige		
Kandidat, Hum		Kandidatuddannelser
Kandidat, Natur		
Kandidat, Samf		
Kandidat, Sund		
Kandidat, Tek		
Kandidat, Øvrige		
Ph.d., Hum		Ph.d. uddannelser
Ph.d., Natur		
Ph.d., Samf		
Ph.d., Sund		
Ph.d., Tek		
Ph.d., Andre		
Ph.d., Øvrige		
Master		Master

Anm.: Egen tilblivelse

Tabel A.2

Gennemsnitlig fuldførelsesandel samt varighed, fremskrivning 2025-2050

Uddannelse	Gennemsnitlig fuldførelsesandel	Gennemsnitlig varighed	Gennemsnitlig varighed ved fuldførelse
10. Klasse	91 pct.	1,02 år	1,13 år
Øvrige, Afs. grd	96 pct.	1,05 år	1,16 år
Hf	70 pct.	1,9 år	2,28 år
Stx	89 pct.	2,85 år	3,03 år
IntStx	65 pct.	2,27 år	2,87 år
IndvGym	51 pct.	1,11 år	2,06 år
Hhx	86 pct.	2,82 år	3,06 år
Htx	81 pct.	2,73 år	3,05 år
AKIngeniør	23 pct.	1,04 år	1,3 år
ERF, hoved, OSP	60 pct.	1,99 år	2,87 år
ERF, hoved, FJO	62 pct.	2,6 år	3,4 år
ERF, hoved, KHS	71 pct.	1,93 år	2,44 år
ERF, hoved, TBT	72 pct.	2,81 år	3,38 år
ERF, Øvrige	21 pct.	1,5 år	3,08 år
EA, bio	67 pct.	2,28 år	2,8 år
EA, design	84 pct.	1,99 år	2,18 år
EA, IT	67 pct.	2,15 år	2,71 år
EA, samf	55 pct.	2,21 år	3 år
EA, tek	72 pct.	1,88 år	2,33 år
EA, øko	70 pct.	1,93 år	2,38 år
KVU, kunst	73 pct.	3,59 år	3,97 år
KVU, maritim	62 pct.	1,68 år	2,33 år
KVU, pæd	29 pct.	1,64 år	2,85 år
KVU, sikkerhed	86 pct.	2,26 år	2,44 år
PBA, øko	75 pct.	2,5 år	3 år
PBA, tek	70 pct.	3,34 år	4,03 år
PBA, kunst	68 pct.	3,69 år	3,84 år
PBA, kom	87 pct.	2,64 år	2,89 år
PBA, design	89 pct.	2,27 år	2,43 år
PBA, sund	74 pct.	3,25 år	3,85 år
PBA, pæd	69 pct.	3,41 år	4,15 år
PBA, samf	70 pct.	3,21 år	3,92 år
MVU, hum	67 pct.	3,96 år	3,98 år
MVU, tek	64 pct.	3,23 år	3,55 år
MVU, sund	73 pct.	2,21 år	2,7 år
MVU, pæd	60 pct.	3,8 år	4,94 år
MVU, sikkerhed	33 pct.	2,11 år	3,53 år
UBA, samf	78 pct.	2,99 år	3,4 år

Uddannelse	Gennemsnitlig fuldførelsesandel	Gennemsnitlig varighed	Gennemsnitlig varighed ved fuldførelse
UBA, hum	69 pct.	2,98 år	3,62 år
UBA, tek	69 pct.	2,87 år	3,51 år
UBA, natur	65 pct.	2,93 år	3,68 år
UBA, sund	86 pct.	3,29 år	3,55 år
Kand, samf	92 pct.	2,27 år	2,39 år
Kand, hum	82 pct.	2,35 år	2,62 år
Kand, tek	92 pct.	2,33 år	2,43 år
Kand, natur	89 pct.	2,3 år	2,47 år
Kand, sund	94 pct.	2,87 år	2,95 år
Ph.d., samf	77 pct.	4,24 år	4,34 år
Ph.d., hum	67 pct.	4,17 år	4,31 år
Ph.d., tek	83 pct.	3,73 år	3,89 år
Ph.d., natur	83 pct.	3,72 år	3,82 år
Ph.d., sund	84 pct.	4,19 år	4,31 år
Ph.d., andre	88 pct.	2,95 år	3,02 år

Anm.: Fuldførelsesandelen angiver andelen af en uddannelseskohorte, som færdiggør uddannelsen. Andelen beregnes for alle kohorter mellem 2025-2050, og der udregnes et gennemsnit heraf. Den gennemsnitlige varighed angiver den gennemsnitlige tid, en kohorte tilbringer på den givne uddannelse. Ved fuldførelse angiver varigheden det samme, men betinget på, at kohorterne fuldfører uddannelsen. En persons uddannelsesstatus opdateres én gang årligt i fremskrivningen, hvilket betyder, at varigheden kun kan tage heltalsværdier (1 år, 2 år, 3 år osv.). Dette gør, at niveauerne ikke er direkte sammenlignelige med de faktiske studietider observeret i historiske data. Den gennemsnitlige varighed er således en modelteknisk konstruktion, der afspejler virkelighedens studietider.

Kilde: DREAMs uddannelsesfremskrivning 2025 på mellemgrupper

DREAM

Danish Research Institute for
Economic Analysis and Modelling

DREAM
Landgreven 4

1301 København K
Tlf.: 25 26 27 60
info@dreamgruppen.dk
www.dreamgruppen.dk

